DE PRIVILGIIS RELIGIOSORVM ET NON RELIGIOSORVM

LIBRI TRES.

Ad modum Compendij, Compendiosè diſpoſiti, & ordinati.

IVDICIBVS, PROCVRATORIBVS, ET Aduocatis Opus non inutilè.

Pro Religioſis vero, Confratribus, & alijs moraliter neceſsarium.

Elaboratum ab Adm.R.P.D. ARCHANGELO *Romano Ordin. S.* Benedicti *S.T.P. in Congreg. Cœleſtinorum* PRIORE, *& in Eccl.* S.MARIÆ *ad Vrſum de Vrbe Parocho.*

VENETIIS, Apud Turrinum. MDCXLIIII.

Cum Licentia, & Priuilegio.

Digitized by Google

REVERENDISSIMO P.D.

D·FABRITIO CAMPANÆ

DE LVCERIA.

Abbati Generali , ceteriſq; S. Diffinitorij Patribus , & Abbatibus Cong. Cæleſtinorum .

Seruus humiliſſimus D. Archangelus Rom.

INTER ſapientes, Excellentiſs. Medicorum Princeps,Hippocrates:illam tam veram, ſicut &dignam protulit ſententiam , quàm in dies & veriſſimam nos ; & talem experti ſunt , qui præceſſerunt nos . Ars longa, vita breuis, occaſio preceps,&c.Hinc Doctores quamplurimi , etiam Sãcti ad compilandum ſe tradiderunt , & qui Patrum & Patriarcarum leges ; qui canones ; qui alias ſcientias & artes. Horum exẽpla ſecutus ego,ad ea, quæ Religioſis perſonis nondum vtiliá,ſed neceſſaria forè putaui ; me compilanda tradidi;inter quæ,Priuilegia Religioſorum & noſtra;Quę certa,& ſecura,ea admiſi, quæ non certa,& aliqualiter dubia prætermiſi. Difficultates de ipſis Priuilegijs , cum earũ reſolutionibus, & iuxta etiam noua decreta Summor. Pǒt. & Eminẽtiſs.RR.Card.SS.Congreg.nouo ordine, & bene commodo ad omnium,& precipuè DD.veſtrarum vtilitatem diſpoſui . Accipite ergo & hilari fronte RR.mi & pijſſimi Patres hoc ſignum deuotionis meæ erga dominationes veſtras, & ſi quæ (iuſta deſiderium meum) vtilia inueneritis , gratias pro ſemper referam omnium bonorum datori,munificentiæ veſtræ,& Patribus , qui mihi iter & viam præbuerunt: quorum huius laboris tota eſt virtus , atque laus .

Digitized by Google

AVCTOR AD LECTORES.

QVoniam Religioſorum Priuilegia ſunt quaſi infinita, & ſunt facti; & vt dicunt Iuriſperiti omnium illorum, quæ ſunt facti habere memoriam ſit impoſſibile, hinc cupio vos benignos Lectores monitos, quod ego Religionum Priuilegijs viſis, & conſideratis, ea in hoc opere noſtro poſui, quæ ſunt ampliora v. g. ſi vni Religioni conceſſum ſit ex Priuilegijs poſſe abſoluere ab omnibus caſibus etiam Epiſcopalibus, & alteri Religioni à caſibus ſupradictis, & à cenſuris; ſecundum Priuilegium pono vt amplius, & continens quicquid continetur in primo. Si vni Religioni ſit conceſſum poſſe abſoluere ab omnibus peccatis, & cenſuris, & alteri in ſuper etiam poſſe diſpenſare circa irregularitatem, & commutare vota; hoc pono, vt amplius, prętermiſſo pręcedenti, cum pręcedens contineatur in ſequenti. Vnde ſi aliquarum Religionum Priuilegia prætermittuntur, rogo ne conquerantur. Hoc enim ex induſtria factum eſt, vt confuſio in tanta multitudine tollatur & commodum quod intendimus; habeatur, & quoniam nimia locorum, & Doctorum citatio, tedium, & confuſionem parere ſolet; ideo in hoc opere noſtro, vt in pluribus obſeruauimus, vltra tres Doctores non citare, & interdum duobus tantummodo contenti fuimus, immo & vno; quando & ratione Sanctitatis, & precellẽtis doctrinæ ſit maximæ auctoritatis; & quia ſub nomine Priuilegij multa reperiuntur in Auctoribus; qui ante nos de Priuilegijs ſcripſere, quæ fuerunt viuæ vocis oracula, & non conceſſa per Bullas, vel ſi per Bullas conceſſa, in Bullario non reperiuntur, & forſam typis non ſunt mandata. Quia ſic non poſſunt oſtendi, nec probari; ideo prætermiſimus, tanquam ad nihilum deſeruientia vltra quod quando etiam poſſent probari, & oſtendi; cum iam à pluribus Summis Pontificibus ſint reuocata, & caſſata; ſimiliter ad nihilum prodeſent, & nobis augeretur labor calami, & legentibus tedium, & confuſio cerebri.

Digitized by Google

APPROBATIO OPERIS.

DE mandato Reuerediſs. Patris D. Dominici à Tarento totius Congregationis Cœleſtinorum Ordninis S. Benedicti Abbatis Generalis. Ego ſubſignatus librum ab Admodum Reu. Patre D. Archangelo Romano eiuſdem Congregationis Theologo elaboratum, qui de Priuilegijs inſcribitur, accuratè perlegij; atque in eo nihil, quod fidei ortodoxæ, aut ſummorum Pontificum ſtatutis, religioſiſque moribus repugnet deprehendi, quinimmò magna claritate, ac facilitate, nec non maturitate refertum exprimento comprobaui.

Qua propter vt publicis mandetur typis exiſtimo. In quorum fidem Romæ, &c. in noſtro Collegio Cœleſtino Vrbano die 6. menſi Maij 1641.

D. Hieronymus de Litio Abbas, & Lector Collegij Vrbani Cœleſtini.

ALIIS S. THEOLOGI.

Qui huiuſmodi opus de Priuilegijs maturè, & conſideratè reuiderunt, & de quorum ſapienti conſilio, ab auctore nonnulla ſublata ſunt, atque clarius declarata, in Alma Vrbe fuerunt infraſcripti, videlicet;

Admodum R. P. Nicolaus Baldelli è Societate Ieſu.
Ad R. P. Magiſter Lezana Carmelitanus.
Ad R. P. M. Felix Viſconti Auguſtinianus.
Ad R. P. Aegidius Lector Dominicanus.
Ad R. P. D. Theophilus Romanus,
Et Reuerediſs. P. DD. Lelius Marinus iam in Congregatione Abbas Generalis.

LICENTIA GENERALIS.

VIſa ſupradicta approbatione facultatem facimus; vt hic liber de Priuilegijs inſcriptis, á R. P. D. Archangelo Romano noſtrę Congregationis Theologo concinatus, in lucem ædatur, ſi ijs, ad quos ſpectat, bene viſum fuerit. In quorum fidem has, noſtras manu firmas, ſolito ſigillo ſignauimus. Dat. in Vener. Noſtra Abbatia S. Spiritus de Murrone propè Sulmonem die 14. Maij 1641.

D. Dominicus Abbas Generalis Cœleſtinorum.

D. Hilarius Rom. Secr.

Imprimatur, ſi videbitur Reuerendiſs. P. Mag. S. Pal. Apoſtol.

I. B. Alter. Epiſc. Cam. Viceſ.

Imprimatur.
F. Reginaldus Lucarinus Sac. Pal. Apoſt. Mag.

S.RO.

S. ROTA ROMANA quanti facienda ſit.

SAepè in Priuilegijs fit mentio S. R. R. ideo ſciendum (vt notauimus ex P. Sigiſmundo in de electione, & poteſtate Prælatorum) quod in ſupremo Rotæ Auditorio, viri non vulgari ſcientia, ſingularibuſque virtutibus conſpicui à Summis Pontificibus selecti admittuntur, & admiſſi, diſertiſſimo modo vtuntur in audiendis, examinandis, & decidendis cauſis, ita vt præcipuus ille in vniuerſo Orbe ſit locus, in quo tum benè, tum ritè, tum celeriter, ac rectè cognoſcuntur cauſæ, ac terminantur.

Deciſiones R. R. habentur pro deciſionibus magiſtralibus, niſi ſecundum eas reperiatur ſæpius iudicatum, adeo quod ſit introductus ſtilus, vel conſuetudo. In curia tamen Romana faciunt ius ad inſtar ſtili, vt habetur in principio de extrauagantibus Ioan. 22.

Neque aliquos moueat, interdum deciſiones ſemel factas ab eadem Rota reuocari, & vt quandoque dicitur Rota rotet, quaſi ſuas reſolutiones non firmet; Hoc enim benignitati, ac ſapientiæ DD. Auditorum, non autem malo vertendum eſt. Nam quemadmodum exoptant omnes ſolam veritatem aſſequi, ita poſt factas reſolutiones ſecundum ea, quæ propoſita fuerunt libenter partes iterum audiunt, & ſi quæ perperam propoſita aut intellecta comperiunt, ea ad veritatem reducere ſatagunt, neque vt nimium ſuarum deciſionum amatores abſtinato eas animo tueri nituntur. Sapientum proprietas.

Auctor.

Quia hoc opus hominis, & defectibilis hominis eſt, ideo non obſtante diligentia pluſquam mediocri, & impreſſoris, & noſtra; aliqui defectus de quibuſdam virgulis; & aliquibus litteris irrepſerunt, quos tamen qui viderint ſi docti (& ſapientes fuerint) compati poterunt laſſitudini aliquando litteras componentium, & caritatiue corrigere.

SVM-

SVMMARIVM
OPERIS.

CVm Priuilegijs a nobis tractetur ordinatè procedatur, & veritas appareat, qua benè, & iuſtè eis vti valeamus.

Primò, & principaliter notatur quid ſignificet hoc nomen Priuilegium, & ſi alijs nominibus appelletur.

Secundò, quid ſit, & quotuplex ſit Priuilegium.

Tertiò, Priuilegiorum clauſulæ declarantur, & quæ expreſsè ſolent apponi; & quæ ſubintelliguntur in ipſis Priuilegijs. Quæ expreſsè, ſcilicet ex motu proprio, ex certa ſciētia, de plenitudine poteſtatis; quatenus ſunt in vſu; ad inſtar; perinde, æque principaliter: ac ſi primò; cum abſolutione a cenſuris; de iure, & de facto, non obſtante quacunque lege, appellatione remota; ſupplentes omnem defectum; non obſtantibus quibuſcunque Priuilegijs; non obſtantibus conſuetudinibus quibuſuis derogatoriarum derogatorijs; contradictores, &c. Indignationem omnipotentis Dei, &c.

Quartò, ponuntur dubia, & ſecundum doctrinam Theologorum, & Canoniſtarum, & iuxta Deciſiones Sacræ Rotæ Romanæ; breuiter, & faciliter reſoluuntur.

Quinto, & vltimo, notantur quædam potiora, & ampliora, quæ vſque ad Santiſs. D. Vrbanum VIII. incluſiue, à Summis Pontificibus Religioſis conceſſa fuerunt Priuilegia.

Et ſi facile ſit inuentis addere, inuenire tamen, & inuenta recte diſponere; hoc difficilimum eſt.

Noſtra huius operis ſcripta ſubmittimus pro omni tempore cenſuris Eminentiſſimorum, & Reuerendiſſimorum S.R.E. Cardinalium, & Sacrarum Congregationum.

DE

Digitized by Google

DE PRIVILEGIIS RELIGIOSORVM LIBER PRIMVS.

Quid ſignificet hoc nomen Priuilegium. CAP. I.

CIRCA nomen, inprimis oportet aduertere Priuilegium duo includere, & ſignificare, ſcilicet ius ipſum, ſeu gratiam conceſſam priuilegiato; & mandatum ipſum, vel inſtrumentum, quo Princeps concedit alicui ſpecialem gratiam, quod interdũ vocatur reſcriptum, Indultum, Bulla, Indulgentia in canonicis Priuilegijs, vt optime notarunt inter alios, ex antiquioribus Abbas, qui lucerna iuris fuit appellatus; & ex modernis, Bonacina tom. 2. de priuil. & Suarez lib. 8. c. 1. In præſenti propriè agimus de Priuilegio ratione iuris, & gratiæ; quia eſt veluti ſubſtantia Priuilegij, & ſimul etiam de toto Priuilegio. Et aduertendum, quod reſcriptum dicitur, quaſi reſponſum ſcriptum, vndè ita ſunt appellata Imperatorum reſponſa ad dubia iuris: & eſt generale nomen, & ſub ſe continet Priuilegium ſcriptum, & multa alia, quæ priuilegia non ſunt. Vndè duplex ſolet diſtingui reſcriptum, ſcilicet iuſtitiæ, & gratiæ. Iuſtitiæ eſt, quod datur ad explicandum ius, vel ad lites, ſeu ad dicendum ius inter partes, & hoc reſcriptum manifeſtè differt à Priuilegio, quia reſcriptum iuſtitiæ datur ſecundum ius commune, vel ad interpretationem eius, vel ad debitam executionem: Priuilegium autem datur potius contra, vel vltra ius. Sciendum tamen, quod ad rationem Priuilegij non neceſſariò poſtulatur, vt aliquid contra ius concedat, ſed ſimpliciter, vt aliquid ſpeciale concedat, veluti eſt Indulgentia, licentia, & gratia. Vndè vt verè dicatur Priuilegium, ſat eſt, quod tribuat clariùs, & faciliùs, quod tribuit ius commune ex Io. de la Cruz in de Priuil. c. 1. & talia ſunt in Religionibus multa Priuilegia, quæ ſunt meræ gratiæ Pontificum, & non ſunt contraria iuri communi, ſed aliquid vltra illud addunt, vt ſunt Priuilegia abſoluendi, diſpenſandi, &c. Suar. lib. 8. c. 1. Reſcripta Papæ, vel Principis ſunt mandata, quæ ad inſtantiam alicuius, vel aliquorum, ſeu proprio motu, vel ex ſuggeſtione petentium, vel ad conſultationem facit, vel cum aliquid alicui, vel aliquibus mandatur, ſeu

Reſcriptũ; quid ſibi velit.

Ad rationem Priuilegij quid requiratur.

Digitized by Google

Reſcripta quod ius faciant. Et quando non valeant.

indulgetur. Taliá enim ius faciunt non generale, ſed ſpeciale in negotijs, & inter perſonas inter quas promulgata ſunt, & ita ſunt Priuilegia. Sciri tamen debet, quod reſcriptum etiam quod gratioſum, per quod alteri præiudicium infertur non valet, niſi de primo mentionem faciat, deciſ. 12. in nouis, de re iudicata. Reſcriptum concedit in Eccleſiaſticis Papa, & in ſecularibus Imperator.

Quid ſit, & quotuplex ſit Priuilegium. CAP. II.

PRiuilegium eſt priuata lex, vel priuatum ius indultum à Principe contra, vel vltra ius commune. Dicitur lex priuata, quia non facit ius quo ad omnes, ſed tantùm quo ad illum, cui conceſſum eſt Priuilegium. Et eſt duplex, vt habetur in Summa Silueſtri, Magiſtri iam Sacri Palatij tom. 2. de Priuil. num. 1. ſcilicet aliud diuinum, vel conceſſum à Deo, vt Gregorio orare pro Traiano, & Martino pro eo, qui ſe necauerat; & Oſeæ accedere ad vxorem fornicariam; & generaliter omnis inſpiratio Spiritus ſancti contra ius commune, quam qui habet; non eſt quo ad hoc ſub lege communi. Aduerte tamen hic Lector, quod prudentia ſemper receptura eſt, & maximè cum exorbitat à communibus, vt fuit in Sampſone ad ſe occidendum, in Apollonia, Tecla, &c. Nam multum habet periculi ſi non examinetur ſumma cum diligentia. Debet enim eſſe pudica, pacifica, & ſapientum Fratrum approbata iudicio, vt habetur ex S. Bernardo, & Abbate Mont. à Cardinali Turrecremata citatis in ſuo Prologo ſuper Reuelationes S. Birgittæ. Aliud eſt Priuilegium humanum, Regium, ſcilicet Imperiale, & Pontificium. Humanum verò eſt etiam duplex, ſcilicet, perſonale, & reale. Perſonale eſt illud, quod alicui, vel aliquibus perſonis in ſingulari conceditur, certis & proprijs nominibus expreſſis. Reale eſt, quod Eccleſiæ, dignitati, Ciuitati, loco, vel aliquibus perſonis ratione loci, ſeu alicuius rei eſt conceſſum. Et hæc eſt differentia inter Priuilegium perſonale, quod conceditur immediate perſonæ ratione ſui, & reale. Quod ſi Priuilegium ſit reale, & res, cui conceſſum eſt Priuilegium tranſeat ad alium dominum, ad eundem etiam tranſit. Priuilegium verò perſonale corruit extincta perſona, cui conceſſum fuit Priuilegium, ita etiam nouiter Bonacina, & Miranda in de Priuil. Circa perſonam aduertendum eſt, quandam eſſe perſonam propriam, vt eſt vnus homo; aliam fictam, quæ miſticum etiam ſolet appellari, vt eſt Ciuitas, Religio, Collegium, Monaſterium, Vniuerſitas, & ſimilia. Si Priuilegium fiat directè perſonæ fictæ, id ſatis eſt, vt Priuilegium ſit reale, quia perpetuum eſt, quia talis perſona ficta perpetua eſt. Suar. lib. 8. c. 3. Si Priuilegium, poſtquam dixit concedimus Petro, vel tibi, addat & hæredibus tuis, vel ſucceſſoribus tuis, &c. Priuilegium non eſt perſonale; Idem etiam ſi conceſſioni perſonæ factæ addatur in perpetuum, ſeu vt perpetuo valeat, tunc Priuilegium eſt reale; vt notat Felyn. in cap. quoniam, Abbas cum Anchar. in reg.

Suar. l. 8. c. 8.

Auctor intendit dumtaxat proficua ſaluti animarum.

Priuilegiũ reale, & perſonale in quo differant.

Quotuplex ſit perſona.

Quomodo cognoſcatur Priuilegium eſſe reale.

Pri-

Digitized by Google

Priuil. quæſt. 1. conf. 33. Contra naturam enim Priuilegij perſonalis eſt, vt ſit perpetuum; ideò ſit Priuilegium reale. Quia licet nominetur perſona, non nominatur, vt ſubiectum Priuilegij, hoc enim tunc eſt genus ipſum, ſeu familia, ſed nominatur, vt priuata perſona incipiens vti Priuilegio, ſeu tanquam fundamentum Priuilegij. Idem e contrario erit, ſi Priuilegij conceſſio immediatè dirigatur ad rem, vel dignitatem, ſtatim verò addatur cauſa indicans intentionem dirigi ad perſonam, vt ſi ſub nomine Epiſcopi talis Ciuitatis concedatur eidem facultas aliqua propter inſignes labores, vel eminentiam ſcientiæ, &c. Priuilegium eſt perſonale, vt expreſsè notauit Panorm. in cap. mandata de præſumpt. Aſſignans pro regula, in Priuilegijs magis eſſe viendum coniecturis, quam recurrendum ad expoſitionem nominis proprij, vel dignitatis. Illud, quod alicui gratioſè conceditur non debere ab alijs trahi in exemplum tam de Priuilegio reali, quàm perſonali verum eſt, vt habet Ioan. Andreas, cum Suar. lib. 8. c. 4.

Quomodo perſonale.

In Priuilegijs vtendum eſt coniecturis.

Priuilegia non trahi in exēplū, de quib. intelligatur.

Item Priuilegiorum, quoddam eſt purè corporale, quoddam verò corporale communiter. Purum corporale dicitur, quod conceditur corpori, ideſt Vniuerſitati, vel Collegio, & quo ſolummodo communitas, & non ſingulares perſonæ ſe poſſunt iuuare. Corporale communiter eſt illud, quod Vniuerſitati, ſeu Collegio alicui conceditur, ita tamen, quod quilibet ſingulariter de illa Vniuerſitate, illo ſe poteſt iuuare, & etiam Vniuerſitas ipſa. Eiuſmodi ſunt omnia Priuilegia conceſſa Ordinibus, & Religionibus, quæ ſunt in Eccleſia, ita Miranda in de Priuil.

Priuilegiū corporale purū, & cōmuniter corporale quodnā ſit.

Item Priuilegiorum aliud eſt ob bonum commune, & immediatè, & proxime reſpicit bonum Communitatis, vt eſt Priuilegium Canonis, & fori, quo ius perſonis Eccleſiaſticis conceditur ne poſſint conueniri ad Tribunal laicorum, aut percuti ſub pœna excommunicationis ipſo facto. Aliud, quod proximè, & immediatè reſpicit bonum priuatæ perſonæ, vt quando alicui particulari perſonæ conceditur, imò quando pluribus conceditur. Vndè patet, quod aliquando id, quod eſt per ſe malum, vel iure communi prohibitum, ſpeciali modo in fauorem aliquarum perſonarum prohibetur cum additione ſpecialis pœnæ. Quæ lex, licet reſpectu delinquentium pœnalis ſit, reſpectu eorum, quorum tuitio intenditur. Priuilegium eſt. Tale eſt ſupradictum Priuilegium Canonis; ſi quis ſuadente, Suar. lib. 8. c. 1.

Idem poteſt eſſe Priuilegium, & pœna.

Quando Priuilegium eſt priuatum, ille in cuius fauorem conceſſum eſt, poteſt ei renunciare, at perſona priuata non poteſt cedere Priuilegio in fauorem communis boni conceſſo, vt docet Bonac. in de Priuilegijs.

Priuilegio quando priuatus poſſit renunciare.

Item priuilegiorum aliud eſt fauorabile, aliud odioſum. Fauorabile dicitur, quod Priuilegiato confert fauorem, & commodum, nullique affert incommodum, quia ita vni prodeſt, vt nemini noceat: vt eſt Priuilegium audiendi Miſſam tempore Interdicti, aut ſerui-

Priuilegium fauorabile & odioſū quodnam ſit.

liter laborandi in die feſto, aut veſcendi carnibus tempore Quadrageſimæ. Hic incidenter ſcias, quod penſio dicitur fauorabilis, ex quo reſeruatur pro ſuſtentatione Cardinalium licet penſio ſit onus, quæ vti vulnerans ius commune; odioſa dicitur. Quamuis enim de iure poſſint imponi penſiones: tamen regula eſt, quod beneficia ſine diminutione conferantur, & quando concurrit odium, & fauor; tota diſpoſitio dicitur fauorabilis, deciſ. 240. par. 1. in nouiſſimis diuerſorum Auditorum. Odioſum dicitur illud, quod vni confert fauorem, & alteri præiudicium, vt eſt Priuilegium, quo quis eximitur à ſolutione decimarum, Suar. lib. 8. de Priuil. cap. 6. Pater verò, & Auctor digniſſimus operis de Iure Abbatum diſput. 16. quæſt. 5. tom. 1. Fauorabile Priuilegium dicit eſſe illud, quod communi legi non aduerſatur nec vlli, vt dictum eſt præiudicium infert. Odioſum verò, quod licet fauorem priuilegiato præbeat, eſt nihilominus contra ius commune, vel in tertij præiudicium. Priuilegium inferens præiudicium tertiæ perſonæ, contra ius, quod habet iam acquiſitum, odioſum eſt, ita vt reſtringi debeat, quoad fieri poteſt. Quia non eſt mens Principis auferre alteri ius ſuum, niſi id expreſsè declaret. Quod adeò verum eſt, vt licet Priuilegium motu proprio ſit conceſſum; extendendum non ſit ad priuandum alterum iure ſuo iam acquiſito Suar. lib. 8. de Priuil. cap. 27. Et quia contingit non rarò, quod non ſit voluntas Principis totum id concedere, quod verba præſeferunt, etiam in proprietate ſumpta; ideò, quando fuerit de hoc probabile præſumptum iuxta mentem concedentis reſtringendum eſt Priuilegium. Coniectura huius voluntatis poteſt eſſe nimirum, ſi neceſſaria ſit reſtrictio ad vitandum aliquod abſurdum, vel defectum in ipſo Principe, aut nimiam imprudentiam contra commune bonum. Idem dicitur ſi deroget particulari ſtatuto, iuxta reg. cap. 1. de conſtit. in 6. Si repugnet conſuetudini, niſi de illa expreſſam mentionem faciat. Idem denique erit de quocunque alio facto, vel iure priuato, quod præſumitur Princeps ignorare, Suar. qui multos citat lib. 8. de Priuil. cap. 24.

Priuilegium odioſum quare reſtringendum.

Coniectura vnde habeatur reſtringendi Priuilegium.

Item Priuilegium diuiditur in affirmatiuum, & negatiuum. Dicitur affirmatiuum, quod concedit facultatem agendi; negatiuum verò, quod dat licentiam aliquid omittendi, Suarez vt ſupra lib. 8. cap. 6.

Priuilegiũ affirmatiuũ, & negatiuum quodnã ſit.

In præſentiarum non erit nobis ſermo de Priuilegijs conceſſis à Deo, ſed de conceſſis ab hominibus nempè à Papa, Imperatore, Regibus, & Principibus, &c. De conceſſis à Papa, abſolutè: de conceſſis ab alijs, incidenter.

De quib. Priuilegijs habeat tra-[illegible].

DE CLAVSVLIS.

Quæ ſolent apponi in Priuilegijs, & primò.

De Motu proprio. *Cap. III.*

DE hac clauſula præcipuè quæruntur duo, ſcilicet quam ſurreptionem tollat in Priuilegijs, & an includat negationem petitionis in eiſdem Priuilegijs, quod vt melius intelligatur ſciendum, quod ſurreptitium, vel obreptitium dicitur quando res aliter ſe habet, quam fuit narratum Papæ deciſ. 275. p. 1. in nouiſſimis. Item, quod impetratio dicitur ſurreptitia, quando Papæ non narratur res, ſicuti eſt, vt deducitur ex deciſ. 65. par. 2. in nouiſſimis. Et quod gratia, vt non ſit ſurreptitia debet fieri mentio Priuilegiorum, & Coſtitutionum, quas Papa probabiliter ignorare poteſt, deciſ. 24. coram Reuer. P. D. Motmanno 1633. Et quia falſitas cauſat errorem in mente Principis, & conſequenter facit gratiam inuoluntariam, vt in deciſ. 122. in nouiſſimis, habetur quod falſitas cauſæ annullat gratiam, quantumuis motu proprio conceſſam. Et idem ſub diuerſis verbis habetur in de Iure Abbatum tom. 1. diſput. 18. quæſt. 6. ibi enim dicitur, quod clauſula motu proprio tollit vitium ſurreptionis, niſi contingat in falſæ cauſæ expreſſionis, vel ſit in tacenda inhabilitate perſonæ: vel præiudicet iuri tertij non ſolum in re, ſed etiam ad rem, ideſt de præſenti, & de futuro. Item motus proprius non tollit ius tertij, puta ſi beneficium ſpectat ad ius patronatus alicuius laici, de quo Papa ſi ſciuiſſet, nullatenus prouidiſſet, deciſ. 7. de præben. in nouis, & deciſ. 71. in antiquis de reſcriptis, Decius in cap. 2. de reſcript. dicit, quod licet conceſſio fiat motu proprio, ſubintelligi clauſulam, Si preces veritati nitantur. Nam exprimens falſum, vel tacens verum in reſcripto, ſi malitioſè; caret prorſus impetratis, vt habetur in cap. 20. Decretal. de reſcript. Vndè quando aliqua conceſſio etiam motu proprio facta, ſupponit poſtulationem aliquam, & informationem impetrantis, quæ mouet animum Principis per modum informationis, licet non moueat per modum petitionis, tunc ſi informatio ita eſt diminuta in expreſſione veritatis, vt propterea moueat, & inducat voluntatem Principis, quàm non induceret ſi exprimeretur integra veritas, redditur conceſſio nulla, ob defectum conſenſus. Quod videtur ſenſiſſe Abbas c. quia circa de conſanguin. & affinitat. Notanda eſt etiam neceſſario hæc alia diſtinctio, ſcilicet quod conceſſionis motu proprio quædam eſt ſine vlla petitione, vel informatione præuia ex parte petentis, alia verò poteſt eſſe coniuncta cum illa, licet non ſit principaliter ex illa. Quando conceſſio fit purè motu proprio, ideſt ſine interuentu petitionis, aut informationis ex parte petentis, tunc ex parte eiuſdem petentis nec taciturnitas veritatis, nec

Quid ſit ſurreptitium, vel dicatur obreptitium.

Suar. c. 8. de Priuil.

Motus proprius quando non tollat ſurreptione.

In motu proprio quid ſubintelligatur.

Quando conceſſio ſit nulla.

Conceſſio motu proprio quotupliciter fieri poſſit.

falſitas interuenire poteſt, quia ille nihil loquitur, nec vllo modo cooperatur niſi accipiendo gratiam. Poteſt tamen in ipſamet narratione, quæ ex parte Principis fieri ſolet, vel taceri veritas, vel falſa cauſa proponi, & tunc in tali motu proprio, etiam ſi veritas taceatur de quacũque re, vel circumſtantia, quæ alias debeat neceſſario exprimi, quando gratia poſtulatur: tunc motus proprius omnem tollit ſurreptionem. Supponitur enim Princeps alias ſufficienter informatus, gratiam liberaliter concedere. Et de huiuſmodi taciturnitate loquuntur apertè iura. At verò ſi non ſolum taceatur veritas, ſed etiam falſa cauſa exprimatur in reſcripto, ſeu Priuilegio; tunc etiam ſi Priuilegium nullo modo ſit petitum; ſed acceptum; poteſt eſſe conceſſio nulla ex defectu voluntatis concedentis, quem defectum ignorantia, ſeu error cauſaret. Ignorantia enim cauſat non voluntarium, eo quod nihil ſit volitum, quin præcognitum. Et cap. 1. de conſtit. in 6. Papa dicit ſe non reuocare taciè per ſuam legem generalem ea, quæ ignorare præſumitur. Et non refert, quod falſitas illa non proueniat a poſtulante, ſeu recipiente gratiam, quia deceptio ipſa vndecunque proueniat, cauſat inuoluntarium dummodo circumſtantia non ſit leuis, quæ ſcilicet non mutaret animum Principis, quia tunc non ſolum purgatur quando per taciturnitatem peccatur ſed etiam quando per falſitatem; vt fatetur Felin. cum Anchar. conſ. 132. citati a Suar. lib. 8. de priuil cap. 38.

Quando taciturnitas veritatis tollat ſurreptionē vel non tollat

Priuilegium quando ſit ex motu proprio.

Priuilegium ſemper cenſetur motu proprio conceſſum, quãdo hoc in ipſo exprimitur etiam ſi ad petitionem partis ſit, vnde falſum eſt motum proprium includere negationem petitionis, cum poſſit eſſe ſimul cum illa, & ſic concluditur a Iuriſtis Papam concedere motu proprio, etiam impetrans petijt, quando non fuit motus ſola petitione. Benè verum, vt conceſſio vere dicatur facta motu proprio, neceſsè eſt, vt excludat petitionem, vel omninò; vel ſaltem, vt principalem cauſam, ita Suar. lib. 8. de priuil. cap. 12. Et ſic patet reſponſio ad ſecundum quæſtum in principio huius 3. Cap.

DE CLAVSVLA,

Ex certa ſcientia Cap. IV.

De huiuſmodi clauſula ex certa ſcientia, queruntur etiam duo, ſcilicet quid importet, & quid operetur. Ad primum dicitur, quod idem importat, quod de plenitudine poteſtatis, quia quando Papa actum gerit ex certa ſcientia, perinde eſt, ac ſi diceret, ſe velle facere ex plenitudine poteſtatis, ſi illa opus eſt in actu, qui geritur, id eſt de poteſtate abſoluta, quaſi diſpoſitioni legum communium non ſubiecta, vt habetur ex Abbate c. Ad hoc ſumus de reſcript. & cap. cum inter de except. Ad ſecundum dicitur, quod ſupradicta clauſula rem minus validam reddit validam, & facit, quod nullus inferior, vel Ordina-

Ordinarius poteſt de validitate illius rei amplius cognoſcere, Abb. c. quæ de re iudicata. Et operatur quod ſi quis iuſtè non poſſidebat, incipiat iuſtè poſſidere, & habet vim nouæ conceſſionis, vt ex gloſſa Panorum, & Felin. præcipuè notat Suar. Et aduertendum, quod aliud eſt Priuilegium fuiſſe à principio falſum, ſubreptitium, aut alia ratione nullum; aliud verò fuiſſe validum, & poſtea reuocatum, nam prius Priuilegium non conceditur de nouo per confirmationem etiam ex certa ſcientia, niſi expreſsè dicatur non obſtante falſitate, aut ſurreptione, ita Rota tit. de confirmat. vtili, deciſ. 2. in nouis, Panor. cap. cum iter dilectos de fide inſtrum. Et ratio eſt, quia Priuilegium falſum, vel ſurreptium nunquam fuit conceſſum reuera. Et confirmatio eſt de Priuilegijs conceſſis. Priuilegium autem ſemel validum, verè fuit conceſſum, & ideo in illud cadere poteſt confirmatio, etiam ſi reuocatum fuit. Per confirmationem ex certa ſcientia, confirmantur etiam quæ, ſunt abrogata, & per contrarium vſum caſſata, Rod. tom. 1. qq. regularium, quæſt. 9. articul. 3. Quã vim habeat cõfirmatio ex certa ſcientia.

In tertij graue præiudicium nihil operatur, licet in modico aliter ſe res habeat, nec etiam operatur in ijs, de quibus Princeps non præſumitur habuiſſe notitiam, & facta ſuper re litigioſa, non habita, mentione de letigio; peccat in ſurreptione, & non valet talis confirmatio, Abb: c. 1. de confirmat. vtil. vel inut. Eſt dictum in tertij graue præiudicium, ad modum ſtatuti, quod ſi tendat in tertij præiudicium, præſumitur editum ex mala informatione, deciſ. 50. part. 2. in nouiſſ. Et ſic patet reſponſio ad dubia huius Capitis.

DE CLAVSVLA,

De plenitudine poteſtatis. Cap. V.

SVpradicta clauſula de plenitudine poteſtatis tollit omnes defectus ſolemnitatis, non prouenientes a natura, ſcilicet defectus commiſſos circa iuris ſolemnitatem. Secus ſi alius ſuberat defectus, puta, quia illegitimus, vel falſarius literarum, vel quid ſimile, Abb. cap. ex litteris, de fide inſtrum. Papa enim poteſt ſententiam, etiam iniuſtam, & ſine ordine iudiciario prolatam confirmare, ſupplendo ordinis poſitiui defectum: ſed ſi ſententia deficit in iuſtitia naturali, non poteſt per Principem confirmari, ſeu per Papam, defectus ſuppleri, Abb. c. ea, quæ de ſent. & re iudicata. In tertij verò præiudicium; nihil operatur.

Digitized by Google

DE CLAVSVLA,

Quatenus in vſu. Cap. VI.

HVinſmodi clauſula in Priuilegiorum confirmationibus confirmat illa Pruilegia, quæ ſunt in obſeruantia, quamuis inualida ſi adſit clauſula, Ex certa ſcientia. Et hæc clauſula appoſita in priuilegijs intelligitur reſpectu vſus generalis,non autem indiuidualis, ita ex Marta in declaratione huius clauſulę 125.

DE CLAVSVLIS,

Ad inſtar, Perinde,& Pariformiter. Cap. VII.

DE clauſula, Ad inſtar, queruntur ſimiliter duo, ſcilicet quid ſibi velit, vel quare ſic appelletur. Et an Priuilegium Ad inſtar reuocetur ammiſſo exemplari.

Ad primum dicitur, quod ſic appellatur nimirum per ſimilitudinem, vel equiparationem ad aliud alicui prius datum: Vnde vox iſta Ad inſtar Iuriſperitorum aliqui volunt ſignificare idem, quod ad ſimilitudinem; alij, quod ad æqualitatem: alij dicunt vtranque habere ſignificationem. Priuilegium Ad inſtar concedit omnem fauorem, & gratiam formaliter contendam in ſuo exemplari, & in eodem ſenſu,quo in exemplari continetur, & cum eadem extenſione, vel reſtrictione,& non maiori:neque minori.

Quia hoc totum ſpectat ad propriam, & adequatam imitationem.

De dictione vel Clauſula Perinde. Dictio Perinde importat idem,quod per omnia quo ad tempus, & quo ad alias qualitates,deciſ.51.p.2.in nouiſſimis.

Aduertendum tamen, quòd quædam Priuilegiorum formulæ non habent ad inſtar, ſed pariformiter, quod idem eſt, ex Suar. lib. 8. capit. 16. vbi additur, quòd & ſi Priuilegium ad inſtar non ſemper conſtituat aliquid vere tale, quale eſt ſuum exemplar, ſed fictione iuris. Vnde dicebat Baldus ciuem ex Priuilegio non eſſe legitimum, & naturalem ciuem, ſed inſtar eius: Tamen Priuilegium ad inſtar interdum verè, & propriè concedit quicquid aliud, Priuilegium, quod eſt veluti exemplum ſuum; concedit. Et ita inducit ſimilitudinem in Priuilegijs omninò propriam, & abſque aliquo figmento. Et notandum, quod formaliter per ſe loquendo, confirmato priuilegio exẽplari, non confirmatur priuilegium ad inſtar,quia non fuit exemplum, vt confirmatum, ſed tantum vt conceſſum, nec priuilegium ad inſtar per ſe reſpicit futurum ſtatum, ſed illum, quem habet exemplar, quando

Confirmato exẽplari, nõ cõfirmatur Priuilegium adinſtar.

aliud

aliud ad inſtar illius conceditur. Vnde etiam è contrario, licet priuilegium ad inſtar confirmetur non redundabit confirmatio in exemplar, ſiue confirmatio ſit ex certa ſcientia; ſiue in forma communi. Quia ratio equæ in vtroque procedit. An aucto exemplari per nouas conceſſiones; ad inſtar augeatur, & è conuerſo; quidam negant, quia moraliter loquendo, qui concedit priuilegium ad inſtar, de illo tantum cogitat, quod eſt alteri conceſſum, non de futuris. Et dicitur aliquid fieri ad imitationem eius, quod iam extitit, ſeu prius factum eſt, non eius, quod futurum eſt. Ergo ex vi particulæ, Ad inſtar, non poteſt fieri extenſio, niſi exprimatur, vel ſaltem declaretur mentem concedentis eſſe, vt priuilegiatus ad inſtar, ſemper, & omni tempore futuro ſit æqualis in priuilegijs alteri priuilegiato. Et hoc docuit Baldus l. omnia, & Panorm. cap. vlt. Ne Cler. vel Mon.

Ad ſecundum dicitur, quod abrogato, vel quomodolibet ammiſſo exemplari, non intelligitur reuocatum, aut admiſſum priuilegium ad inſtar. Et ratio eſt clara. Quia priuilegium ad inſtar in re ipſa eſt diſtinctum a ſuo exemplari, & ab illo non pendet in conſeruari, & in rigore loquendo. Priuilegium, quod ponitur in exemplum, non eſt propria, & per ſe cauſa alterius, ſed ponitur tantum ad determinandam ſignificationem generalium verborum, quibus priuilegium ad inſtar aliorum, quæ poſtea manent, licet exemplaria deſtruantur. Vnde quando alicui conceditur priuilegium ad inſtar alterius, quamuis poſtea illud priuilegium limitetur, vel reſtringatur: non cenſetur limitatum, aut reſtrictum reſpectu eius, qui priuilegium ad inſtar alterius obtinuit.

Et finaliter ſciendum, quod vbi mandatur aliquid fieri ad inſtar alterius, ſi illud inſtar reperiatur diuerſum non debet ſimpliciter capi medium, nec minimum, ſeu maximum, ſed magis rationabile, & alteri minus præiudicans, ita Abb. c. cum olim, de conſuet.

Clauſula ad inſtar modo accipienda.

DE CLAVSVLA,

Cum abſolutione a cenſuris. Cap. VIII.

Clauſula, Et cum abſolutione à cenſuris, &c. conſueuit apponi per Papam in impetrationibus beneficiorum, & alijs gratijs, quas concedit, quas poteſt etiam abſenti, & non petenti facere: Hæc clauſula non habet effectum, ſi quis per annum, & vltra ſteterit in excommunicatione. Quia tunc obſtat Regulæ Cancellariæ de inſordeſcente per annum, & habetur ſuſpectus de hæreſi, vt declarat Rota in deciſ. 150. parte tertia, lib. 3. in nouiſſ. Hæc clauſula tollit impedimentum proueniens à cenſuris, vt docet, Nauarrus conſ. 2. in fine, ſed non iuuat, vt dictum eſt inſordeſcentes per annum,

in odium

in odium ipſius, qui videtur paruipendere cenſuras. Et per Sixtum V. ſtatutum fuit, ne præſtetur occaſio cenſuras vilipeſcendi, & inſordeſcendi in illis; ne generales abſolutiones appoſitæ in litteris, ſuffragentur ijs, qui ſcienter excommunicationis ſententiam per quatuor menſes ſuſtinuerint. Talibus enim abſolutio non prodeſt, & litteræ ſunt nullæ. Imò non prodeſt irregulari ob notoriam fornicationem, Nauarr. in conſ. 66. num. 1. Quia nunquam Papa cenſetur ſuper irregularitate diſpenſare, niſi expreſſe dicat. Et huiuſmodi abſolutio datur ad effectum præſentium, vt ad hunc effectum ſuſpendantur.

DE CLAVSVLA,

De iure, & de facto. Cap. IX.

VIgore huius clauſulæ tam arbiter, quàm arbitrator poterit procedere, & iudicare ſecundum veritatem, & conſcientiam ſuam, reiectis apicibus iuris. Hæc clauſula importat derogationem feriarum indictarum tantum ob neceſſitatem hominum, ſed quando compromiſſum eſt factum in arbitratorem, cum iſta clauſula; ipſe quidem pronunciare poterit etiam inferiis indictis in honorem Dei. Quoniam tanquam pacis mediator interuenire dicitur, Abb. c. Quinta vallis, de iur. iur. & c. finali, de ferijs, & c. cum dilectus, de arbitr.

Priuilegium arbitratoris.

DE CLAVSVLA.

Non obſtante quacunque lege. Cap. X.

SVpradicta clauſula non corrigit legem ſpecialem, niſi diceretur in lege generali, non obſtante quacunque lege, quæ in totum, vel in parte huic legi poſſet eſſe contraria, Abb. c. vt debitus, de appellat.

DE CLAVSVLA,

Appellatione remota. Cap. XI.

PRo declaratione huius clauſulæ, primo eſt ſciendum, quod appellatio, eſt de iure naturali, cum ſit quædam defenſio, ſeu præſidiũ innocentiæ, vt apud Abbatem in rubrica de appellat. Item quod etiam in delicto notorio poteſt appellari, ſi Superior excedat modum incorrigendo, vt apud ſudictum Abb. dicitur in cap. licet, de offic. Ordin. Et quod in pœnis arbitrarijs Iudex non debet excedere pænas ordinarias, nec ſecundum eas punire, ſed ipſas diminuere, nam ſi imponat ordinariam, vel maiorem, excedit modum, & dicitur grauaſſe partes, apud Abb. in c. Inquiſitionis, de accuſat. Et quod à ſententia Iudicis declarantis quem incidiſſe in pœnam legis, ſeu ſtatuti poteſt appellari. Quia

Iudex

Digitized by Google

Iudex potuit male declaraſſe,ſeu ſententiaſſe,Abb,in conſ.68.p.2.& ſuper capit. 59. de appellat. notatur à Gloſſa, quod poteſt appellari vbicunque quis grauatur, licet grauamen non ſit expreſsè in iure. Quia iniquum erat quod aliquis euidenter grauatus non poſſet appellare.

Et notandæ ſunt duæ regulæ generales, quarum prima eſt, quod ad Papam poteſt appellari ommiſſo medio, propter plenitudinem poteſtatis, vt habetur ſuper cap. 67. de appellat. ex parte. Altera ſecunda, quod licet à pœna arbitraria Iudicis poſſit appellari; Secus eſt à pœna expreſſa in iure, vt habetur ex gloſſa ſuper cap. 16. Decret. & apud Abbatem in cap. inter, de purgat. canonica. Quando igitur hæc clauſula, Appellatione remota ponitur in reſcripto Apoſtolico, intelligitur niſi ſuperior excedat modum, & partem non grauet. Abb. cap. licet, de offic. Ordin. & in cap. de priore, de appellat. Vnde non tollit quin notoriè grauatus poſſit appellare, Abb. cap. Paſtoralis, de appellat. Item intelligitur de appellatione friuola, quæ fit ſine grauamine, ſeu ſine iuſta cauſa interpoſita, vt habet Rod. in expoſitione ſupradictæ clauſulæ.

Item aduertendum, vt habetur in de Iure Abbatum, quod clauſula appellatione remota non impedit quin poſſit Iudex ex legitima cauſa reuocari: nam non eſt præſumendum Principem voluiſſe, vt quis litiget coram Iudice ſuſpecto.

Epiſcopus depoſitus, qui ab hoc appellauit, exercet pendente appellatione omnia iura Epiſcopalia. Appellatio enim extinguit, ſeu ſaltem ſuſpendit pronuntiatum, & integer interim manet ſtatus appellantis, in c. laudabilem apud Abb. vt lite pendente.

Et finaliter pro completa declaratione ſupradictæ clauſulæ, Appellatione, &c. Sciendum quod ſi præcedente grauamine, quis ſubmittat ſe protectioni Superioris, habetur pro appellante, licet ex ſimplicitate, verbum appellationis non exprimat, in Decret. c. 38. de appellat. Cum in Eccleſia.

DE CLAVSVLA.

Supplentes omnem defectum. Cap. XII.

SVpradicta clauſula, Supplentes, &c. intelligitur de defectibus, qui interueniunt ſine dolo, & ſurreptione. Siue defectus ſit iuris, ſiue facti, ſiue mala cura, & negligentia, aut imperitia commiſſus. Vt ſi erraretur in iure, non ſeruando debitas ſolemnitates iuris, Abb. cap. 1. de tranſlat.

Item clauſula, Supplentes, &c. inualidum facit validum, Abb. c. 1. de confirm. vtil. vel inut. At per huiuſmodi verba non ſupplentur ea, quæ ſunt facti, & continent falſitatem, vel fraudolentiam, taciturnitatem, &c. Suar. lib. 8. de priuil. c. 20.

DE

DE CLAVSVLA,

Non obſtantibus quibuſcunque. Cap. XIII.

Reuocatio quotupliciter fieri poſſit.

PRo intelligentia huius clauſulæ ſciendum eſt, quod reuocatio poteſt fieri dupliciter, ſcilicet validè, & licitè. Vt licitè & decenter fiat, neceſſaria eſt aliqua honeſta cauſa. Quia non decet Principem reuocare Priuilegium à ſe conceſſum, nulla noua inſurgente cauſa. Argumento cap. decet, de regul. iuriſ. in 6. Vnde ſi Princeps id faciat; actus profectò non erit vndique honeſtus, ex Suar. in de Priuilegijs. Quia indecenter operari aliqua culpa eſſe videtur ſaltem venialis, & ratione ſcandali, aut odij, vel grauis nocumenti proximi: poterit eſſe culpa lethalis, cum ſit contra charitatem, & ſi Priuilegium conceſſum ab inferiori poteſt à ſuperiori reuocari, quia ſuperior reuocare poteſt legem inferioris; tamen id non rectè fit à ſuperiore ſine iuſta cauſa. Quia eſt contra debitum ordinem, & non ſine iniuria inferioris Prælati, nec ſine detrimento ſubditorum.

Reuocatio Priuilegiorũ quando culpa mortalis.

Non omnis reuocatio eſt valida.

Reuocatio ſine iuſta cauſa facta ab inferiori Prælato à Papa, probabile videtur eſſe inualidam. Quia talis Superior non poteſt priuare inferiorem ſua ordinaria iuriſdictione ſine iuſta cauſa, & pro ſui voluntate. Vnde ſi id facere tentat, non habebit effectum. Quia excedit ſuam poteſtatem. Et idem dicitur in propoſito priuilegij.

Reuocatio expreſſa, & directa per clauſulam generalem, Non obſtantibus quibuſcunque priuilegijs non extenditur ad priuilegia in iure contenta. Nam eo ipſo, quod in corpore iuris inſeruntur, non tantum priuilegia, ſed etiam leges publicæ cenſentur, & ideò non derogātur, niſi etiam addatur clauſula derogatoria legum, & canonum: vt habetur ex quampluribus Iuriſtis, & Iuribus. Neque extenditur ad priuilegia, quæ in ſuo tenore continent, vt reuocari non poſſint, niſi fiat eorum expreſſa mentio de verbo ad verbum, vel aliquid ſimile. Oportet enim vt addantur alia verba, vt reuocari poſſint; verbi gratia, ſi dicatur non obſtante tale, vel tali clauſula reuocata, intelligantur vel ſignatim dicatur non obſtante priuilegio, ſub quacũque verborum forma conceſſo: vel alio ſimili modo. Neque extenditur ad priuilegia conceſſa per modum contractus, quæ non reuocantur per clauſulam generalem etiam expreſſam, niſi ſaltem in genere reuocentur priuilegia etiam ſi per modum contractus fuerint conceſſo. Nam talis reuocatio eſt in præiudicium tertij in iure acquiſito, & iuſtitia; tale autem præiudicium non præſumitur niſi exprimatur, & inſuper ſupradicta clauſula, Non obſtantibus priuilegijs, &c. non derogat priuilegium ad pias cauſas, nec illa, quæ commiſerationis cauſa, vel publicæ vtilitatis gratia conceſſa ſunt. Suar. l. 8. de priuileg. c. 38.

Digitized by Google

DE CLAVSVLA,

Non obſtantibus conſuetudinibus. Cap. XIV.

CLauſula huiuſmodi declarata habetur apud Confettium in de Priuilegijs, dico pag. 339. ſuoi Compendij priuilegiorum, vbi dicitur, quod quando Summus pontifex vult ſuſpendere, ſeu reuocare ea, quæ vſu tollerantur; hanc clauſulam mandat apponi, Non obſtantibus conſuetudinibus vt in Bulla Cœnæ Domini fieri conſuebit.

DE CLAVSVLA,

Non obſtantibus quibuſuis derogatoriarum derogatorijs. Cap. VX.

DE huiuſmodi clauſula ſciendum, quod generalis derogato ſufficit, etiam ſi leges, & priuilegia haberent clauſulam, Derogatoriam in contrarium. Vnde ſi princeps concederet priuilegium cum ſpeciali clauſula, quod non cenſeretur illi derogatum, niſi ſpecialis mentio fieret de eo; per clauſulam generalem derogatoriam derogatoriarum, cenſetur illi derogatum, &c. Ioannes de Anania in conſil. 16. probat hanc eſſe communem ſententiam, vt notatur apud Martam in de Clauſulis.

Aduertendum tamen, quod clauſula reuocans in irritum, quicquid fuit intentatum vel immutatum in tali cauſa, non refertur ad legitimè, & iuridicè agitata, quia cum agitur de præiudicio aliorum, habent verba reſtrictè capi, Abb. cap. audito de reſtitut. ſpoliatorum. Præterea quamplures Iuriſtæ concluſerunt huiuſmodi clauſulam derogatoriam appoſitam in Priuilegio vel reſcripto, nihil operari, quando Princeps concedens, iuris alteri competentis certior factus non fuerit. In dubio autem hæc clauſula ſemper reſtringenda eſt ad inualidas, & friuolas diſpoſitiones, Alexander in pluribus conſilijs, & Afflict. in præludijs Conſtitutionum Regni.

Reuocatio ad quæ ſe extẽdat.

DE CLAVSVLA,

Contradictores, &c. Cap. XVI.

SVpradicta clauſula, Contradictores, intelligenda eſt de contradictore, qui de facto ſolum, atque iniuſtè contradicit, ſecus autem ſi contradicat de iure. Item clauſula, Contrauenientes importat pœnam arbitrariam. Quæ doctrina procedit ſi de facto contrauenerint, non autem ſi de iure. Vnde hæc clauſula comminatoria non procedit,

cedit, ſi iuſta & rationabilis ſit contradictionis cauſa. Ita enim declarant verba infringere, & ei auſo temerario contraire. Infringere importat malitioſam retractationem, Bart. in extrauaganti, Qui ſint rebelles.

Quid important verba infringere contraire.

Contraire fit diſſimulando, audiendo allegationes, &c. Attentare importat etiam ſe ad effectum non perducitur.

DE CLAVSVLA,

Indignationem omnipotentis Dei,*&c.* *Cap. XVII.*

HÆc clauſula, Indignationem, facit quod contrauenientes mortaliter peccant, quia hoc eſt virtualiter obedientiæ præceptum, in virtute Spiritus ſancti; & ſecundum Bart. Contrauenientes peccant mortaliter, quia Deus indignatur, & iraſcitur contra eos. Ità docet in extrauaganti, Ad reprimendum, in verbo Indignationem noſtram, &c.

Auctor tamen operis de Iure Abbatum tom. 1. diſput. 17. exiſtimat fractores Pontificij priuilegij, in quo adeſt huiuſmodi clauſula, Indignationem, &c. ſubijci pœnæ arbitrariæ, ſicut docent quamplures Iuriſtæ, qui citantur ab eo. Inſuper clauſula, Indignationem Petri, & Pauli, & Beatorum Apoſtolorum importat, vt inobedientes poſſint priuari ſuis beneficijs Bald. in cap. 1. §. porrò, quæ ſit prima cauſa beneficia ammittendi.

Et quando in Bullis, & Decretis, aut alijs litteris Apoſtolicis, in quibus prohibetur aut præcipitur aliquid, apponitur verbum præſumpſerint, vt ſi dicatur de transgreſſoribus, ſi præſumpſerint, vel ſimilia, &c. non comprehenduntur talibus legibus, aut cenſuris vel pœnis, niſi illi, qui ipſas tranſgrendiuntur ex dolo, malitia, vel præſumptione: non vero illi, qui etiam ex ignorantia culpabili, illas tranſgrediuntur. Quia verbum præſumptionis ſignificat temeritatem, vel malitiam. Lezana tom. 1. cap. 10. num. 35. & citat. Gaetanum in ſumma ver. excom. & Nauarr. Quando verò ſolum apponuntur verba communia, ſcilicet fecerint perpetrauerint, non obedierint &c. non comprehenduntur illi, qui ſolum habent ignorantiam probabilem, vel inuincibilem. Quia talis ignorantia fecit actum inuoluntarium, & citat. Silueſtrum, Mirandam, & alios. Sed ignorantes ignorantia affectata craſſa, vel ſupina, quia hæc æquiualet malitiæ, & dolo.

De

Digitized by Google

De alijs Clauſulis, quæ ſubintelligantur in Priuilegijs, & ſi non ponantur. Cap. XVIII.

IN preſcriptis clauſula (preces veritati nitantur) ſemper intelligitur etiam quod non ſit appoſita, Abb.c.ex parte, de reſcript.

Clauſula (ſi ita eſt,) ſemper ſubintelligitur in confirmatione facta per Papam, Abb.cap.Dudum, de decimis.

Clauſula prout tibi videbitur, vel ad velle tuum & ſimiles, important arbitrium iuſtum, Abb. cap.cum de tua, de corpore vitiatis, & arbitrium boni viri, regulatum a iure, Abb.cap.ſignificarit, de penitent. remiſſionibus, & deciſ.9.alias 449.in nouis.

Clauſula ſolita apponi de ſtilo Curiæ, debet ſub intelligi, ſi caſu non fuerit expreſſa vel fuerit ommiſſa, Abb.c.cum de conſtitut.

Quæ dicta ſunt de priuilegijs quodammodo etiam habent verificari, & verificantur de ſtatutis. Statutum enim ſic eſt intelligendum, vt abſurdum vitetur, deciſ.256.Diuerſ. Statuta quomodo intelligenda.

Item ſtatuta habent ſemper interpretari, ne contineant abſurditatem, vel obſonum intellectum, ne ſint irrationabilia, & ne mereantur a Sapientibus reprehendi, deciſ.724.part.1.in nouiſſ. Vnde & ſtatutum iuri communi contrarium licet a Papa, confirmatum, poteſt a Cardinali legato ne dum declarari, ſed etiam reuocari, deciſ.7.R.P.D.Roias 14.Ianuarij 1636.

Item confirmatio quælibet habet ſubintellectam tacitè clauſulam, quatenus quæſita licita fuerint, & honeſta, deciſ.682.Paleoti A.R.R. Item Clauſula (ſecundum tuam conſcientiam) non debet intelligi de conſcientia vulna, Abb. in capit. inter de purgat.canon Clauſula (ex nunc pro tunc) tempus futurum trahit ad præſens, & operatur, vt actus cenſeatur libere effectus ab ipſo principio. Ità ex Marta in de Clauſulis.

Et tandem ſciendum quod generale priuilegium habet generalem ſubintellectam illam conditionem, vt regularem obſeruantiam non relaxet. Quia intelliguntur communicari, ea quæ ad fauorem pertinent, non quę ad perniciem. Et quæ ad edificationem conferre poſſunt, non quæ ad deſtructionem, & ſemper habetur ſubintellecta clauſula illa, ſalua iuſtitia, vt notat ex Panor. Bonacina in de priuilegijs. Vnde Clauſulę generales reſtringuntur vt nō comprehendant, quæ non eſſet quis veriſimiliter conceſſurus, ſed adſolita, ad debita, ad id, quod eſt veriſimilius, item ad illa, quæ commodè fieri poſſunt, &c. vt eſt videre apud Martam 4.parte, de Clauſ. Clauſulę generales, quæ comprehēdant.

Vnde

Vnde deſumptæ ſint Bullæ, & Deciſiones, quæ citantur in hoc opere.

BVllæ, quæ citantur in hoc opere, deſumptæ ſunt ex Bullario Laertij Cherubini, inſcripto Bullarium, ſiue noua collectio plurimarũ Conſtitutionum Apoſtolicarum, à Beato Leone Primo, vſque ad ſanctiſſimum Dominum Paulum Quintum, impreſſum Romæ 1617. & à quarto tomo completo per ſuum filium D. Angelum. Cherubinum Monachum Caſſinenſem.

Et quando in hoc opere citatur aliqua Bulla, v. g. tertia, quinta, ſeptima, &c. & nihil aliud additur, intelligitur tertiam, quintam, ſeptimam, &c. eſſe in prædicto Bullario illius Pontificis, qui ſimiliter ibi nominatur, verbi gratia, Leonis, Gregorij, Vrbani, &c.

Aduertat Lector.

Bullarium à Laertio Cherubino deſcribitur per ſpeculum quoddã, in quo, & qui nunc viuunt, & poſteri omnes, Summorum Romanorumque Pontificum, in amplianda ortodoxa fide, vigilantiam; Hereticorum erroribus tollendis, ſollicitudinem: Concilijs generalibus cogẽdis, moderandiſque prouidentiam; Sanctis viris canonizandis, autoritatem: Religionibus, alijſque pijs inſtitutis promouendis, reformandiſq; ſolertiam: Chriſtianorum Principum pace ſeruanda, reſtaurandaque prudentiam; Litterarum ſtudijs, & bonis artibus fouendis, charitatem atque beneficentiam contempletur.

Deciſioneſque citantur in toto hoc opere, deſumptæ ſunt ex quatuor voluminibus Deciſionum tam nouiſſimarum, quàm nouiter nouiſſimarum diuerſorum Sacri Palatii Apoſtolici Auditorum, quę impreſſæ fuerunt Venetijs M. DC. XVIII. & extant dedicatæ Perilluſtri, & Reuerendiſſimo D. Angelo Grillo Abbati Caſſinenſi, & volumen primum intitulatur Deciſiones nouiſſimæ, &c. Item ex Deciſionibus, quæ nouæ, & antiquæ, & antiquiores dicuntur, & ſunt impreſſæ Coloniæ Agrippinæ Anno 1581.

Finis Libri Primi.

DE

DE PRIVILEGIIS RELIGIOSORVM LIBER SECVNDVS.

De dubijs, quæ contingere ſolent circa ipſa Priuilegia. CAP. I.

HABITA ſignificatione, & definitione Priuilegij, vna cum diuiſionibus eius, & declaratis clauſulis ipſorum priuilegiorum: modo ponenda ſunt dubia, & reſoluẽnda, quæ paſſim contingunt circa ipſa priuilegia. Quæ dubia accidere ſolent vel circa loca, vel circa tempora, vel circa perſonas, vel circa res & modum; vel circa hæc omnia communiter. De dubijs, quæ communia poſſunt eſſe, primo tractabimus, deinde de particularibus locorum, temporum, &c.

De dubijs communibus Priuilegiorum, vna cum reſolutionibus. Cap. II.

COmmunia priuilegiorum dubia poſſunt eſſe infraſcripta. Primum, priuilegium quid operetur.

2 An priuilegium faciat ex illicito licitum.
3 Priuilegij cauſa ceſſante, an ceſſet priuilegium.
4 An aliqua priuilegia non communicentur.
5 Cum dubitatur de falſitate priuilegij, quid ſit faciendum.
6 Priuilegio reuocato quo ad vnum, an reuocetur quo ad alium.
7 An aliqua priuilegia emanẽt propter importunitatem, & ſi valeãt.
8 Regula, generi per ſpeciem derogatur, an habeat locum in priuilegijs.
9 Priuilegium ſpeciale quando non deroget generali.
10 Priuilegium communicatiuum ad quæ ſe extendat.

Ad primum reſpondetur, Quod priuilegium, idem operatur, quod ius commune, Rot. decis. 621. p. 1. in nouiſſimis.

Digitized by Google

Ad ſecundum affirmatiuè dicitur. Priuilegium ex illicito facere licitum, vt habetur ſuper cap. vnicum de priuilegijs in extrauag.

Ad tertium reſpondetur. Quod cauſa ceſſante debet ceſſare Priuilegium, deciſ. 139. in nouiſſimis. Aduertendum tamen, quod hoc intelligitur quando ceſſat cauſa in communi, vt dicunt omnes Iuris periti, & vt habetur apud Mirandam tom. primo, quæſt. 43. art. tertio, ſecus autem quando ceſſat cauſa ex accidente, ſiue in perſona particulari. Vnde quamuis aliquis religioſus in particulari irreligioſe viuat, in foro exterioti non ammittit priuilegium alijs Religioſis conceſſum. Et inſuper etiam notandum eſt, quod vt conceſſio priuilegijs, licita ſit, non eſt neceſſe, vt includat illam limitationem, vel intentionem, vt ſolum duret, quamdiù cauſa durauerit. Quia qui donat indigenti, non tenetur ſemper limitare donationem pro tempore indigentiæ: ergo idem eſt cum proportione in priuilegio, quod veluti quandam donationem continet. Quia ſicut apud Deum momontanea tribulatio, eternum gloriæ pondus operatur; ita apud Principes, momontanea gloria parentis, comparat filijs perpetuam nobilitatem. Et ſimili modo apud Pontifices, præſens vtilitas, vel auſteritas Religionis poteſt eſſe ſufficiens cauſa, vt ei Priuilegia perpetua concedantur, quæ durent etiam ſi ceſſet illa vtilitas, vel auſteritas, & Religio perueniat ad illum ſtatum, in quo imprudenter talia priuilegia illi concederentur.

Ad quartum reſpondetur Affirmatiuè, vt eſt notare ex quibuſdam priuilegijs conceſſis Patribus Societatis Ieſu à Gregor. XIII. Bull. 77. & ex priuilegio Gregor. XV. conceſſo PP. Domenicanis in materia Conceptionis poſt Bullam ſuam 29. Anno 1622. Et reſtrictio illa, quę interdum addi ſolet priuilegio alicui conceſſo, ſcilicet, vt ſit alijs incommunicabile; Suarez l. 8. de priuilegijs, cap. 17. vult quod non tollatur per conceſſiones generales poſtea factas, ſiue ab eodem, ſiue ab alijs Pontificibus, contra Rodericum aliter ſencientem, quia generalis conceſſio caſuum non extenditur ad reſeruatos.

Doctrina incommunis pro priuilegijs.

Ad quintum reſpondetur. Quod cum dubitatur de falſitate priuilegij, debet recurri ad regiſtrum Papæ. Et eſt regiſtrum, locus vbi reperiuntur ſcripturæ ſuper rebus geſtis. Sicuti in ſimili recurrimus ad protocollum Notarj quando dubitatur de falſitatę inſtrumentis, Abb. cap. tum ex litteris, de reſtit. in integrum.

Ad ſextum reſpondetur. Quod vbi ſunt duo pariter priuilegiati, reuocato priuilegio quo ad vnum, non extenditur quo ad alium, niſi Princeps expreſſe extendat, Abb. cap. Nuper, de decimis. Et incidenter ſcias, quod reuocatio Santiſs. D. N. Vrbani VIII. conſtitut. 57. intelligitur ſolum de priuilegijs, quibus Religioſi in regnis Hiſpaniarum exempti erant ab eorum Prælatorum obedientia, & poterant exire è Monaſterijs cum ſocijs ſibi bene viſis, & non intereſſe Choro, nec refectorio cum alijs.

Ad ſeptimum reſpondetur. Quod ſæpè priuilegia emanant ex nimia occu-

occupatione Principis, & propter nimiam importunitatem petētium. Vnde conceſſio in his, quæ non ſunt ſolita fieri; præſumuntur per importunitatem, & præoccupationem facta, deciſ. milleſima 938. Tholomei Aud. Rot. R.

Ad octauum reſpondetur. Quod regula, Generi per ſpeciem, &c. ſecundum aliquos habet locum etiam in priuilegijs. Vnde ſi Papa concederet vni omnes decimas alicuius Parochiæ, ;& alteri poſt modum concedere decimas alicuius prædij illius Parochiæ; vel exemptionem à decimis; tunc per ſecundum ſpeciale derogatur primo quantum ad ſpeciem contentam in ſecundo. Hoſt. tamen, & alij dicunt, quod priuilegio generali non derogatur per ſequens priuilegium ſpeciale, niſi de illo faciat mentionem. Quia Princeps per ſuum priuilegium non intendit derogare iuri alteri acquiſito, ſed per generale priuilegium eſt ius acquiſitum in qualibet ſpecie contenta ſub genere; ergo, Abb. capit. ex litteris de conſtit.

Ad nonum reſpondetur. Quod quando priuilegium eſt tale, quod acquiſitum ſit ius in re, & in omnibus ſpeciebus contentis ſub genere; tūc priuilegium ſpeciale non derogat generali, vt dictum eſt ſupra, cum iam ſit ſortitum effectum ſuum, Abb. cap. veniens, de reſcript.

Ad decimum reſpondetur. Quod priuilegium adequatiuum, ſeu communicatiuum, etiam conceptum cum illis verbis, in omnibus, & per omnia, non trahitur ad inſolita, & cum difficultate concedenda, vt quod eximentur laici à ſolutione decimarum eſt inſolitum, & non niſi cum difficultate concederetur eis, Rot. deciſ. 55. part. 2. in nouiſſimis. Priuilegium nō trahitur ad inſolita.

De alijs dubijs communibus Priuilegiorum cum reſolutionibus. Cap. III.

PRimum, Communicatio priuilegiorum in quo conſiſtat.
2 Communicatio priuilegiorum de quibus intelligatur.
3 Priuilegiorum communicatio quotupliciter fieri poſſit.
4 Priuilegiorum communicatio, an operetur ampliationem.
5 Priuilegiorum innouatio quot fiat modis.
6 Priuilegia in dubijs, quomodo debeant interpretari.
7 An ſicut ſit communicatio priuilegiorum, ita etiam communicentur pœnæ, quæ ſunt in priuilegijs.
8 Priuilegiorum mare magnum quid ſit, & quod nam dicatur.
9 Priuilegia, quæ continent idem, quod ius commune, ad quid deſeruiant.
10 An aliqua priuilegia ſint redacta ad terminos iuris communis.

Ad primum reſpondetur. Quod communicatio priuilegiorum conſiſtit in hoc, quod conceſſa vni Ordini, etiam in ſpecie: intelliguntur conceſſa alijs Ordinibus, ac ſi nominatim eis conceſſa fuiſſent. Et ſic

B 2 Pa-

Digitized by Google

Patres Ordinis Minorum poſſunt vti priuilegijs Patrum Dominicanorum, & è contra, vt habetur ex Bulla 6. Sixti IV. & Iulius Secundus B. 18. conceſſit minoribus obſeruantibus vltramontanis, Hiſpanis, Gallis, Alemanis, quicquid erat conceſſum familiæ Ciſmontaneæ; ſub quibuſcunque formis, & tenoribus, & notandum, quod eadem regula currit etiam pro Monialibus inter ſe, ex Leone Decimo Bull. 32. & à Pio Quinto Bull. 131. Patribus Societatis Ieſu communicata fuerunt nō ſolum priuilegia Mendicantium, ſed etiam & ſororum Mendicantiorum.

Cōmunicatio Priuilegiorum inter quos currit.

Item ſciendum, quod communicatio priuilegiorum currit de Prælatis ad Prælatos de Fratribus priuatis ad Fratres priuatos, & de Feſtiuitatibus ad Feſtiuitates, vt notatur in Comp. priuileg. Mend. & non Mend. pagina 131. non obſtante, quod plures Sancti in vno, quam in alio Ordine celebrentur. Ita declarauit, & conceſſit Prædicatorum Ordinis Iulius II. Bull. 18. & Sixtus IV. Bull. 33. vt eſt notatum à Ioanne de la Cruz in de priuilegijs capitulo quarto, & huiuſmodi communicatio priuilegiorum Regularium fuit pluries canonizata in Rota, ſcilicet 5. Decembr. 1596. & 9. Martij 1598. & etiam coram Eminentiſs. Card. Veroſpio 1618.

Ad ſecundum reſpondetur. Quod communicatio priuilegiorum intelligitur de immunitatibus, exemptionibus, indultis, &c. quæ profeſſioni, & ſtatui communicantium non contrariantur. Item communicatio priuilegiorum debet intelligi ſine præiudicio illius, cuius priuilegia cōmunicantur, iuxta tradita per Rot. dec. 55. p. 2. diuerſ. & dec. 214. recent.

Ad tertium reſpondetur. Quod communicatio priuilegiorum poteſt fieri dupliciter, ſcilicet de conceſſis tantum, & de conceſſis, & concedendis, vt patet ex pluribus exemplis in hoc opere.

Ad quartum reſpondetur. Quod communicatio, & exequatio priuilegiorum non operatur ampliationem, vt plus habeant, quibus communicatur, quam ij, quibus conceſſa ſunt, Rot. deciſ. 55. par. ſecunda in nouiſſimis.

Ad quintum reſpondetur. Quod ſicut confirmatio diſtinguitur in eam, quæ eſt in forma communi, vel ex certa ſcientia; ita etiam & innouatio, & Suarez, cap. 20. de priuileg. docet, quod innouatio priuilegij ex vi verborum ſit reparatio priuilegij admiſſi, tamen quod proprietas verbi innouandi non cogit interpretandum ex vi illius fieri nouam conceſſionem priuilegij, etiam prius inualidi, vel reuocati. Quia ſæpè renouari dicitur, quod durat, & non dum extinctum eſt, vt patet in arctæ factis.

Ad ſextum reſpondetur. Quod quando ſumus in priuilegijs, in dubio debemus interpretari rem, vt potius valeat, Abb. c. eſtote, de reg. iuris. Vltra quod Leo X. conſtit. 1. & Paulus III. ſimiliter conſtit. 1. pro Camaldulenſibus ſtatuerunt, quod priuilegia conceſſa ipſis Monachis, in dubio interpretatur in fauorem eorum.

Vnde priuilegia dubia dubietate orta eſt ambiguitate verborum, &

& iuriſtarum interpretatione, in fauorem Regularium ſunt interpretanda. Ita conceſſit Leo X. B.2. Anno Domini 1513. PP. Camaldulenſibus, & Iulius II. Congregat. montis Oliueti Bull. 12. 1507. vt habetur in de iure Abb. tom. 1. diſp. 18. queſt. 6.

Ad ſeptimum dicitur. Quod, quo ad pœnas & cenſuras latas contra aliquem Ordinem Mendicantium, nullo pacto inter eos ſit communicatio, cum ſecundum regulam iuris, odia reſtringi, & fauores conueniat ampliari, de regul. Iuris in 6.

Ad octauum reſpondetur. Quod mare magnum Priuilegiorum eſt, & dicitur vna compilatio multorum priuilegiorum, ibi mixtim, confuſeque contentorum. Predictum autem mare magnum, ſiue compilationem priuilegiorum fecerunt diuerſi Summi Pontifices, pro diuerſis Religionibus, & in diuerſis temporibus, colligendo priuilegia prædeceſſorum, & addendo ſua. Vt Sixtus IV. Conſtit. 6. & 7. & idem Iulius II. Conſt. 15. Pius IV. conſt. 5. vel. 41. & Pius V. conſt. 2. & 41.

Ad nonum reſpondetur. Quod deſeruiunt ad hoc, quia vt experientia conſtat: & vt dicunt communiter Iuris periti, magis ſolet timeri, quod ſpecialiter cauetur, & quia multi ſciunt talia priuilegia ignorantes alia communia iura.

Ad decimum reſpondetur. Quod priuilegia Mendicantibus, & alijs Regularibus conceſſa contra locorum Ordinarios, redacta fuerunt ad terminos iuris communis, & Concilij Tridentini per Conſt. Gregor. XIII. Bull. 9. quæ incipit, In tanta rerum, &c. vt fuit notatum etiam à P. Naldo in ſua Summa, & ideò in vſu priuilegiorum non niſi cautè, & conſideratè eſt ambulandum.

De alijs dubijs communibus Priuilegiorum, cum reſolutionibus. Cap. IV.

PRimum, an quæ ſunt contra priuilegia, dicantur eſſe contra libertatem Eccleſiæ.

2 An Priuilegium ſecundum valeat non faciens mentionem de primo.

3 An Priuilegium propter falſam latinitatem vitietur.

4 Priuilegium contra ius, de quo habeat facere mentionem.

5 An Priuilegium extendatur ex identitate rationis.

6 Priuilegia, an poſſint extendi ad ſimiles caſus, in quibus ſubeſt eadem, vel maior ratio.

7 Quæ verba in priuilegijs oſtendant exemptionem ab Epiſcopis.

8 An priuilegium odioſum ampliari poſſit.

9 An priuilegium enormiter ledens, valiat.

10 An priuilegia omnia ſoſpendantur per Bullam Cruciatæ, vel Iubilei.

Ad primum reſpondetur. Affirmatiuè.omnia enim illa dicuntur eſſe contra libertatem eccleſiaſticam, quæ ſunt contra Priuilegia conceſſa ſiue à Deo,ſiue à Vicario eius Papa,ſiue ab Imperatore. Abb. c. Eccleſiæ,ſcilicet S.Mariæ.de conſtit.

Ad ſecundum reſpondetur, Quod quando ſecundum Priuilegium non facit mentionem de primo, ſemper valet primum,& non ſecundum. Ratio iam eſt adducta ſuperius.Gloſ.ſuper c.2. de reſcript. in decret.

Ad tertium reſpondetur, Quod latinitas falſa vitiat reſcriptum,ſed non teſtamentum.Quia teſtamentum committitur tabellionibus,quorum ſcripturam, ſiue latinum nullus corripit. Reſcriptum vero Papæ per multas manus tranſit,& magna maturitate decoquitur, & ita nullum vitium continere debet, Vnde & priuilegium per falſum latinum vitiatur ex Gloſ.ſuper cap.2.de reſcript.ad audientiam.

Ad quartum reſpondetur, Quod Priuilegium contra ius,maxime priuatur, debet facere mentionem de iure, vt habetur in c.ex parte, de capp.monac.Abb.in c.ſicut Romana,de reſcrip.

Ad quintum,& ſextum reſpondetur, Negatiue,vt habetur in c.ſanè,de Priuileg. & ita etiam Abb.cap.canonica,de ſent.excomm. Et ratio eſt, quia virtus, & efficacia Priuilegij, neque omninò neque eſſentialiter poſita eſt in ratione, ſed in voluntate concedentis: ergo parum refert, quod in ſimili caſu, vel perſona eadem ratio verſetur ſi voluntas ad illam non extendatur.Quæ ratio,vt habet Suar. l. 8.c. 28.de Priuil. procedit æquè in priuilegio piæ cauſæ, quia etiam illud pendet ex voluntate Principis,qui licet velit facere vnum pium opus:non ideò vult facere omnia ſimilia,vel equalia,in quibus eadem ratio militat.

Ad ſeptimum reſpondetur, Quod vbicunque inueneris hæc verba libertatis in priuilegijs, ſtatim intelligas eos eſſe in toto exemptos à iuriſdictione Epiſcoporum, vt habetur capit.8. Præcepimus, de priuileg.ex Gloſ.

Ad octauum reſpondetur, Quod licet priuilegium ſit contra ius commune, aliquando ampliari poteſt, nempe quando ſic recta ratio, & prudentia dictat, & ſi agatur de cauſa pia, & religioſa. Ita Bonac. in de Priuil.

Ad nonum reſpondetur, Quod priuilegium enormiter ledens Eccleſiam, aut alios non valet, niſi fiat mentio de iſta enormi leſione. Quia in dubio non preſumitur Principem concedere aliquid cum alterius graui diſpendio. Ita Tamb. de Iur. Abb.diſput. 18.q.6.

Ad decimum reſpondetur, Negatiuè, ex Confectio in ſuo Compendio Priuilegiorum. pagin. 339. ibi enim dicitur, quod per Bullam Cruciatæ, & Iubilæi non omnium Regularium priuilegia ſuſpenduntur, ſed ea tantum, quæ contentis in dictis Bullis Cruciatæ, & Iubilæi aduerſantur,& quo ad ſeculares tantum.

DE

De alijs duobus dubijs communibus Priuilegiorum, cum eorum reſolutionibus. Cap. V.

PRimum, an omnium Regularium Priuilegia, quæ ſunt contra Sacros Canones, ſeu Concilij decreta; ſint reuocata.

2 An Priuilegium remuneratiuum ſit reuocabile à concedente.

Ad primum reſpondetur cum Patre Miranda, tom. 1. quæſt. 42. artic. 3. quod de hac re ſunt duæ extremæ opiniones prima affirmat, & fundatur in Concil. ſeſſ. 25. cap. 12. & in Bulla Pij IV. lata anno 1565. & in altera Gregorij XIII. anno 1572. Altera verò dicit illa ſolummodo priuilegia per Conc. Trident. eſſe abrogata, & reuocata, in quibus formaliter, & expreſſe reuocantur Regularium priuilegia, & in quibus apponitur illa clauſula, Non obſtantibus quibuſcunque priuilegijs. Vnde ad verba Concil. Trident. ſeſſ. 5. de reform. cap. 22. dicunt, quod in dicto capitulo ſolummodo reuocantur priuilegia, quæ ſunt contra decreta, & determinationes ibidem poſitas, in dicta ſeſſ. 25. non verò illa priuilegia, quæ ſunt contra aliarum ſeſſionum, in quibus non apponitur ſimilis derogatio, & reuocatio expreſſa, ſeu aliqua alia clauſula equiualens. Et quod ita ſit, conſtare dicunt ex verbis poſitis in dicto Capitulo, poſtquam ibi dicitur hæc omnia, & ſingula ſuperioribus Decretis contenta: notandum eſt verbum ſuperioribus Decretis, ac ſi diceretur non autem in ſuperioribus ſeſſionibus. Supradictus pater Miranda concludit, ſe Iudicem in hac difficultate non velle agere, neque propriam ſententiam ſtatuere, ſed illius deciſionem, atque determinationem Sanctis. Domino remittere, Eminẽtiſſimiſque Cardinalibus Præfectis explicationi, atque declarationi Concil. Trident. Et in eundem modum ego qui ſcribo, me ſubſcribo, cupiens potius humiliter doceri, quam ſuperbè errare.

Ad ſecundum reſpondetur Affirmatiuè, quando remuneratio exceſſiua eſt, vel quando ſit ob neceſſitatem publicam, vel aliam vrgentem cauſam. Debet tamen fieri cum aliqua recompenſatione propter naturalem iuſtitiam. Suar. lib. 8. de priuil. c. 37.

De dubijs; quæ oriri poſſunt circa perſonas in Priuilegijs. Cap. VI.

PRimum Priuilegium quis concedere poſſit.

2 An priuilegium conceſſum non ſubdito, ſit reuocabile à concedente.

3 Priuilegia à quibus poſſint interpretari.

4 Priuilegia à quibus poſſint reſtringi.

5 An Generales Religioſorum poſſint iudicialiter Priuilegia interpretari.
6 An Generales poſſint limitare,& auferre vſum Priuilegiorum.
7 An reuocans Priuilegium abſque cauſa,peccet.
8 Priuilegia Religioſorum, an teneantur tueri Eccleſiarum Prælati,
9 Priuilegium Papæ an poſſit per Statutum inferioris tolli, vel reſtringi.
10 An inferior Papa poſſit cognoſcere an priuilegium ſit ſubreptitium.

Ad primum reſpondetur, Quod priuilegium poſſunt concedere Præſes prouinciæ, vel Dux, vel Marchio, Comes, Communitas, Ciuitas, vel alius Dominus prouinciæ temporalis. Item generalis regula eſt, quod quilibet poteſt Eccleſiæ dare priuilegium in his, quæ ad ipſum ſpectant, iuxta cap. Cum dilecti de donat. Sed generale priuilegium dare, ſiue concedere, ad ſolum Papam, ſiue Imperatorem pertinet, cum ad eos dumtaxat ſpectet vniuerſaliter diſponere de toto Orbe. Ita Miranda tom. 1. quæſt. 27. art. 6. Epiſcopus ſimiliter in proprio Epiſcopatu dum viuit, de voluntate tamen ſui Capituli, poteſt concedere priuilegium: & multo fortius Archiepiſcopus, & Patriarcha,&c. Miranda vbi ſup.

Ad ſecundum reſpondetur, Quod priuileg ium conceſſum non ſubdito, non poteſt amplius reuocari, cum ſit ius requiſitum priuilegiato, & concedens non ſit eius Dominus, ſeu Superior. Abb. c. nonit ille, de iudicijs. Et Princeps non habet ius priuandi non ſubditum rebus ſuis, & legitimis acquiſitis. Et hoc etiam currit quo ad ſucceſſores. Equè enim probat ratio facta in ſucceſſore, ac in ipſo concedente. Alias enim nulla pacta cum Principibus ſupremis eſſe poſſent firma, & perpetua, quod eſt contra rectam rationem, & pacem generis humani. Quod tamen totum intelligitur re in eodem ſtatu manente, ideſt, non facta tanta rerum mutatione, vt priuilegium vergat in notabile detrimentum principis concedentis.

Ad tertium reſpondetur, Ex Miranda, tom. 1.q. 7.art. 8. Quod certiſſimum eſt,& omni dubio procul, quod iudicialis difinitio, ſeu interpretatio iurium, & legum Apoſtolicarum, ac priuilegiorum de iure communi eſt Summo Pontifici reſeruata, ſed per hoc non tollitur, aut prohibetur doctrinalis, ſeu magiſtralis declaratio, quam non ſolum Religionum prælati; verum etiam quicunque alij litterati ſecundum naturalem rationem, & iuris fundamenta poſſunt præſtare de priuilegijs,& legibus quibuſcunq; Et ab eodem, q.26.ar.26. additur,quod etiam publica commentaria poſſunt edere: Sed ſi declarationes iudiciales in ſcriptis vel alias facerent, prohibendo ſub aliqua pœna,ne ſubditi poſſent vti alia declaratione, ſeu interpretatione,peccarent,& ſua declaratio eſſet nulla. Quia vt dictum eſt eiuſmodi iudicialis declaratio eſt Summo Pontifici reſeruata.

In quo conſiſtat iudicialis declaratio.

Ad

Ad quartum reſponſio eſt eadem, Quæ datur ad ſextum, quod ſequitur.

Ad quintum reſpondetur. Affirmatiuè, ex priuilegio Iulij II. Bull. 12. A. D. 1507. vt notat Tambur. in ſuo de Iure Abb. tom. 1. diſput. 16. quæſt. 6.

Ad ſextum reſpondetur Cum Roderico in ſuis qq. regul. tom. 1. quæſt. 9. artic. 2 quod Generalis, & Prouinciales, Capitula generalia, & prouincialia, quæ non habent auctoritatem Apoſtolicam, non poſſunt limitare, neque tollere à religioſis Fratribus vſum priuilegiorum Apoſtolicorum, cum certum ſit non poſſe minores tollere, neque abrogare quod à maioribus geſtum eſt, niſi in caſu, q〈u〉o Religioſi abuterentur priuilegijs. Priuilegium enim meretur ammittere, qui malè accepta vtitur poteſtate. Et in adnotationibus Cordubæ in C.P. pag. 16. habetur quod ſi quis abutitur priuilegio Apoſtolico, Generales poſſunt ſuſpendere illud quouſque conſulerint Papam. Nullus enim ſine auctoritate Papæ poteſt tollere priuilegium Papæ.

Ad ſeptimum reſpondetur affirmatiuè. Ratio eſt, quia priuilegium Principis decet eſſe menſurum. c. Decet, de reg iuris in 6. Et priuilegia perpetua firmitate conſtare debent, vt habetur in floribus legum, nec decet Principem ſine cauſa mutare voluntatem. Ergo per reuocationem illius abſque iuſta cauſa, committitur aliqua indecentia, & inconſtantię culpa. Ita apud Bonacinam in de priuilegijs, qui citat Suarez, & alios.

Ad octauum ſimiliter reſpondetur Affirmatiuè, ex Bulla Iulij II. & ex conceſſione aliorum ſummorum Pontificum, vt notatur in C.P.M. & non Mond. ſub titulo Conſeruatores Ordinis, & apud Ioannem de la Cruz in de priuilegijs cap. 10.

Ad nonum reſpondetur, Quod priuilegium à Papa, vel Imperatore, vel alijs Apoſtolicam, vel Imperialem auctoritatem habentibus conceſſum, non poteſt per ſtatutum inferioris tolli, vel reſtringi. Rot. deciſ. 103. part. 2. in nouiſſimis. Immo & ſtatutum non valet in præiudicium, & derogationem priuilegij per ſuperiorem conceſſi. Et potius videntur ſapere monopolium, quia ſunt alteri præiudicialia. Et ſtatuta facta ad vſurpationem alicuius priuati commodi, dicuntur monopolium continere. Rot. dec. 103. p. 2. in nouiſſimis. Statuta quando dicantur monopolium.

Ad decimum reſpondetur, Quod Doctores communiter conſentiunt quod ſic, quia tunc potius iudicatur de priuilegiato, quam de priuilegio, ſcilicet an priuilegiatus ſit capax, &c. Item data longa diſtantia, ſiue difficultate adeundi Superiorem, ſi poterit decidi caſus per rationem naturalem, & veriſimilem, inferior hoc etiam poterit. Abb. c. cum veniſſent, de iudicijs.

De

Digitized by Google

De alijs dubijs, quæ oriri poſſunt circa perſonas in Priuilegijs, cum eorum reſolutionibus. Cap. VII.

PRimum. Priuilegia Apoſtolica a quibus debeant eſſe ſubſcripta.
2 Priuilegiatus, an debeant parere ſuperiori, contra tenorem ſui priuilegij.
3 Priuilegiatus non admittens priuilegia alterius, an priuetur ſuis.
4 Contra priuilegium qui faciant.
5 An Mendicantes poſſint vti priuilegijs non Mendicantium.
6 An Moniales communicent in priuilegijs.
7 An Religioſorum priuilegijs gaudeant Tertiariæ.
8 An Fratres vnius Ordinis poſſint vti per communicationem priuilegiorum, gratia conceſſa alteri Ordini ſi ille Ordo, cui eſt conceſſa, ea non vtitur.
9 An virtute priuilegiorum communicatorum, participes poſſint priuilegijs vti in iudicio contra eos, quibus conceſſa fuerunt.
10 An priuilegiatus poſſit vti ſuo priuilegio contra equè priuilegiatum.

Ad primum reſpondetur, Quod priuilegia Apoſtolica debent habere ſubſcriptionem aliquorum Cardinalium, quia cum talia priuilegia ſumant vim ex ſola voluntate principis, multum debet conſtare de voluntate. Rot. deciſ. de priuilegijs in antiquis. Hoc tamen modo non videtur de ſtilo Curiæ.

Ad ſecundum reſpondetur, Quod priuilegiatus non debet parere ſuo Superiori, contra tenorem ſui priuilegij. Abb. cap. Sane ſi Epiſcopi, de exceſſu prælatorum. Immo excommunicatio lata contra ſubditum, quia non paret contra priuilegium ſibi conceſſum, non valet. Sententia enim notoriè iniuſta; eſt nulla. Abb. c. Cum ad quorundam, de exceſſu prælatorum.

Ad tertium reſpondetur, Quod priuilegiatus non admittens, vel conſeruans priuilegia alterius, priuatu ſuis, Abb. cap. Dilecti, de priuil. Huius doctrinæ de facto non apparet exemplum; ideò li priuatur videtur melius intelligendum, quod debeat priuari, quaſi in pœnam ſuæ culpæ.

Ad quartum reſpondetur, Quod contra priuilegium facit, qui ſeruat ſola verba, & venit contra mentem Mens enim potius debet attendi, quam verba. Nam verba deſeruiunt intentioni, & non è conuerſo. Et in teſtamento conſideratur mens teſtatoris potius, quam verba. Vt habetur ex Gloſſ. ſuper c. 26. Quatenus, vel Quanto de priuil.

Ad quintum reſpondetur Cum patre Tamburino, in de Iure Abbatum tom. 1. diſp. 1. quæſt. 8. quod ſub nomine Abbatum, quo ad ea, quæ ſpectant ad poteſtatem iuriſdictionis, veniunt alij Regularium

tam

tam Mend. quam non Mend. ſuperiores, quia re vera omnes Prælati ſunt. Quo vero ad ea, quæ ſpectant ad poteſtatem dignitatis Epiſcopalis, quam Abbates participant; alij Regulares prælati, Abbatum nomine non veniunt, vt certum eſt apud omnes, & communis vſus manifeſte indicat. Et licet per viam communicationis gaudere poſſint omnibus priuilegijs, quæ ſpecialiter Abbatibus conceſſa ſunt, tamen ex perpetuo eorum ſilentio, ac non vſu, clarè comprehenditur omnes ſupponere prælatos ceterarum Religionum qui Abbates non ſunt; illis priuilegijs non gaudere.

Ad ſextum reſpondetur Secundum Alphonſum de Caſarubios in ſuo Compendio priuilegij Mend. & non Mend. quod Moniales licet vti poſſunt eiſdem priuilegijs, immunitatibus, & gratijs, fauoribus, & conceſſionibus, & indultis ſpiritualibus, & temporalibus Fratrum Mendicantium, quatenus eorum ſexui, & ſtatui non contradicant; Ex conceſſione Sixti Quarti Bull. 19. Anno Domini 1479. Idem affirmat Bonac. in de priuil. modo in priuilegio non dicatur viris religioſis, tunc enim ex verbis ſatis colligitur priuilegium ad Moniales non extendi. Ordinariè tamen ſicut priuilegium conceſſum filijs extenditur ad filias; conceſſum Fratribus extenditur ad Sorores: conceſſum bonis mariti, extenditur ad bona vxoris in locis, in quibus bona coniugum ſunt communia; ita priuilegium conceſſum Religioſis, extenditur etiam ad Moniales, & Sorores Suarez addit, quod priuilegium ſi definitè loquatur per verba quæ ſignificant viros, aut maſculos, tunc non comprehendere feminas, nec illis concedi. Quando verò nomen eſt commune duorum, vt homo, filius, &c. tunc habet locum dicta ſententia, ſcilicet quod priuilegium prętertim fauorabile conceſſum ſub maſculino nomine, comprehendit ſexum femininum. Item quando priuilegium conceditur Religioſis ſub hac additione viris religioſis, non extenditur ad Moniales. Idem certius eſt ſi priuilegium concedatur filijs maſculis, nullo enim modo extenditur ad feminas.

Ad ſeptimum reſpondetur Affirmatiuè, vt deſumitur ex Leone X. Bull. 32. ipſius, & vt habetur in C. P. M. & non Mend. ſub verb. Communicatio priuilegiorum. Hic eſt ſciendum quod Fratres, & Sorores tertij Ordinis S. Franciſci ſunt in triplici differentia. Quidam enim illorum, & primi tempore ſunt illi, qui non faciunt tria vota eſſentialia religionis, nec in Congregatione viuunt, ſed in proprijs domibus, cum ſuis vxoribus, filijs aut famulis, prout aliæ perſonæ ſeculares, excepto quod obſeruant ea, quæ in Regula per Nicolaum IV. comprobata continentur. Alij Tertiarij ſunt, qui faciunt tria vota in manibus ſui miniſtri, vel miniſtræ, quia aliqui iſtorum poſt emiſſionem votorum ſeu profeſſionem prędicto modo factam, remanent, & viuunt in communi; reliqui verò licet faciant profeſſionem in communitate, tamen poſtea non viuunt in communitatibus ſui Ordinis, ſed in aliquibus Eremitorijs, & Eccleſijs ſeparatis a Conuentibus.

Ad octauum reſpondetur Affirmatiuè cum collectore, qui tale dubium in Com-

Digitized by Google

in Compendio in priuilegiorum proponit, pag. 34. Nā cum indultum fuit conceſſum communitati, ſeu Eccleſiæ, & communicetur ex æquo alijs Ordinibus, ac ſi fuiſſet eis ſpecialiter conceſſum, licet aliqui Religioſi, ſeu Prouinciæ ex voluntate, ſeu etiam, quod minus eſt, & nihil præiudicat, ex ignorantia vſi non eſſent aliquo priuilegio; vel contra illud feciſſent, non poſſunt toti Ordini, ſeu alijs præiudicare.

Ad nonum etiam affirmatiuè reſpondetur, Et ratio eſt, quia omnes Ordines ſimul cōmunicant in priulegijs, & independenter ab alijs, perinde ac ſi de verbo ad verbum, cuilibet eorum dicta priuilegia conceſſa fuiſſent. Secus dicendum eſt de illis, quibus non ſic ſpecialiter, & independenter, vt ſunt familiares, & donati Fratrum. Quia non poſſunt vti Priuilegijs Fratrum, quia quod in fauorem ipſorum principaliter conceſſum eſt, non debet contra ipſos retorqueri, vt habetur ex iure. Vnde ſi Religioſi perderent priuilegium, vel eo non vterentur ſimiliter perderent, & non poſſent eo vti prædicti familiares. Ceſſante enim principali, & Fratrum fauore; ceſſat minus principale, & acceſſorium. Vt notatur ſub ver. Communicatio priuilegij Mend. & non Mend.

Ad decimum Rodericus tom. 1. quæſt. 9. artic. 2. dicit, quod quando duo habent idem priuilegium, & contendunt de aliquo, is præfertur alteri, qui priuilegium actu habet, & practicæ in ea re, & ſpecie, de qua agitur. Addit Mirand. tom. 1. quæſt. 42. art. 7. quod is præfertur, qui prius actu habuit, aut practicæ, vt dictum eſt, & eſt in poſſeſſione in ea re, & ſpecie, de qua agitur. Confectius vero in ſuo Compendio priuileg. pag. 345. abſolute tenet, quod differentia inter tales ſuborta, iuris communis diſpoſitione terminanda ſit. Et tandem ex Rota concluditur, quod priuilegiatus contra priuilegiatum eodemmet priuilegio non vtitur, niſi agat de danno euitando, dec. 557. part. 1. in nou.

De alijs dubijs, quæ contingunt circa perſonas in Priuilegijs, cum eorum ſolutionibus. Cap. VIII.

PRimum. Priuilegiatorum in differentijs quis præualet.
2 Priuilegiati an poſſint compelli ab Epiſcopo, ſua oſtendere priuilegia.
3 Priuilegium alleganti, an credatur.
4 Contra priuilegium veniens, an ſibi præiudicet.
5 Priuilegiati a ferendo teſtimonio, an poſſint compelli ferre teſtimonium.
6 An perſona priuata poſſit cedere priuilegio.
7 Priuilegio exemptionis, an Abbas poſſit renunciare.
8 An in priuilegijs requiratur acceptatio recipientis.
9 Per priuilegium à quibus quis eximitur.
10 An habens priuilegium ratione ſtudij, ſi non ſtudeat ammittat priuilegium.

Ad

Ad primum reſpondetur, ex Confectio in Compendio Priuilegiorum pag. 431. quodlicet Regulares omnes ſint equè priuilegiati, ſi tamen contenderint pro Eccleſijs, domibus, aut locis, de nouo recipiendis, ille preualet Ordo, qui prius eſt in loco; Et prius in eo domum habet ædificatam: cum iuxta vulgatam iuris regulam, qui prior eſt tempore, potior ſit in iure.

Ad ſecundum reſpondetur, Quod Epiſcopi poſſunt compellere, & monere priuilegiatos, vt ſibi oſtendant ſua priuilegia, &c. vt videant an ſint taliter exempti à ſua iuriſdictione, quod non poſſint eos puniri pro ſuis criminibus, vt habetur ex c. 7. de priuileg. in 6. Decret. Debent tamen oſtendi, vt dicitur in textu ſupradicti capitis, in loco congruo, & ſecuro, aut coram aliquibus prudentibus viris, omni ſuſpicione carentibus.

Priuilegiati tenētur oſtendere Priuileg.

Ad tertium reſpondetur negatiuè. Allegantí enim priuilegium non creditur, niſi illud oſtendat. Abb. ſuper capit. 7. Porrò de priuileg.

Ad quartum reſpondetur, Quod veniens contra priuilegium ſibi datum, ſibi non præiudicat, ſi in priuilegio fuit decretum appoſitum, decernens irritum, & inane, quicquid contra priuilegium fuiſſet attentatum. Rot. deciſ. 3. de priuileg. in antiquis.

Quando veniens cōtra Priuilegiū non ſibi præiudicet.

Ad quintum reſpondetur, Quod priuilegiati à ferendo teſtimonio, interdum poſſunt compelli ferre teſtimonium, & peccant non ferendo teſtimonium. Vnde Hoſt. dicit quod priuilegium non excuſat excuſat ex toto, ſed tunc ſolum, cum alij teſtes haberi non poſſunt. Vnde concludit, quod inter priuilegiatos, & non priuilegiatos hæc eſt differentia, quod non priuilegiati coguntur etiam ſi per alios fides fieri poſſit, priuilegiati verò non coguntur, niſi vbi per alios veritas haberi non poteſt. Abb. c. Cauſam, de teſtib. cogendis.

Quando priuilegiati poſſint compelli cōtra tenorem Priuileg.

Ad ſextum reſpondetur cum Bonacina in de priuilegijs, quod quando priuilegium eſt priuatum, ille in cuius fauorem conceſſum eſt, poteſt renunciare priuilegio; at perſona priuata non poteſt cedere priuilegio, in fauorem communis boni conceſſo. Vnde quando priuilegium conceſſum eſt in fauorem plurium, ſed commodum vnius non eſt ſeparabile à commodo alterius, nullus poteſt priuilegio cedere cum detrimento alterius, inuito eo, in cuius fauorem priuilegium principaliter conceſſum eſt. Vnde filij non poſſunt cedere priuilegio, quod principaliter vergit in commodum, & vtilitatem parentum. Pari ratione nec vxor inconſulto marito. Simile habetur atque dicitur in de Iure Abb. tom. 1. diſp. 16. quæſt. 9. quod quilibet poteſt priuilegio, & fauori ſuo renunciare, dummodo ius ſuperioris, aut tertij nō tangat. Vnde ſi Abbas, vel alius Prælatus regularis alicui priuilegio renūciauerit, nihil nocet. Quia priuil. non illi, ſed religioni conceſsū eſt.

Quando priuilegiat. poſſit renūciare priuilegio.

Abbas non poteſt renū ciare priuilegio ſuæ Religionis.

Ad ſeptimum reſpondetur. Quod Abbas ſine conſenſu ſui Conuentus non poteſt renunciare priuilegio exemptionis à iuriſdictione Epiſcopi. Rot. deciſ. 22. p. 2. in nouiſſ.

Ad octauum reſpondetur, Quod priuilegiorū quoddam eſt concedēs

per

Digitized by Google

Patres Ordinis Minorum poſſunt vti priuilegijs Patrum Dominicanorum, & è contra, vt habetur ex Bulla 6. Sixti IV. & Iulius Secundus B. 18. conceſſit minoribus obſeruantibus vltramontanis, Hiſpanis, Gallis, Alemanis, quicquid erat conceſſum familiæ Ciſmontaneæ; ſub quibuſcunque formis, & tenoribus, & notandum, quod eadem regula currit etiam pro Monialibus inter ſe, ex Leone Decimo Bull. 32. & à Pio Quinto Bull. 131. Patribus Societatis Ieſu communicata fuerunt nō ſolum priuilegia Mendicantium, ſed etiam & ſororum Mendicantiorum.

Cōmunicatio Priuilegiorum inter quos currit.

Item ſciendum, quod communicatio priuilegiorum currit de Prælatis ad Prælatos de Fratribus priuatis ad Fratres priuatos, & de Feſtiuitatibus ad Feſtiuitates, vt notatur in Comp. priuileg. Mend. & non Mend. pagina 131. non obſtante, quod plures Sancti in vno, quam in alio Ordine celebrentur. Ita declarauit, & conceſſit Prædicatorum Ordinis Iulius II. Bull. 18. & Sixtus IV. Bull. 33. vt eſt notatum à Ioanne de la Cruz in de priuilegijs capitulo quarto, & huiuſmodi communicatio priuilegiorum Regularium fuit pluries canonizata in Rota, ſcilicet 5. Decembr. 1596. & 9. Martij 1598. & etiam coram Eminentiſs. Card. Veroſpio 1618.

Ad ſecundum reſpondetur. Quod communicatio priuilegiorum intelligitur de immunitatibus, exemptionibus, indultis, &c. quæ profeſſioni, & ſtatui communicantium non contrariantur. Item communicatio priuilegiorum debet intelligi ſine præiudicio illius, cuius priuilegia cōmunicantur, iuxta tradita per Rot. dec. 55. p. 2. diuerſ. & dec. 214. recent.

Ad tertium reſpondetur. Quod communicatio priuilegiorum poteſt fieri duppliciter, ſcilicet de conceſſis tantum, & de conceſſis, & concedendis, vt patet ex pluribus exemplis in hoc opere.

Ad quartum reſpondetur. Quod communicatio, & exequatio priuilegiorum non operatur ampliationem, vt plus habeant, quibus communicatur, quam ij, quibus conceſſa ſunt, Rot. deciſ. 55. par. ſecunda in nouiſſimis.

Ad quintum reſpondetur. Quod ſicut confirmatio diſtinguitur in eam, quæ eſt in forma communi, vel ex certa ſcientia; ita etiam & innouatio, & Suarez, cap. 20. de priuileg. docet, quod innouatio priuilegij ex vi verborum ſit reparatio priuilegij admiſſi, tamen quod proprietas verbi innouandi non cogit interpretandum ex vi illius fieri nouam conceſſionem priuilegij, etiam prius inualidi, vel reuocati. Quia ſæpè renouari dicitur, quod durat, & nondum extinctum eſt, vt patet in arctæ factis.

Ad ſextum reſpondetur. Quod quando ſumus in priuilegijs, in dubio debemus interpretari rem, vt potius valeat, Abb. c. eſtote, de reg. iuris. Vltra quod Leo X. conſtit. 1. & Paulus III. ſimiliter conſtit. 1. pro Camaldulenſibus ſtatuerunt, quod priuilegia conceſſa ipſis Monachis, in dubio interpretatur in fauorem eorum.

Vnde priuilegia dubia dubietate orta eſt ambiguitate verborum, &

& iuriſtarum interpretatione, in fauorem Regularium ſunt interpretanda. Ita conceſſit Leo X. B.2. Anno Domini 1513. PP. Camaldulenſibus, & Iulius II. Congregat. montis Olíueti Bull. 12. 1507. vt habetur in de iure Abb. tom. 1. diſp. 18. queſt. 6.

Ad ſeptimum dicitur. Quod, quo ad pœnas & cenſuras latas contra aliquem Ordinem Mendicantium, nullo pacto inter eos ſit communicatio, cum ſecundum regulam iuris, odia reſtringi, & fauores conueniat ampliari, de regul. Iuris in 6.

Ad octauum reſpondetur. Quod mare magnum Priuilegiorum eſt, & dicitur vna compilatio multorum priuilegiorum, ibi mixtim, confuſeque contentorum. Predictum autem mare magnum, ſiue compilationem priuilegiorum fecerunt diuerſi Summi Pontifices, pro diuerſis Religionibus, & in diuerſis temporibus, colligendo priuilegia prædeceſſorum, & addendo ſua. Vt Sixtus IV. Conſtit. 6. & 7. & idem Iulius II. Conſt. 15. Pius IV. conſt. 5. vel. 41. & Pius V. conſt. 2. & 41.

Ad nonum reſpondetur. Quod deſeruiunt ad hoc, quia vt experientia conſtat: & vt dicunt communiter Iuris periti, magis ſolet timeri, quod ſpecialiter cauetur, & quia multi ſciunt talia priuilegia ignorantes alia communia iura.

Ad decimum reſpondetur. Quod priuilegia Mendicantibus, & alijs Regularibus conceſſa contra locorum Ordinarios, redacta fuerunt ad terminos iuris communis, & Concilij Tridentini per Conſt. Gregor. XIII. Bull. 9. quæ incipit, In tanta rerum, &c. vt fuit notatum etiam à P. Naldo in ſua Summa, & ideò in vſu priuilegiorum non niſi cautè, & conſideratè eſt ambulandum.

De alijs dubijs communibus Priuilegiorum, cum reſolutionibus. Cap. IV.

Primum, an quæ ſunt contra priuilegia, dicantur eſſe contra libertatem Eccleſiæ.

2 An Priuilegium ſecundum valeat non faciens mentionem de primo.

3 An Priuilegium propter falſam latinitatem vitietur.

4 Priuilegium contra ius, de quo habeat facere mentionem.

5 An Priuilegium extendatur ex identitate rationis.

6 Priuilegia, an poſſint extendi ad ſimiles caſus, in quibus ſubeſt eadem, vel maior ratio.

7 Quæ verba in priuilegijs oſtendant exemptionem ab Epiſcopis.

8 An priuilegium odioſum ampliari poſſit.

9 An priuilegium enormiter ledens, valiat.

10 An priuilegia omnia ſoſpendantur per Bullam Cruciatæ, vel Iubilęi.

Digitized by Google

Ad primum reſpondetur. Affirmatiuè.omnia enim illa dicuntur eſſe contra libertatem eccleſiaſticam, quæ ſunt contra Priuilegia conceſſa ſiue à Deo,ſiue à Vicario eius Papa,ſiue ab Imperatore. Abb. c. Eccleſiæ,ſcilicet S.Mariæ.de conſtit.

Ad ſecundum reſpondetur, Quod quando ſecundum Priuilegium non facit mentionem de primo, ſemper valet primum,& non ſecundum. Ratio iam eſt adducta ſuperius.Gloſ.ſuper c.2. de reſcript. in decret.

Ad tertium reſpondetur, Quod latinitas falſa vitiat reſcriptum,ſed non teſtamentum.Quia teſtamentum committitur tabellionibus,quorum ſcripturam, ſiue latinum nullus corripit. Reſcriptum vero Papæ per multas manus tranſit,& magna maturitate decoquitur, & ita nullum vitium continere debet, Vnde & priuilegium per falſum latinum vitiatur ex Gloſ.ſuper cap.2.de reſcript.ad audientiam.

Ad quartum reſpondetur, Quod Priuilegium contra ius,maxime priuatur, debet facere mentionem de iure, vt habetur in c.ex parte, de capp.monac.Abb.in c.ſicut Romana,de reſcrip.

Ad quintum, & ſextum reſpondetur, Negatiue,vt habetur in c.ſanè,de Priuileg. & ita etiam Abb.cap.canonica,de ſent.excomm. Et ratio eſt, quia virtus, & efficacia Priuilegij, neque omninò neque eſſentialiter poſita eſt in ratione; ſed in voluntate concedentis: ergo parum refert, quod in ſimili caſu, vel perſona eadem ratio verſetur ſi voluntas ad illam non extendatur.Quæ ratio,vt habet Suar. l. 8.c. 28. de Priuil. procedit æquè in priuilegio piæ cauſæ, quia etiam illud pendet ex voluntate Principis,qui licet velit facere vnum pium opus:non ideò vult facere omnia ſimilia,vel equalia,in quibus eadem ratio militat.

Ad ſeptimum reſpondetur, Quod vbicunque inueneris hæc verba libertatis in priuilegijs, ſtatim intelligas eos eſſe in toto exemptos à iuriſdictione Epiſcoporum, vt habetur capit.8. Præcepimus, de priuileg.ex Gloſ.

Ad octauum reſpondetur, Quod licet priuilegium ſit contra ius commune, aliquando ampliari poteſt, nempe quando ſic recta ratio, & prudentia dictat, & ſi agatur de cauſa pia, & religioſa. Ita Bonac. in de Priuil.

Ad nonum reſpondetur, Quod priuilegium enormiter ledens Eccleſiam, aut alios non valet, niſi fiat mentio de iſta enormi leſione. Quia in dubio non preſumitur Principem concedere aliquid cum alterius graui diſpendio. Ita Tamb. de Iur. Abb.diſput. 18.q.6.

Ad decimum reſpondetur, Negatiuè, ex Confectio in ſuo Compendio Priuilegiorum. pagin. 339. ibi enim dicitur, quod per Bullam Cruciatæ, & Iubilæi non omnium Regularium priuilegia ſuſpenduntur, ſed ea tantum, quæ contentis in dictis Bullis Cruciatæ, & Iubilæi aduerſantur,& quo ad ſeculares tantum.

De alijs duobus dubijs communibus Priuilegiorum, cum eorum reſolutionibus. Cap. V.

PRimum, an omnium Regularium Priuilegia, quæ ſunt contra Sacros Canones, ſeu Concilij decreta; ſint reuocata.
2 An Priuilegium remuneratiuum ſit reuocabile à concedente.

Ad primum reſpondetur cum Patre Miranda, tom. 1. quæſt. 42. artic. 3. quod de hac re ſunt duæ extremæ opiniones prima affirmat, & fundatur in Concil. ſeſſ. 25. cap. 12. & in Bulla Pij IV. lata anno 1565. & in altera Gregorij XIII. anno 1572. Altera verò dicit illa ſolummodo priuilegia per Conc. Trident. eſſe abrogata, & reuocata, in quibus formaliter, & expreſſe reuocantur Regularium priuilegia, & in quibus apponitur illa clauſula, Non obſtantibus quibuſcunque priuilegijs. Vnde ad verba Concil. Trident. ſeſſ. 5. de reform. cap. 22. dicunt, quod in dicto capitulo ſolummodo reuocantur priuilegia, quæ ſunt contra decreta, & determinationes ibidem poſitas, in dicta ſeſſ. 25. non verò illa priuilegia, quæ ſunt contra aliarum ſeſſionum, in quibus non apponitur ſimilis derogatio, & reuocatio expreſſa, ſeu aliqua alia clauſula equiualens. Et quod ita ſit, conſtare dicunt ex verbis poſitis in dicto Capitulo, poſtquam ibi dicitur hæc omnia, & ſingula ſuperioribus Decretis contenta: notandum eſt verbum ſuperioribus Decretis, ac ſi diceretur non autem in ſuperioribus ſeſſionibus. Supradictus pater Miranda concludit, ſe Iudicem in hac difficultate non velle agere, neque propriam ſententiam ſtatuere, ſed illius deciſionem, atque determinationem Sanctiſs. Domino remittere, Eminētiſſimiſque, Cardinalibus Præfectis explicationi, atque declarationi Concil. Trident. Et in eundem modum ego qui ſcribo, me ſubſcribo, cupiens potius humiliter doceri, quam ſuperbè errare.

Ad ſecundum reſpondetur Affirmatiuè, quando remuneratio exceſſiua eſt, vel quando ſit ob neceſſitatem publicam, vel aliam vrgentem cauſam. Debet tamen fieri cum aliqua recompenſatione propter naturalem iuſtitiam. Suar. lib. 8. de priuil. c. 37.

De dubijs; quæ oriri poſſunt circa perſonas in Priuilegijs. Cap. VI.

PRimum Priuilegium quis concedere poſſit.
2 An priuilegium conceſſum non ſubdito, ſit reuocabile à concedente.
3 Priuilegia à quibus poſſint interpretari.
4 Priuilegia à quibus poſſint reſtringi.

5 An Generales Religioſorum poſſint iudicialiter Priuilegia interpretari,

6 An Generales poſſint limitare,& auferre vſum Priuilegiorum.

7 An reuocans Priuilegium abſque cauſa,peccet.

8 Priuilegia Religioſorum, an teneantur tueri Eccleſiarum Prælati,

9 Priuilegium Papæ an poſſit per Statutum inferioris tolli, vel reſtringi.

10 An inferior Papa poſſit cognoſcere an priuilegium ſit ſubreptitium.

Ad primum reſpondetur, Quod priuilegium poſſunt concedere Præſes prouinciæ, vel Dux, vel Marchio, Comes, Communitas, Ciuitas, vel alius Dominus prouinciæ temporalis. Item generalis regula eſt, quod quilibet poteſt Eccleſiæ dare priuilegium in his, quæ ad ipſum ſpectant, iuxta cap. Cum dilecti de donat. Sed generale priuilegium dare, ſiue concedere, ad ſolum Papam, ſiue Imperatorem pertinet, cum ad eos dumtaxat ſpectet vniuerſaliter diſponere de toto Orbe. Ita Miranda tom. 1. quæſt. 27. art. 6. Epiſcopus ſimiliter in proprio Epiſcopatu dum viuit, de voluntate tamen ſui Capituli, poteſt concedere priuilegium: & multo fortius Archiepiſcopus, & Patriarcha,&c. Miranda vbi ſup.

Ad ſecundum reſpondetur, Quod priuileg ium conceſſum non ſubdito, non poteſt amplius reuocari, cum ſit ius requiſitum priuilegiato, & concedens non ſit eius Dominus, ſeu Superior. Abb. c. nouit ille, de iudicijs. Et Princeps non habet ius priuandi non ſubditum rebus ſuis, & legitimis acquiſitis. Et hoc etiam currit quo ad ſucceſſores. Equè enim probat ratio facta in ſucceſſore, ac in ipſo concedente. Alias enim nulla pacta cum Principibus ſupremis eſſe poſſent firma, & perpetua, quod eſt contra rectam rationem, & pacem generis humani. Quod tamen totum intelligitur re in eodem ſtatu manente, ideſt, non facta tanta rerum mutatione, vt priuilegium vergat in notabile detrimentum principis concedentis.

Ad tertium reſpondetur, Ex Miranda, tom. 1.q. 7.art. 8. Quod certiſſimum eſt,& omni dubio procul, quod iudicialis difinitio, ſeu interpretatio iurium, & legum Apoſtolicarum, ac priuilegiorum de iure communi eſt Summo Pontifici reſeruata, ſed per hoc non tollitur, aut prohibetur doctrinalis, ſeu magiſtralis declaratio, quam non ſolum Religionum prælati; verum etiam quicunque alij litterati ſecundum naturalem rationem, & iuris fundamenta poſſunt præſtare de priuilegijs,& legibus quibuſcunq; Et ab eodem, q. 26. ar. 26. additur, quod etiam publica commentaria poſſunt edere: Sed ſi declarationes iudiciales in ſcriptis vel alias facerent, prohibendo ſub aliqua pœna, ne ſubditi poſſent vti alia declaratione, ſeu interpretatione, peccarent,& ſua declaratio eſſet nulla. Quia vt dictum eſt eiuſmodi iudicialis declaratio eſt Summo Pontifici reſeruata.

In quo conſiſtat iudicialis declaratio.

Ad

Ad quartum reſponſio eſt eadem, Quæ datur ad ſextum, quod ſequitur.

Ad quintum reſpondetur. Affirmatiuè, ex priuilegio Iulij II. Bull. 12. A. D. 1507. vt notat Tambur. in ſuo de Iure Abb. tom. 1. diſput. 16. quæſt. 6.

Ad ſextum reſpondetur Cum Roderico in ſuis qq. regul. tom. 1. quæſt. 9. artic. 2. quod Generalis, & Prouinciales, Capitula generalia, & prouincialia, quæ non habent auctoritatem Apoſtolicam, non poſſunt limitare, neque tollere à religioſis Fratribus vſum priuilegiorum Apoſtolicorum, cum certum ſit non poſſe minores tollere, neque abrogare quod à maioribus geſtum eſt, niſi in caſu, quo Religioſi abuterentur priuilegijs. Priuilegium enim meretur ammittere, qui malè accepta vtitur poteſtate. Et in adnotationibus Cordubæ in C.P. pag. 16. habetur quod ſi quis abutitur priuilegio Apoſtolico, Generales poſſunt ſuſpendere illud quouſque conſulerint Papam. Nullus enim ſine auctoritate Papæ poteſt tollere priuilegium Papæ.

Ad ſeptimum reſpondetur affirmatiuè. Ratio eſt, quia priuilegium Principis decet eſſe menſurum. c. Decet, de reg iuris in 6. Et priuilegia perpetua firmitate conſtare debent, vt habetur in floribus legum, nec decet Principem ſine cauſa mutare voluntatem. Ergo per reuocationem illius abſque iuſta cauſa, committitur aliqua indecentia, & inconſtantię culpa. Ita apud Bonacinam in de priuilegijs, qui citat Suarez, & alios.

Ad octauum ſimiliter reſpondetur Affirmatiuè, ex Bulla Iulij II. & ex conceſſione aliorum ſummorum Pontificum, vt notatur in C.P.M. & non Mond. ſub titulo Conſeruatores Ordinis, & apud Ioannem de la Cruz in de priuilegijs cap. 10.

Ad nonum reſpondetur, Quod priuilegium à Papa, vel Imperatore, vel alijs Apoſtolicam, vel Imperialem auctoritatem habentibus conceſſum, non poteſt per ſtatutum inferioris tolli, vel reſtringi. Rot. deciſ. 103. part. 2. in nouiſſimis. Immo & ſtatutum non valet in præiudicium, & derogationem priuilegij per ſuperiorem conceſſi. Et potius videntur ſapere monopolium, quia ſunt alteri præiudicialia. Et ſtatuta facta ad vſurpationem alicuius priuati commodi, dicuntur monopolium continere. Rot. dec. 103. p. 2. in nouiſſimis. Statuta, quando dicantur monopolium.

Ad decimum reſpondetur, Quod Doctores communiter conſentiunt quod ſic, quia tunc potius indicatur de priuilegiato, quam de priuilegio, ſcilicet an priuilegiatus ſit capax, &c. Item data longa diſtantia, ſiue difficultate adeundi Superiorem, ſi poterit decidi caſus per rationem naturalem, & veriſimilem, inferior hoc etiam poterit. Abb. c. cum veniſſent, de iudicijs.

De

De alijs dubijs, quæ oriri poſſunt circa perſonas in Priuilegijs, cum eorum reſolutionibus. Cap. VII.

PRimum. Priuilegia Apoſtolica a quibus debeant eſſe ſubſcripta.
2 Priuilegiatus, an debeant parere ſuperiori, contra tenorem ſui priuilegij.
3 Priuilegiatus non admittens priuilegia alterius, an priuetur ſuis.
4 Contra priuilegium qui faciant.
5 An Mendicantes poſſint vti priuilegijs non Mendicantium.
6 An Moniales communicent in priuilegijs.
7 An Religioſorum priuilegijs gaudeant Tertiariæ.
8 An Fratres vnius Ordinis poſſint vti per communicationem priuilegiorum, gratia conceſſa alteri Ordini ſi ille Ordo, cui eſt conceſſa, ea non vtitur.
9 An virtute priuilegiorum communicatorum, participes poſſint priuilegijs vti in iudicio contra eos, quibus conceſſa fuerunt.
10 An priuilegiatus poſſit vti ſuo priuilegio contra equè priuilegiatum.

Ad primum reſpondetur, Quod priuilegia Apoſtolica debent habere ſubſcriptionem aliquorum Cardinalium, quia cum tália priuilegia ſumant vim ex ſola voluntate principis, multum debet conſtare de voluntate. Rot. deciſ. de priuilegijs in antiquis. Hoc tamen modo non videtur de ſtilo Curiæ.

Ad ſecundum reſpondetur, Quod priuilegiatus non debet parere ſuo Superiori, contra tenorem ſui priuilegij. Abb. cap. Sane ſi Epiſcopi, de exceſſu prælatorum. Immo excommunicatio lata contra ſubditum, quia non paret contra priuilegium ſibi conceſſum, non valet. Sententia enim notoriè iniuſta; eſt nulla. Abb. c. Cum ad quorundam, de exceſſu prælatorum.

Ad tertium reſpondetur, Quod priuilegiatus non admittens, vel conſeruans priuilegia alterius, priuatu ſuis, Abb. cap. Dilecti, de priuil. Huius doctrinæ de facto non apparet exemplum, ideò ſi priuatur videtur melius intelligendum, quod debeat priuari, quaſi in pœnam ſuæ culpæ.

Ad quartum reſpondetur, Quod contra priuilegium facit, qui ſeruat ſola verba, & venit contra mentem Mens enim potius debet attendi, quam verba. Nam verba deſeruiunt intentioni, & non è conuerſo. Et in teſtamento conſideratur mens teſtatoris potius, quam verba. Vt habetur ex Gloſſ. ſuper c. 26. Quatenus, vel Quanto de priuil.

Ad quintum reſpondetur Cum patre Tamburino, in de Iure Abbatum tom. 1. diſp. 1. quæſt. 8. quod ſub nomine Abbatum, quo ad ea, quæ ſpectant ad poteſtatem iuriſdictionis, veniunt alij Regularium

tam

tam Mend. quam non Mend. ſuperiores, quia re vera omnes Prælati ſunt. Quo vero ad ea, quæ ſpectant ad poteſtatem dignitatis Epiſcopalis, quam Abbates participant; alij Regulares prælati, Abbatum nomine non veniunt, vt certum eſt apud omnes, & communis vſus manifeſte indicat. Et licet per viam communicationis gaudere poſſint omnibus priuilegijs, quæ ſpecialiter Abbatibus conceſſa ſunt, tamen ex perpetuo eorum ſilentio, ac non vſu, clarè comprehenditur omnes ſupponere prælatos ceterarum Religionum qui Abbates non ſunt; illis priuilegijs non gaudere.

Ad ſextum reſpondetur Secundum Alphonſum de Caſarubios in ſuo Compendio priuilegij Mend. & non Mend. quod Moniales licet vti poſſunt eiſdem priuilegijs, immunitatibus, & gratijs, fauoribus, & conceſſionibus, & indultis ſpiritualibus, & temporalibus Fratrum Mendicantium, quatenus eorum ſexui, & ſtatui non contradicant; Ex conceſſione Sixti Quarti Bull. 19. Anno Domini 1479. Idem affirmat Bonac. in de priuil. modo in priuilegio non dicatur viris religioſis, tunc enim ex verbis ſatis colligitur priuilegium ad Moniales non extendi. Ordinariè tamen ſicut priuilegium conceſſum filijs extenditur ad filias; conceſſum Fratribus extenditur ad Sorores: conceſſum bonis mariti, extenditur ad bona vxoris in locis, in quibus bona coniugum ſunt communia; ita priuilegium conceſſum Religioſis, extenditur etiam ad Moniales, & Sorores Suarez addit, quod priuilegium ſi definitè loquatur per verba quæ ſignificant viros, aut maſculos, tunc non comprehendere feminas, nec illis concedi. Quando verò nomen eſt commune duorum, vt homo, filius, &c. tunc habet locum dicta ſententia, ſcilicet quod priuilegium prętertim fauorabile conceſſum ſub maſculino nomine, comprehendit ſexum femininum. Item quando priuilegium conceditur Religioſis ſub hac additione viris religioſis, non extenditur ad Moniales. Idem certius eſt ſi priuilegium concedatur filijs maſculis, nullo enim modo extenditur ad feminas.

Ad ſeptimum reſpondetur Affirmatiuè, vt deſumitur ex Leone X. Bull. 32. ipſius, & vt habetur in C. P. M. & non Mend. ſub verb. Communicatio priuilegiorum. Hic eſt ſciendum quod Fratres, & Sorores tertij Ordinis S. Franciſci ſunt in triplici differentia. Quidam enim illorum, & primi tempore ſunt illi, qui non faciunt tria vota eſſentialia religionis, nec in Congregatione viuunt, ſed in proprijs domibus, cum ſuis vxoribus, filijs aut famulis, prout aliæ perſonæ ſeculares, excepto quod obſeruant ea, quæ in Regula per Nicolaum IV. comprobata continentur. Alij Tertiarij ſunt, qui faciunt tria vota in manibus ſui miniſtri, vel miniſtræ, quia aliqui iſtorum poſt emiſſionem votorum ſeu profeſſionem prędicto modo factam, remanent, & viuunt in communi; reliqui verò licet faciant profeſſionem in communitate, tamen poſtea non viuunt in communitatibus ſui Ordinis, ſed in aliquibus Eremitorijs, & Eccleſijs ſeparatis a Conuentibus.

Ad octauum reſpondetur Affirmatiuè cum collectore, qui tale dubium in Com-

Digitized by Google

in Compendio in priuilegiorum proponit, pag. 34. Nā cum indultum fuit conceſſum communitati, ſeu Eccleſiæ, & communicetur ex æquo alijs Ordinibus, ac ſi fuiſſet eis ſpecialiter conceſſum, licet aliqui Religioſi, ſeu Prouinciæ ex voluntate, ſeu etiam, quod minus eſt, & nihil præiudicat, ex ignorantia vſi non eſſent aliquo priuilegio; vel contra illud feciſſent, non poſſunt toti Ordini, ſeu alijs præiudicare.

Ad nonum etiam affirmatiuè reſpondetur, Et ratio eſt, quia omnes Ordines ſimul cōmunicant in priuilegijs, & independenter ab alijs, perinde ac ſi de verbo ad verbum, cuilibet eorum dicta priuilegia conceſſa fuiſſent. Secus dicendum eſt de illis, quibus non ſic ſpecialiter, & independenter, vt ſunt familiares, & donati Fratrum. Quia non poſſunt vti Priuilegijs Fratrum, quia quod in fauorem ipſorum principaliter conceſſum eſt, non debet contra ipſos retorqueri, vt habetur ex iure. Vnde ſi Religioſi perderent priuilegium, vel eo non vterentur ſimiliter perderent, & non poſſent eo vti prædicti familiares. Ceſſante enim principali, & Fratrum fauore; ceſſat minus principale, & acceſſorium. Vt notatur ſub ver. Communicatio priuilegij Mend. & non Mend.

Ad decimum Rodericus tom. 1. quæſt. 9. artic. 2. dicit, quod quando duo habent idem priuilegium, & contendunt de aliquo, is præfertur alteri, qui priuilegium actu habet, & practicæ in ea re, & ſpecie, de qua agitur. Addit Mirand. tom. 1. quæſt. 42. art. 7. quod is præfertur, qui prius actu habuit, aut practicæ, vt dictum eſt, & eſt in poſſeſſione in ea re, & ſpecie, de qua agitur. Confectius vero in ſuo Compendio priuileg. pag. 345. abſolute tenet, quod differentia inter tales ſuborta, iuris communis diſpoſitione terminanda ſit. Et tandem ex Rota concluditur, quod priuilegiatus contra priuilegiatum eodemmet priuilegio non vtitur, niſi agat de danno euitando, dec. 557. part. 1. in nou.

De alijs dubijs, quæ contingunt circa perſonas in Priuilegijs, cum eorum ſolutionibus. Cap. VIII.

PRimum. Priuilegiatorum in differentijs quis præualet.
2 Priuilegiati an poſſint compelli ab Epiſcopo, ſua oſtendere priuilegia.
3 Priuilegium alleganti, an credatur.
4 Contra priuilegium veniens, an ſibi præiudicet.
5 Priuilegiati a ferendo teſtimonio, an poſſint compelli ferre teſtimonium.
6 An perſona priuata poſſit cedere priuilegio.
7 Priuilegio exemptionis, an Abbas poſſit renunciare.
8 An in priuilegijs requiratur acceptatio recipientis.
9 Per priuilegium à quibus quis eximitur.
10 An habens priuilegium ratione ſtudij, ſi non ſtudeat ammitt at priuilegium.

Al

Ad primum reſpondetur, ex Confectio in Compendio Priuilegiorum pag. 431. quod licet Regulares omnes ſint equè priuilegiati, ſi tamen contenderint pro Eccleſijs, domibus, aut locis, de nouo recipiendis, ille preualet Ordo, qui prius eſt in loco; Et prius in eo domum habet ædificatam: cum iuxta vulgatam iuris regulam, qui prior eſt tempore, potior ſit in iure.

Priuilegiati tenētur oſtendere Priuileg.

Ad ſecundum reſpondetur, Quod Epiſcopi poſsunt compellere, & monere priuilegiatos, vt ſibi oſtendant ſua priuilegia, &c. vt videant an ſint taliter exempti à ſua iuriſdictione, quod non poſſint eos punire pro ſuis criminibus, vt habetur ex c. 7. de priuileg. in 6. Decret. Debent tamen oſtendi, vt dicitur in textu ſupradicti capitis, in loco congruo, & ſecuro, aut coram aliquibus prudentibus viris, omni ſuſpicione carentibus.

Ad tertium reſpondetur negatiuè. Alleganti enim priuilegium non creditur, niſi illud oſtendat. Abb. ſuper capit. 7. Porrò de priuileg.

Quando veniens cōtra Priuilegiū non ſibi præiudicet.

Ad quartum reſpondetur, Quod veniens contra priuilegium ſibi datum, ſibi non præiudicat, ſi in priuilegio fuit decretum appoſitum, decernens irritum, & inane, quicquid contra priuilegium fuiſſet attentatum. Rot. deciſ. 3. de priuileg. in antiquis.

Quando priuilegiati poſſint compelli cōtra tenorem Priuileg.

Ad quintum reſpondetur, Quod priuilegiati à ferendo teſtimonio, interdum poſſunt compelli ferre teſtimonium, & peccant non ferendo teſtimonium. Vnde Hoſt. dicit quod priuilegium non excuſat excuſat ex toto, ſed tunc ſolum, cum alij teſtes haberi non poſſunt. Vnde concludit, quod inter priuilegiatos, & non priuilegiatos hæc eſt differentia, quod non priuilegiati coguntur etiam ſi per alios fides fieri poſſit, priuilegiati verò non coguntur, niſi vbi per alios veritas haberi non poteſt. Abb. c. Cauſam, de teſtib. cogendis.

Quando priuileg. poſſit renūciare priuilegio.

Ad ſextum reſpondetur cum Bonacina in de priuilegijs, quod quando priuilegium eſt priuatum, ille in cuius fauorem conceſſum eſt, poteſt renunciare priuilegio; at perſona priuata non poteſt cedere priuilegio, in fauorem communis boni conceſſo. Vnde quando priuilegium conceſſum eſt in fauorem plurium, ſed commodum vnius non eſt ſeparabile à commodo alterius, nullus poteſt priuilegio cedere cum detrimento alterius, inuito eo, in cuius fauorem priuilegium principaliter conceſſum eſt. Vnde filij non poſſunt cedere priuilegio, quod principaliter vergit in commodum, & vtilitatem parentum. Pari ratione nec vxor inconſulto marito. Simile habetur atque dicitur in de Iure Abb. tom. 1. diſp. 16. quæſt. 9. quod quilibet poteſt priuilegio, & fauori ſuo renunciare, dummodo ius ſuperioris, aut tertij nō tangat. Vnde ſi Abbas, vel alius Prælatus regularis alicui priuilegio renūciauerit, nihil nocet. Quia priuil. non illi, ſed religioni conceſsū eſt.

Abbas non poteſt renūciare priuilegio ſuæ Religionis.

Ad ſeptimum reſpondetur. Quod Abbas ſine conſenſu ſui Conuentus non poteſt renunciare priuilegio exemptionis à iuriſdictione Epiſcopi. Rot. deciſ. 22. p. 2. in nouiſſ.

Ad octauum reſpondetur, Quod priuilegiorū quoddam eſt concedēs

per

per ſe, ac principaliter aliquod ius, dignitatem, aut poteſtatem. Aliud verò per ſe, & principaliter tollens onus aliquod, vel impedimentum, aut obligationem, quam princeps potuit imponere, & poteſt poſtea auferre per modum diſpenſationis. In priuilegijs primi generis requiritur acceptatio recipientis, non autem in priuilegij ſecundi generis.

Ad nonum reſpondetur a P. Miranda in de priuilegijs, quod per priuilegium eximitur quis ab ea obligatione, qua alij tenentur. Exemptione dum per priuilegium, ſed etiam per præſcriptionem acquiritur, deciſ. 145. part. 1. in nouiſs.

Ad decimum reſpondetur, Quod beneficiatus habens priuilegium, vt in abſentia, cauſa ſtudij faciat fructus ſuos, ſi nihil ſtudeat, reuera non facit fructus ſuos. Quia ſeruitium Eccleſiæ commutatum eſt in ſtudium, vnde non ſtudens, ita abutitur Priuilegio, vt fundamentum priuilegij auferat, & contra intentionem concedentis faciat, & acceptionem ſtipendij ſine labore, ſeu ſeruitio iniuſtam reddat, ac proinde ipſo facto priuetur fructu priuilegij.

Priuilegio abutentes ipſo Priuilegio priuantur.

De alijs dubijs quæ oriuntur in Priuilegijs circa perſonas, cum eorum reſolutionibus. Cap. IX.

PRimum. Quibus priuilegijs gaudeant Reges & principes.

2 Priuilegia Patriarcharum, Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum Summo pontifici aſſiſtentium, quæ ſint.

3 An ex priuilegio, pallium poſſit competere Epiſcopo.

4 Priuilegium patris an tranſeat in filios.

5 An Priuilegium conceſſum marito cenſeatur conceſſum vxori.

6 An priuilegia tributa militibus ſeculi extendantur ad milites Dei.

7 Socij priuilegiati gaudeant eodem priuilegio, quo priuilegiatus.

8 An priuilegium conceſſum ſcholaribus, cenſeatur conceſſum eorum famulis.

9 An clerici vxorati gaudeant priuilegio clericali.

10 An Clerici buffones perdant priuilegium clericale.

Ad primum reſpondetur, Quod Reges, & principes in regnis ſuis, & principatibus gaudent eiſdem priuilegijs, quibus Imperator in vniuerſo, vt docent Bart. Baldus & Abbas c. Quæ in Eccleſiarum, de conſtit.

Ad ſecundum reſpondetur, Quod iſti Illuſtriſſimi, & Reuerendiſsimi Domini gaudent multis priuilegijs temporalibus, & ſpiritualibus, & quo ad ſe, & quo ad alios, quę videre licet Conſtitutione 12. Iulij III. & 32. Gregorij XV Et ſimilibus priuilegijs gaudent Capellani Summi Pontificis ex conceſſione Gregorij XIV. relata, & confirmata in Conſtitutione 49. Gregorij XV. & hic non aſſignantur ad euitandam prolixitatem, & quia dictos Illuſtriſsimos Dominos, ea ignorare non credimus.

Ad

Ad tertium reſpondetur, Quod licet regulariter pallium competat Archiepiſcopis, & primatibus ſuperioribus, putà, & Patriarchis; tamen ex priuilegio ſpeciali, poteſt etiam competere Epiſcopo.

Ad quartum reſpondetur, Quod priuilegium quandoque conceditur ratione dignitatis innatę, & quandoque reſpectu officij, ſeu profeſſionis. Primo caſu tranſit in filios, 2. caſu tranſit in filios legitimos parte viuente, & non alias. Abb. cap. licet, de cenſib. & exact. ſed de hoc melius in ſequenti reſponſione ad quintum.

Ad quintum reſpondetur Ex Suarez in ſuo tractatu de priuilegijs, quod priuilegium poteſt concedi marito dupliciter, ſcilicet ratione notabilitatis innatæ, ex vi generis, & ſtirpis; & ratione muneris, magiſtratus: & officij, vtroque modo mulier gaudet priuilegijs mariti, ſed aliter, & aliter; nam primo modo vxor etiam non nobilis, per matrimonium cum perſona nobili, ita fit nobilis ex diſpoſitione iuris, vt retineat nobilitatem etiam mortuo marito; & quando talis nobilitas mariti pendet in eſſe, & conſeruari, à munere, tunc vxor gaudet priuilegijs mariti, illo viuente: alias vero gaudet eius priuilegijs etiam poſt mortem.

Quæ de vxore & marito dicuntur, ad patrem, & filios applicanda erunt. Nam filij in hoc æquiparantur matri, comparatione facta ad patrem, ſeu maritum. Et ſæpè filiorum nomine veniunt nepotes, ex benigna iuris interpretatione. Et finaliter concluditur, quod priuilegium, quod habet mulier in dote repetenda, quod eſt, quod præferatur cæteris creditoribus, extenditur etiam ad ſponſam de futuro, quæ dedit dotem, cuius non eſt ſequtum matrimonium. Idem habet pupillus contra tutorem, vt præferatur cæteris creditoribus. Et expendens in funus præfertur cæteris creditoribus vt habetur in iure ciuili de priuilegijs creditorum.

Ad ſextum reſpondetur, Quod priuilegia tributa militibus ſeculi, debent obſeruari quo ad milites Dei, in caſibus in quibus ſubeſt eadem ratio. Abb. c. venerabilis, de præben. & dignitatibus, quod intelligimus, dummodo non repugnent eorum ſtatui.

Ad ſeptimum reſpondetur, Quod ſocij priuilegiati gaudent eodem priuilegio, quo priuilegiatus, quando ſcilicet priuilegium eſſet inutile priuilegiato, niſi ſocij eodem priuilegio gauderent. Abb. c. quam ſit de Iudæis, & Sarac.

Ad octauum reſpondetur, Quod priuilegium conceſſum ſcholaribus, cenſetur etiam conceſſum eorum famulis, & cum eis habitantibus. Abb. cap. ex reſcripto de locato, & conducto. Hic etiam dicitur ab Abbate, quod ſtatutum, quod poteſt eſſe fauorabile, & odioſum, reſpectu fauoris extenditur, reſpectu vero odij reſtringitur.

Ad nonum Reſponditur negatiuè circa ſolutionem gabellæ: & ſimiliũ. Affirmatiuè vero quo ad forum in criminibus, & quo ad caput, ſi quis ſuadente diabolo. Abb. cap. cum olim, & c. ex parte de Clericis coniugat. Vide Concil. Trident. ſeſ. 23. cap. 6. Barboſa verbo Clericus, refert deciſionem Congregationis immunitatis ſcilicet quod non incedentes

cedentes in habitu, nec inſeruientes diuinis, non gaudeant priuilegio fori. 2. Auguſti 1619.

Ad decimum affirmatiuè dicitur, Quod exercentes illam artem ignominioſam per annum, perdunt omne priuilegium clericale. Ita Abbas c. ex tenore, & c. perpendimus, de ſent. excomm.

De alijs duobus dubijs circa perſonas. Cap. X.

PRimum. Priuilegio immunitatis, qui non gaudeant.

2 An per priuilegium poſſint abſolui nominatim excommunicati.

Ad primum reſpondetur, Quod peccantes ſub ſpe veniæ, fortius delinquunt, vnde in cap. decimo de immunit. dicitur, quod nonnulli impunitatem ſuorum exceſſuum, per defenſionem Eccleſiæ obtinere ſperantes, homicidia, & mutilationes membrorum in ipſis Eccleſijs, vel earum Cæmeterijs committere non verentur, vnde dicit Papa tales non debere gaudere immunitatis priuilegio, quo faciunt ſe indignos. Gloſſ. c. 6. Inter alia de immunit. Eccleſ.

Nominati excommunicati an virtute Priuilegiorum poſſint abſolui.

Ad ſecundum reſpondetur Cum P. Miranda tom. 1. ſui Manualis, q. 35. art. 22. quod probabile eſt eos poſſe abſolui, & ſignanter ex Concil. Trident. ſeſſ. 25. cap. 12. vbi mandatur. quod nominatim excommunicati, ex quo fraudant, decimas, vel impediunt, vt non ſoluantur, dum parti ſatisfaciant, quibus ſatis innuitur quod, præmiſſa ſatisfactione partis, benè poſſint abſolui.

Quibus Priuilegijs gaudeant Milites, & Equites Religionum: Quibus Monachi: Quibus Canonici Regulares; Quibus alij Religioſi: Quibus Confraternitates; Et quibus quamplures etiam ſeculares. Cap. XI.

De Militibus regularibus.

MIlites regulares ij vocantur, qui tribus Religionis votis adſtricti, ad militandum contra infideles ſunt inſtituti, & obligati: quales ſunt Ordinum S. Iacobi, S. Ioannis Calatrauæ, Alcantaræ, &c. Inter quos tria hominum genera reperiuntur. Alij ſunt viri nobiles, qui tanquam quidam ſacri milites, inſtar Machabeorum, pro fide, & lege Chriſti cum Turcis, & Saracenis fortiter dimicant. Alij ſunt Clerici, qui ad diuina miniſteria obeunda recepti, in ipſorum Ordinum domibus in choro cantant diuinas laudes, miſſas dicunt, confeſſiones audiunt, & ſolent Eccleſijs ipſis Ordinibus ſubiectis præfici. Alij vero ſunt, quid ad modum Conuerſorum Religionum Mendicantium, ſeu Monachalium, tum Clericis, tum Militibus in obſequijs domeſticis inſer-

inſeruiunt. Lez.tom.2.cap.5.Sunt quoque alii Ordines militares,qui tantum duo vota religioſa emittere videntur, videlicet obedientiæ, & caſtitatis coniugalis, quales ſunt S.Mauritii, & S.Stephani.

Milites S.Benedicti de Auis, perfruuntur omnibus priuilegiis conceſſis, & concedendis Militibus S. Iacobi de Spatha, de Calatraua, & Alcantara. Ita eis conceſſit Gregorius XIII.Conſtitut.32.

Milites S. Iacobi de Alcantara perfruuntur omnibus gratiis, & priuilegiis conceſſis, & concedendis Ordinis Sancti Benedicti Congregationi Ciſtercienſium. Ita eis conceſſum fuit à Leone X. Conſt. 44. & eiſdem priuilegiis fruuntur Milites S. Iacobi de Calatraua ex Conſt.17.Iulii II.

Milites S. Lazari gaudent priuilegiis conceſſis à Pio IV. in Bulla, Inter aſſiduas,num.95.reformata à Pio V.in Bulla 28.

Milites Sancti Stephani habent priuilegium à Paulo V. Conſtit.46. retinendi annuas penſiones ducatorum 400.

Monachi Ciſtercienſes reformati Beatæ Mariæ, gaudent priuilegiis quorumcunque Monachorum,& Ordinum Mendicantium,conceſſorum & concedendorum ex Conſt.23.alias 18.Pauli V.

Monachi Montis Oliueti gaudent priuilegiis Monachorum Caſſinenſium ex Conſt.9.Pii II.

Monachi Montis Virginis gaudent priuilegiis Abbatum Camaldulenſium ex Conſtit.1.Pauli V.

S. Baſilii Monachorum Congregatio, ſingulis indultis Congregationis Caſſinenſis perfruitur ex conceſſione. Greg.XIII.Conſtitut.58.

Abbas, & Congregatio Cæleſtinorum, eiuſque perſonæ, & loca, gaudent priuilegiis, & gratiis Congregationis Caſſinenſis, & aliorum Monachorum quarumcunq; Congreg ex Conſtit.24.Vrb.VIII.

Monachis Vallis Vmbroſæ priuilegia Monachorum Caſſinenſium conceſſa,& concedenda communicauit Iulius II.Conſt.13.

S. Benedicti Congregatio Silueſtrinorum munita fuit communione priuilegiorum Mendicantium, & non Mendicantium à Paulo V.Conſt.8.vel 38.

Monachorum Eremitarum S. Hieronymi de obſeruantia Priores, hoc gaudent priuilegio, quod ad vitam eliguntur ex Conſtitut. 17. Gregorii XIII.

Auditores Rotæ Romanæ ſunt priuilegiati circa recitationem horarum à Clemente VIII.Conſtit.13.& lucrantur indulgentias, ſtationum Vrbis, viſitando propriam Capellam, & gaudent aliis gratiis ex Bulla 3.Leonis X.

Prælati Referendarii gaudent hac priuilegio, quod in illis Monaſteriis, quæ pro tempore in commendam obtinent, quorum Abbates pro tempore exiſtentes, Mitra, & aliis Pontificalibus inſigniis ex priuilegio Apoſtolico, vel alias vti conſueuerunt, ipſi quoque vtuntur Mitra, Annulo, & Baculo paſtorali, nec non ſolemnem benedictionem poſt Miſſarum, Veſperorum, & Matutinorum

ſolemnia poſſunt dare. Exempti quæ ſunt ipſi, & eorum familia à iuriſdictione Ordinariorum,&c.ex Bulla Pauli III.

Viſitatores Apoſtolici, Epiſcopi ſcilicet poſſunt tam intra Vrbem, quàm etiam extra eiuſdem Vrbis diſtrictum, in omnibus Eccleſijs, etiam Patriarchalibus, nec non Monaſterijs Mendicantium, & non Mendicantium tam virorum,quàm mulierum, etiam S.R.E. Cardinalibus ſubiectis,ratione tituli; Pontificalia exercere. Et conceſſione Vrbani VIII.Bulla 14.1624.

Curiales Romanam Curiam ſequẽtes,etiam Eccleſiaſtici, & ſi Regulares fuerint,qui adminiſtrationem,aut dignitatem obtinent,etiam Epiſcopalem,ſiue Abbatialem, &c.liberè diſponere poſſunt etiam ad fauorem incapacium, de bonis in Alma Vrbe, & infra decem milliaria, quamuis ex fructibus bonorum Eccleſiaſticorum acquiſitis. Ex conceſſione Sixti Quarti Bul.8.Et non poſſunt conueniri extra Romanam Curiam ex Bull.4.Eugenij IV.

Cantores Capellæ Pontificiæ gaudent hoc priuilegio, quod cenſentur veri,& indubitati familiares pro tempore exiſtentis Romani Põtificis, & continui commenſales, ac ex Palatio Apoſtolico ſolitam portionem panis,& vini percipiunt, & qui ſpatio 25. annorum Capellæ deſeruiunt;ex tunc ab omni illius onere,& ſeruitio ſunt exempti: & gaudent tamen omnibus Priuilegijs, prærogatiuis, gratijs, &c. vt alij Cantores. Et eodem modo gaudent illi, quos graui ægritudine aut corporis, aut vocis imbecillitate detineri contigerit. Ex conceſſione Sixti V.Bull.38.

Inquiſitores Religioſi Priuilegio exempti ſunt ab obediẽtia ſui Superioris, quo ad omnia tangentia executionem dicti officij, vnde poſſunt ire Romam, ibique morari non obtenta, vel petita licentia quorumcunque Superiore, vt notat Roder. tom. 1. qq. reg. quæſt. 81.artic.5.

Ciues Incliti Populi Romani gaudẽt hoc priuilegio inter alia, quod Prioratus, Canonicatus, & officia, ceteraque beneficia Eccleſiaſtica, cum cura,& ſine cura,in dicta Vrbe,& in illius diſtrictu exiſtentia,non niſi Romanis Ciuibus conferri debent ex Bull. 1. Leonis X. & decernit irritum, & inane ſi ſecus ſcienter, vel ignoranter ex quauis cauſa contigerit attentari. Modo tamen videtur huiuſmodi priuilegium eſſe dilatatum etiam quo ad alios.

Aſſumpti ex Religionibus ad Cardinalatum, Epiſcopatum, &c. gaudent gratijs, ac priuilegij ſuæ Religionis, quæ reſpiciunt commodum animæ,vel corporis ipſorum: non autem quæ redundant in damnum,aut incommodum Religionis,aut Monaſterij,ex Suarez.tom.4. de Relig.tract.8.lib.3.cap.18.

Cardinales gaudent ſignanter ijs priuilegijs, quod ſunt veluti patritij Conſules, & Senatus Imperatoris, habentes ſanctum culmen potentiæ, & excellentiæ, quos Imperator loco patrum honorabat. Et ſunt Principes terræ, columnæ Eccleſiæ, Reges, vel pro Regibus haben-

habendi,& nouiſſimè à Santiſſ. D. N. Vrbano titulo Eminentiſſimorum ſunt derogati. Et licet Ordo Epiſcopalis presbyterio maior ſit, tamen eiuſmodi prælationibus, officium,& dignitas, ſiue iuriſdictio pręponderat Ordini. Et Cardinalatus dignitas dignitate Archiepiſcopali eſt maior, quia cum illa priuatæ vnius patriæ præſit vtilitati, iſta publicæ totius populi Chriſtiani. Illa vnam duntaxat regit Eccleſiam, iſta cum Sede Apoſtolica, vniuerſas. Et ſuper hos Sedes Apoſtolica, totius Eccleſiæ oſtium quieſcit,& ſubſtentatur. Ita ex Eug. IV. Bull. 15.

Cubicularij Papæ ſunt exempti ab omnibus decimis, excepta ſubuentione contra infideles, poſſunt Ordinarij in tribus diebus feſtiuis à quocunque Antiſtite, ſine licentia Ordinarij, & gaudent alijs priuilegijs,& ſignanter pro abſolutione à peccatis,& c. ex Conſt. 4. Greg. XV.

Canonici Regulares priuilegium habent, vt contra eorum bona, & iura non currat præſcriptio, niſi ſexaginta annorum, à Sixto IV. Conſtitut. 10. Et poſſunt admittere ad ingreſſum, qui arctiorem Religionem vouerunt,& gaudent omnibus gratijs,& priuilegijs Caſſinenſium Monachorum. Et S. Saluatoris Bononieſis, ex Conſt. 33. Greg. XV.

Canonici S. Saluatoris ſupradicti, gaudent magnis priuilegijs, vt eſt videre in Conſt. 30. Iulij II.

Capuccini gaudent priuilegijs Camaldulenſium, & Fratrum Minorum,& ex Conſtit. 21. Clementis VIII.

Ciues Romani habent priuilegium priuatiuè quo ad alios, circa obtinenda beneficia Eccleſiarum Cathedralium Vrbis, ex Conſt. 1. Leonis X. quod etiam notatum eſt ſuperius.

Clerici Regulares minores, gaudent priuilegijs Clericorum Regularium Theatinorum, ex conceſſione Greg. XIV. Conſt. 2.

Clerici Regulares S. Pauli decollati, gaudent priuilegijs Canonicorum Regularium Lateranenſium, ex Conſt. 5. Pauli III.

Clerici Regulares de Somaſcha, gaudent omnibus Priuilegijs Ordinibus Mendicantium conceſſis,& concedendis, ex Conſt. 37. Pauli V.

Clericorum Regularium Theatinorum Congregatio, gaudet priuilegijs omnibus, conceſſis Canonicis Lateranenſibus, & quorumuis Ordinum, ex Conſt. 38. Clem. VIII.

Cruciferi fruuntur priuilegijs Ordinum Mendicantium, ex Conſtitut. 125. dico 13. Gregorij XIV.

Fratres Eremitæ S. Petri de Piſis perfruuntur priuilegijs Ordinum Mendicantium, ex Conſtit. 125. Pij V.

Fratres Ieſuati fruuntur priuilegijs Mendicantium, ex Conſtitut. 50. Pij V.

Fratres Minimi S. Franciſci de Paula, gaudent priuilegijs Ordinum Mendicantium, ex conceſſione Pij V. Conſt. 49. & Iulij II. Conſt. 10.

Fratres Minores Conuentuales reformati S. Franciſci, fruuntur priuilegijs,& gratijs Fratrum Conuentualium, ex Conſt. 68. Sixti V.

Fratres Ordinis Sanctiſſimę Trinitatis Redemptionis Captiuorum in Regno Portugalliæ exiſtentes, gaudent omnibus gratijs,& priuile-

gijs conceſſis Fratribus eiuſdem Ordinibus exiſtentibus in prouincia Caſtellæ Legionis ac Bethicæ, ex Conſt. 2. Pauli III.

Aromatarij habent priuilegium prioritatis contra quoſcunque priuilegiatos, ex Conſtitut. 47. Clementis VIII. Hoc inter alia Religioſorum priuilegia poſuimus quia etiam aliqui Religioſi Aromatarij reperiuntur in quibuſdam Monaſterijs, & conſequenter hoc eodem priuilegio gaudent.

Fratres Ioannis Dei obtinuerunt priuilegia Mendicantium, & Congregationis Regularium Miniſtrantium infirmis, ab Vrbano VIII. Conſtit. 48. vel 18.

Clerici regulares Pauperum Matris Dei, Scholarum piarum, gaudent hoc priuilegio, quod ſunt exempti à proceſſionibus, & ab alijs actibus publicis, extra Vrbem perpetuis futuris temporibus: in Vrbe verò: arbitrio Romani Pontificis Vicarij pro tempore exiſtentis, ex centeſima Vrbani VIII.

Fratrum Minorum de Obſeruantia Syndici, & Procuratores cum ſuis liberis, eorum Fratrum priuilegijs gaudent, ex Conſtitut. 19. Clementis VIII.

Fratres Sancti Spiritus in Vrbe, gaudent omnibus priuilegijs Monachorum Caſſinenſium, ex conceſſione Sixti IV. Conſt. 22.

Confratres Sanctiſſimi Corporis Chriſti, audent omnibus priuilegijs, & gratijs ſpiritualibus & temporalibus, quibus Confratres Saluatoris ad Sancta Sanctorum, nec non Charitatis, Campi Sancti, & aliarum plurium Confraternitatum, Romanæ Vrbis, ex conceſſione Pauli III. Bull. 20.

Confraternitas, vel Archiconfraternitas B. Mariæ Viſitationis Orfanorum, gaudet ſingulis priuilegijs, quibus Confraternitas Sāctiſſimi Corporis Chriſti, & aliarum Confraternitatum de Vrbe, ex conceſſione Pauli III. Bull. 26.

Conuertitæ gaudent hoc priuilegio, quod eis ſunt applicata bona Meretricum Vrbis, ex Conſtit. 39. Leonis X. & 14. Clem. VIII.

Neophiti, ſiue Iudæi, & Infideles gaudent hoc priuilegio, quod conuerſi non perdunt eorum bona, tenentur tamen reſtituere aliena, ſi perſonæ damnificatæ notæ ſint, & ciues efficiuntur loci, in quo baptizatur, ex conceſſione Pauli III. Bull. 32.

Priuilegiati sūt exercentes agriculturā.

Agriculturam exercentes in Vrbe, & ſtatu Eccleſiaſtico, priuilegijs decorarunt Pius V. Conſt. 19. Paulus V. Conſt. 70. & Clemens VIII. Conſt. 72. Qui conceſſit, quod etiam Clerici in terris proprijs, licitè eam exercere pſſint.

Archipresbyter S. Petri in Vaticano habet eandem iuriſdictionem, quam habet Archipresbyter S. Mariæ Maioris, ex Conſt. 35. Pauli III.

Vicarius Papæ habet iuriſdictionem viſitandi Monaſteria etiam exempta in Vrbe, ex Conſt. 36. Pauli III. & ad ipſum ſpectat Eccleſiarum Vrbis conſecratio.

Archiconfraternitas Sanctiſſimi Crucifixi, die feſto Sanctæ Crucis

poteſt

poteſt liberare vnum reũ mortis,ex conceſſione Pij Quinti Conſt. 30.

Archiconfraternitas Confalonis quotannis liberat duos ad triremes, vel ad mortem condemnatos, ex conceſſione Gregorij XIII. Conſt.38.

Confraternitas SS. Benedicti, & Scholaſticæ, ſingulis annis in feſtiuitatibus,Sanctorum iſtorum poteſt liberare vnum reum capitali pęna plectendum,ex conceſſione Pauli V. Conſt. 87. Item poteſt aggregare alias Confraternitates eiuſdem nominis, & inſtituti, illiſque communicare priuilegia, gratias, &c. ex conceſſ. Gregorij XV. Conſtit. 43.

Confraternitas Pietatis Carceratorum ſingulis annis, feria 2. poſt primam Dominicam Quadrageſimæ liberat vnum ex capitaliter condemnatis,ex conceſſione Sixti V.Conſtit.95.

Confratres ſeculares, Chordæ Corigiæ, Scapularij, &c. idem habent priuilegium quo ad indulgentiam, & remiſſiones peccatorum, exceptis his, quæ poſſent perturbare iuriſdictionem Epiſcoporum, conformiter decreto Concil.Trid.ſeſſ.24.cap. 11.Rod. tom. 1. qq. 55. artic. 16.

Carmelitæ Diſcalceati Congregationis Italiæ, poſſunt erigere Confraternitates Laicorum, ſub denominatione B. Marię de monte Carmelo,ex conceſſione Clementis VIII.

Familiares Cardinalium actu ſeruientes, ſunt ab Ordinariorum iuriſdictione exempti,ex Leone X.Conſt.10.

Alia & alia priuilegia faciliter habebunt huiuſmodi ſupradictę Cõfraternitates, & multæ alię, ſicut de facto habent, vt deducere potuimus ex libro Italicæ nominato. *Teſori naſcoſti dell'Alma Città di Roma*. Sed quia ad manus noſtras non peruenerunt, neque in Bullario reperimus,ideo ea aſſignare non potuimus.

Et tandẽ vt terminemus de hac materia loqui,cum religioſis ſicut à religioſis perſonis incepimus,notamus, quod Carthuſ. gaudent priuil. Mend. & non Mend. conceſſis,& concedendis ex Bull.42.Greg. XV.

Et Prælati Congreg.S.Bernardi,Monach. Ciſterc.regularis obſeruãtiæ,fiunt ex vniuerſo numero Sacerdotum dictæ Congr.,qui minora officia laudabiliter biennio exercuerunt,ex Conſt. 10.Sixti V.

Auctoris rationabilis excuſatio.

LEctores quæſo hic ſciant, quod non potuimus attendere ordinem Religionum,neque proſpicere,quæ antiquiores, & quæ digniores fuerint, quia ſequuti ſumus ordinem Bullarum,& earum indicis, & ideo indulgeant Auctori, & precipuè quia huiuſmodi ſcripta non ſunt Canones, vt poſsint præiudicium inferre.

De dubijs, quæ contigere poſſunt circa locum in Priuilegijs, cum eorum reſolutionibus. Cap. XII.

PRimum. An priuilegia determinata ad aliquem locum, valeant ſolum pro illo loco.
2 An priuilegia vni domini conceſſa, intelligantur extendi ad alias domos.
3 An communicatio priuilegiorum ſe extendat ad Altaria priuilegiata.
4 In communicatione priuilegiorum an veniant intelligenda, quæ alicui loco, ſeu Conuentui ſunt conceſſa.
5 Priuilegium conceſſum Monaſterio, & Capellis ſuis an extendatur ad Capellas poſtmodum acquiſitas.
6 Priuilegium conceſſum Monachis alicuius Monaſterij, an pro eis valeat exiſtentibus in alio Monaſterio.
7 An laicus poſſit priuilegiare Eccleſiam.
8 An Hoſpitalia gaudeant priuilegijs Eccleſiarum.
9 Priuilegium euntium in præſidium Terræ Sanctæ quodnam ſit.
10 Priuilegiatus ſi ædificet contra priuilegiatos, quis debeat præualere.

Ad primum reſpondetur, Quod priuilegiũ determinatum ad aliquem locum valet ſolum pro determinato loco, quia non valet vltra intentionem concedentis. Vnde priuilegium Papæ ad concedenda lacticinia, & vna diebus prohibitis in Hiſpania, non extenditur ad Italiam vel Galliam. Et ſicuti priuilegium perſonale non extenditur de vna ad aliam, ita conceſſum pro certo loco, non extenditur vltra illum locum. Ita Suar. l. 8. de priuil. cap. 26. Item conſtitutio localis non admittit extenſionem, vt ſi fiat pro peculiari diœceſi deciſ. 26. coram R. P. D. Pirouano 17. Dec. 1635.

Priuilegiũ vnius domus an extendatur ad alias domos.

Ad ſecundum videtur reſpondendum affirmatiue, quia vt notauimus ex Confectio in ſuo de priuilegijs pag. 171. Clemens VIII. declarauit *priuilegia*, Gratias, & Indulgentias vni domui Ord. Minim. conceſſas; ad omnes, & ſingulas eiuſdem Ordinis domos, ſuſceptas, & ſuſcipiendas extenſas eſſe, ac ſi ſingulis domibus ſpecialiter conceſſa fuiſſent. Paulus III. Bull. 15. pro Caſſinenſibus, priuilegia cuiuſuis particularis Monaſterij ipſius Congregationis, extendit ad omnia Monaſteria ipſius congregationis. Iulius II. Bull. 30. hoc idem conceſſit Canonicis Regularibus Sancti Saluatoris, ſub his formalibus verbis, ſcilicet Omnia & ſingula priuileg. ac Indulgentiæ, &c. conceſſa & in poſterum concedenda vni domui, omnibus domibus eſſe conceſſo. Et idem Iulius II. Bull. 26. conceſſa vni Monaſterio Minimorum, toti Ordini communicauit. Vt habet Ioannes de la Cruz in de priuil. cap. 4. *Lezana*

zana tamen vult tom.2.cap.1.num.52. talia priuilegia debere intelligi cum hac limitatione,ſcilicet quando in alijs Conuentibus procedit eadem ſimilis,vel æquiualens ratio.

Ad tertium reſpondetur negatiue per priuilegium enim communicationis generaliter cõceſſum, Altaria priuilegiata vni Eccleſię Regularium conceſſa,non communicatur ceteris Eccleſijs, tum ceterarum, quam eiuſdem Ordinis. Quia in generali conceſſione non veniunt ea, quæ quis veriſimiliter in ſpecie conceſſurus non eſſet; Et quia per priuilegium communicationis generaliter conceſſum, non communicantur priuilegia exorbitantia, quæ rarò conceduntur Rota. Altaria priuilegiata, vt habetur in de Iure Abbatum Tamb. tom. 1. diſp.17. quæſt. 2. rarò conceduntur a Sede Apoſtolica. Idem dicitur de decimis non ſoluendis, & de collatione Ordinum, vt fuit deciſum in Rota 29.Nouembris 1603.& deciſ.214. parte 2.in Recent. Et quo ad Ordines, die 28.Iunij 1631. In generali enim communicatione non veniunt illa,quæ indigent ſpeciali expreſſione, & ſolent concedi, vel ſaltem non niſi cum magna difficultate. *Priuilegia quo ad Altaria priuilegiata non communicantur.*

Ad quartum reſpondetur Pater Miranda tom. 1.quæſt. 46.art.7. quod in priuilegiorum communicatione etiam veniunt intelligenda, quæ alicui loco, ſeu Conuentui ſunt conceſſa Vnde Rodriq.in ſuis qq. Regul.tom.1.quæſt. 55.art.18.hoc tenet de priuilegio conceſſo S. Mariæ Angelorum. Quo ſtante,idem videbitur de noſtra Indulgentia S.Mariæ de Colle Madio.Sed de hoc melius ſub ver.Indulgentia. *De Priuilegio S.Mariæ Madij. Angelorum, & Collis*

Ad quintum, reſpondetur,Quod priuilegium conceſſum Monaſterio, & Capellis ſuis, non extenditur ad Capellas poſtmodum acquiſitas. Nam cum hoc connumeretur inter priuilegia odioſa, quæ ſunt præiudicantia iuri Ordinariorum, ideò reſtringenda. Abb.cap.cum Capella,de priuil.

Ad ſextum reſpondetur, Quod ſtat priuilegium quocunque Monachi ſe conferant, dummodo ſemper ſint Monachi illius Monaſterij, alias ſecus. Abb conſ.32.part.2.

Ad ſeptimum reſpondetur Affirmatiuè, priuilegiauit enim ius Ciuile Eccleſiam in cauſa præſcriptionis. Abb. cap. cum nobis, de præſcriptione.

Ad octauum reſpondetur Quod Hoſpitalia, & alia loca Religioſa, gaudent priuilegijs Eccleſiarum. Abb.c.cum ex litteris, de conſuet. & cum ſit generale,de foro compet.& c.accedentibus,de priuil. *Hoſpitalia gaudent priuilegijs Eccleſiarum.*

Ad nonum reſpondetur, Quod inter alia priuilegia eorum, qui vadunt in ſubſidium Terræ Sanctæ vnum, eſt priuilegium plenæ remiſſionis quod vulgariter dicitur remiſſio pœnæ,& culpæ.

Ad decimum reſpondetur, Quod ædificans ex priuilegio contra alios priuilegiatos,recentius priuilegium, & clauſis validioribus, magiſque prægnantibus munitum præualere debet,deciſ.530. Paleoti A.R.R. *Qui præualeat in Priuilegijs.*

De duobus alijs dubijs, quæ contingere poſsunt in Priuilegijs circa locum, cum eorum reſolutionibus. Cap. XIII.

PRimum. An locus deſtructus recuperet priuilegium, ſi poſtea reuiuiſcat.
2 Priuilegio perſonali an poſſit, vti priuilegiatus extra territorium.

Ad primum reſpondetur affirmatiuè. Quod dictum intellige, niſi fuerit deſtructus auctoritate Superioris. Quia tunc ex toto perditur priuilegium. Item dicit Innocentius, quod ſi priuilegium datum eſt Ordini, deſtructo Ordine, tollitur priuilegium. Si verò datur Monaſterio, ſeu poſſeſſionibus Monaſterij, deſtructo Ordine non tollitur priuilegium. Abb. c. Abbate, de verb. ſignif.

Ad ſecundum reſpondetur, Quod quando priuilegium eſt mere perſonale, poteſt priuilegiatus vti diſpenſatione ſua extra territorium concedentis, verbi gratia, comedere lacticinia in diebus prohibitis. Et inter alias rationis vna eſt, quia arduum & moleſtum eſſet tali perſonæ, vbicunque peregrinaretur Prælatum loci, & ſibi alienum conuenire, atque rationem ſuam, vel neceſſitatem aperire. Et quod durius & difficilius eſt, perſuadere, & probare, vt diſpenſationem pro illo loco ratam haberet. Ergo veriſimile eſt talem diſpenſationem proprio Prælato ita eſſe commiſſam, vt vbicunque valeat. Suar. in de priuil. Et confirmatur quia Prælatus particularis non diſpenſat in hoc iure, niſi ex voluntate, & conceſſione Pontificis expreſſa, vel tacita. Sed ſi Pontifex dediſſet priuilegium, vbique valeret; ergo & datum a proprio Prælato. Poteſt tamen prælatus territorij prohibere ne aliquis aduena vtatur talibus diſpenſationibus ſine ſua notitia, & ratihabitione, quando talis vſus earum eſſet publicus, & in actibus, & moribus communibus toti populo. Quia hoc eſt valde conſentaneum rationi, & ad debitum ordinem, & ad tollendum inconuenientia, quæ ſequi poſſent; neceſſarium.

Sequitur de Priuilegijs, quibus gaudent Collegia.

COllegium Germanicum gaudet priuilegijs ſtudij Vrbis, ex conceſſione Greg. XIII. Conſt. 14.

Quæ in ſpecie ſint priuilegia ſtudij Verbis, non aſſignamus, quia ſi omnia priuilegia ſic ſpecificè notare voluiſſemus, penè totum Bullarium in hoc opere fuiſſet inſerendum. Vltra quod præſuppónimus intereſſe habentes in priuilegijs, ipſa apud ſe retinere, & quandocunque voluerint, poſſe videre.

Colle-

Collegium S.Hieronymi de Vrbe, aliorum de Vrbe Collegiorum Priuilegijs gaudet, ex conceſſione Pauli V.Conſt.8.

Collegium Maronitarum gaudet priuilegijs ſtudij Generalis Vrbis ex conceſſione Gregorij XIII.

Collegium Montis Alti, ſtudij Bononienſis, fruitur priuilegijs locorum piorum eiuſdem Ciuitatis, ex conceſſione Sixti V.Conſt.89.

Collegium Scotorum gaudet priuilegijs ſtudij Vrbis, & aliorum Collegiorum ex conceſſione Clementis VIII.Conſt.73.

Collegium Gregorianum Monachorum aduenarum S. Benedicti; eſt exemptum ab omni ſuperioritate Vicarij Vrbis, & viſitatur ab altero de duobus Protectoribus generalibus Ordinis. Sic fuit conceſſum à Greg.XV.Conſt.6.

Collegium Clementinum, & Collegium Cæleſtinum habent propria priuilegia à Clemente VIII.& Vrbano VIII.

Collegium Illiricum ex indulto Vrbani Octaui in Conſt. 64. & Pragenſe in Conſt. 66. & Vienenſe in Conſtit.67.& Fuldenſe in Conſtitut. 96. ſupradicti Pontificis, gaudent omnibus priuilegijs ſtudij generalis Almæ Vrbis, & omnium aliorum Collegiorum quarumcunque nationum, & Seminariorum tam in Vrbe, quam extra illam inſtructorum.

De dubijs, quæ contingere poſſunt in Priuilegijs circa tempus, cum eorum reſolutionibus. Cap. XIV.

Primum. An conſuetudo cadat ſub nomine priuilegij.
2 Quando priuilegium ceſſet & non ceſſet, per mortẽ concedẽtis.
3 Priuilegia quando non ſint amplianda.
4 Priuilegium quando ſit ſtrictè explicandum.
5 Priuilegium an deperdatur per non vſum.
6 An per non vſum priuilegij ammittatur totum priuilegium.
7 An priuilegium de facto ammittatur per abuſum ipſius.
8 An priuilegium ammittatur quando agitur contra eum, cum proteſtatione.
9 Quando priuilegia ceſſent eſſe perpetua.
10 An priuilegium poſterius præualeat contra primum.

Ad primum reſpondet Rodericus in ſuis quæſtionibus regularibus tom. 1. quæſt. 6. artic.3. Quod appellatione priuilegij venit etiam conſuetudo immemorabilis, & probando conſuetudinem immemorabilem probatur titulus, & priuilegium ſecundum omnes. Ita etiam Miranda in de priuil.tom.1.vel 2.quæſt.41.art.5.& Rota dec. 11.de priuilegijs in antiq. & dec.27.coram R.P.D.Pirouano 25.Maij 1635.

Ad ſecundum reſpondetur, ſecundum Bonacinam in de priuilegijs, quod priuilegium ante mortem concedentis non acceptatum, ceſſat per

ſat per mortem concedentis. Quia Priuilegium eſt veluti quædam donatio. Ad validam donationem requiritur mutuus conſenſus acceptantis, & tradentis; mortui autem nullus eſt conſenſus, & nulla voluntas. Probabilis tamen eſt ſententia dicentium poſſe acceptari priuilegium poſt mortem concedentis, antequam reuocetur a Superiore.

Ad tertium reſpondetur, Vt notatur in floribus legum, quod non ſunt amplianda priuilegia, cum recedunt à iure communi. Nam omnis receſſus à iure communi eſt odioſus, & per conſequens reſtringendus.

Ad quartum reſpondetur cum Bonacina in de priuilegijs, quod priuilegium quod eſt contra ius, aut quod alteri damnum infert, ſtrictè explicandum eſt. Et inter alias rationes adducitur iſta. Quia in priuilegio ſemper ſubintelligitur ſalua iuſtitia, vt bene docet Panormitanus.

Ad quintum reſpondetur Ex annotationibus Cordubæ, in Compendio priuileg. Mend. & non Mendic. pag. 35. Quod priuilegium non perditur, niſi legitimo tempore præſcribatur, & hoc tempus eſt quadraginta annorum. Inſuper requiritur, quod habeatur ſcientia priuilegij, & voluntas non vtendi illo, vt per non vſum perdatur. Panormitanus dicit, quod ſi vnus vtatur priuilegio, & non alter, priuilegio multis conceſſo, non præiudicat non vtens vtenti. Idem docet Silueſter tit. priuilegium. Et Confectius in ſuo de priuilegijs pag. 340. ſubiungit, quod per non vſum ex iuris diſpoſitione, priuilegia non tolluntur, niſi vniuerſi illius Ordinis, cui principaliter priuilegium eſſet conceſſum, per quadraginta annos, ſcienter & voluntariè, nec non oblata vtendi facultate, & occaſione, illis vſi non fuiſſent. Vnde habens ius eligendi Rectorem ad aliquam Eccleſiam, dum vacare contingit, ſi per centum annos non vacet, non propter hoc ſuo iure priuatur. Et aduerte, quod priuilegium non admittitur per ſolam voluntatem renunciantis. Ratio eſt, quia priuilegium vim habet à voluntate concedentis, ſi ergo Superior renunciationem non acceptat, priuilegium adhuc viget, & priuilegiatus poteſt mutata voluntate; illo vti Bonac. de priuil.

Et ſi quis non vtitur priuilegio tempore opportuno, quia eſt impotens, abſens, infirmus, aut quia per violentiam impeditur; talis non vſus non poteſt illi nocere, vt Priuilegium ammittat, quia voluntarius non eſt. Idemque argumentum procedit de ignorantia, quia cauſat etiam inuoluntarium. Quæ doctrina ſumitur ex Gloſ. in c. Abbate, verbo donec, de verb. ſignific. ex Suar. lib. 8. c. 34.

Ioannes de la Cruz capit. 3. de priuileg. refert, quod priuilegia Religioſorum non ammittuntur per vnam, aut plures contrauentiones, vt conceſſit Benedictinis Eugenius IV. Bull. 9. & prius Cæleſtinus Bull. 2.

Ad ſextum reſpondetur, Quod vt totum priuilegium per contrarium vſum ammittatur, requiritur, vt actus qui fit, ſit contrarius toti priuilegio, nam ſi ſolum aduerſetur parti, videtur ſolum derogare priui-

legio

legio quo ad illam partem. Ita Doctores communiter. Ratio eſt, quia par non eſt, vt priuilegium ammittatur in totum, per contrauentionem tantummodo partialem.

Ad ſeptimum reſpondetur cum Bonacina, vbi ſupra, quod priuilegiatus regulariter loquendo, non ammittit ipſo facto priuilegium per abuſum Priuilegij. Quia ammiſſio Priuilegij eſt pœna, pœna non incurritur ipſo iure, niſi aliter conſtet ex iuris diſpoſitione, vt ſi dicatur incurrat ipſo facto priuationem priuilegij, aliter enim poteſt expectare ſententiam legitimi Superioris. Et hic aduerte, quod abuſus conſiſtit vtendo priuilegio in tempore aut loco, aut circa materiam, vel perſonam non conceſſam.

Ad octauum reſpondetur, cum eodem ſupracitato Bonacina, vbi ſupra, quod Priuilegium non videtur ammittere qui aliquid quod videtur contrarium Priuilegio, facit præmiſſa proteſtatione non præiudicando Priuilegio. Nam proteſtatio excludit voluntatem renunciandi Priuilegio. Et idem habetur in de Iure Abb. diſp. 16. q. 14.

Ad nonum reſpondetur, Quod & ſi Priuilegia perpetua firmitate conſtare debeant, vt eſt regula Iuris, & vt eſt videre in floribus legum tamē hoc fallit, cauſa noua ſuperueniente puta ſi quis Priuilegio abutatur. Item propter delictum Ciuium. Item cum enorme præiudicium alteri Priuilegium inducit, &c.

Ad decimum reſpondetur, Quod Priuilegium poſterius non præualet contra primum niſi mentionem illius faciat. Et ratio eſt, quia præſumitur Princeps ſecundum Priuilegium conceſſiſſe ex ignorantia primi quando illius mentionem non facit; ac proinde poſterius priuilegiū cenſetur ſubreptitium. Quia ſine ſufficienti narratione impetratur. De Priuilegio ſubreptitio.

De quibuſdam alijs dubijs, quæ contingere poſſunt in Priuilegijs circa tempus, cum eorum reſolutionibus. Cap. XV.

PRimū. Lex reuocans Priuilegium quando habeat ſuum effectū.
2 Priuilegium quando ſit de falſitate ſuſpectum,
3 Quando intelligatur tantum pro vna vice abſolutum.
4 Per quantum temporis non vſum amittatur.
5 Quando Priuilegium poſterius non præualeat contra primum.
6 Priuilegia quando ſint reuocanda.
7 Priuilegium vnius quando conquaſſetur per priuilegium alterius.
8 Priuilegium actoris quando transferat onus probandi in reum.
9 An priuilegium perdatur per vnicam contrauentionem.
10 Priuilegiatus ad comedendum carnes in diebus Quadrageſimæ, an ſit immunis à præcepto ieiunij.

Ad tertium reſpondetur, Quod lex reuocans priuilegium, non ſtatim habet hunc effectum à die promulgationis, ſed poſt tempus neceſſarium

rium ad illius obligationem, quod regulariter eſt duorum menſium; licet pro Curia ſoleat eſſe breuius. Et in lege, illa particula, ex præſenti die, ſecundum ius, & debitum ordinem intelligenda eſt, & ad vitanda publica incommoda moraliter neceſſarium eſt, vt reuocatio non fiat niſi tali modo, quo poſſit commodè ad priuilegiatorum notitiam peruenire. Si contingat tamen aliquem, dicit Pater Suarez c. 40. de ſuis priuil. vti priuilegio reuocato, ex ignorantia publica, & communi & vſum priuilegij pertinere ad iuriſdictionem, vel ad aliud ſimile munus publicum: tunc actum ſuſtineri, & eſſe validum, nõ in vi ſolius priuilegijs, ſed adminiculo iuris ſuſtinentis ſimiles actus, factos titulo publicè reputato, ac tollerato. Iuxta legem barbarius de off. Prætoris. Et ita vitantur incommoda publica.

Ad ſecundum reſpondetur, Quod priuilegium obuium, ſeu contrarium rationi, eſt de falſitate ſuſpectum. Et lite pendente priuilegia impetrata ſuper re litigioſa, in præiudicium alterius partis non valent. Gloſſ. ſuper c. 19. Cauſam, de teſtib. & atteſtat.

Ad tertium reſpondetur, Quod ſi Rex iubeat ſemel exigi tributum à priuilegiato, non ſtatim cenſetur abſolutè reuocare priuilegium totũ, ſed tantum pro illa vice. Quia reuocatio eſt odioſa, & ideo non eſt attendenda vltra præciſam neceſſitatem.

Ad quartum quanti temporis non vſus neceſſarius ſit, vt per illum priuilegium ammittatur. In hoc ferè communis ſententia eſt, decennium ſufficere & requiri, vt docent Panorm. Felin. & alij in c. cum acceſſiſſent de conſtit. ex Suar. lib. 8. c. 34.

Ad quintum reſpondetur, Quod priuilegium poſterius non præualet contra primum niſi mentionem illius faciat. Quia præſumitur Princeps conceſſiſſe ſecundum priuilegium ex ignorantia primi, iuxta caput de conſtit. in 6. & ſimiliter priuilegium contra ſtatutum patriæ, vel contra ſimilem conſuetudinem non præualet contra illa, quia cenſetur cum virtuali deceptione Principis obtentum. ex Suar. lib. 8. c. 39.

Ad ſextum reſpondetur, Quod propter vetuſtatem, inſtrumenta & priuilegia renouanda ſunt, alias ſi vetuſtate conſumerentur nulla fides eis adhiberetur. ex Gloſſ. ſuper c. 16. de fide inſtrument.

Ad ſeptimum reſpondetur, Quod quando duo ſunt eque priuilegiati eodem priuilegio, attendendum eſt in quo ſit maior ratio. Quia tunc priuilegium vnius conquaſſatur priuilegio alterius. Rot. deciſ. 557. in nouiſſ. vbi etiam dicitur & prius, quod priuilegiatus contra eque priuilegiatum præfertur ſi remoto priuilegio, ius commune ſibi aſſiſtit.

Ad octauum reſpondetur, ex Gloſſa c. 2. de his, quæ fiunt a maiori parte Capituli; quod actore non probante, non ſemper reus eſt abſoluendus, vt eſt videre ſuper cap. primum, vt Eccleſiaſtica beneficia ſine diminutione conferantur. Et additur quod priuilegium actoris transfert onus probãdi in reum, puta ſi pupillus, vel mulier repetat ſolutum tanquam indebitum: reus tenetur probare debitum.

Ad nonum reſpondetur, Quod vbicunque quis directè venit contra priuile-

uilegijs, quod priuilegiatus ad comedendum carnes in aliquibus diebus Quadrageſimæ verè manet immunis à ieiunio, & de tali materia potes conſulere Summiſtas.

De alijs dubijs Priuilegiorum circa tempus. *Cap. XVI.*

PRimum. An priuilegium per vnum actum contrarij vſus ammittatur.
2 Priuilegium quando reuocetur.
3 Priuilegia quando non ſint ſeruanda.
4 Priuilegium continens id, quod ius commune, quando tollatur.
5 An Papa tollat priuilegium, ſi ſemel mandet contra illud.
6 In priuilegijs quando certa ſcientia Papæ colligatur.
7 An priuilegium ad beneplacitum Sedis ſit perpetuum.
8 Priuilegia, quæ conceduntur in foro conſcientiæ, an poſſint obtineri extra Sacramentum pœnitentiæ.
9 Priuilegium & conſuetudo an parificentur.
10 Quando priuilegium habeat effectum ante notitiam.

Ad primum reſpondetur. Quod priuilegium etiam priuatæ perſonæ, per vnum actum contrarij vſus non ammittitur, niſi legitimo tempore ad preſcriptionem neceſſario talis vſus continuetur, v.g. ſi poſt vnum actum priuilegio contrarium, nihil priuilegiatus faciat, quo videatur priorem actum rētractare, vel non amplius vtatur priuilegio, toto tempore neceſſatio ad præſcriptionem, &c. Et ſciendum, quod præſcriptio nō currit de priuilegijs, quæ non verſantur circa alios, nec tertiam perſonam grauant. Vt habetur ex ſupra citato Suarez, vbi ſupra.

Ad ſecundum reſpondetur, Quod priuilegium reuocatur ſi ex poſt facto incipit enormiter nociuum eſſe. Vt habetur ex cap. 9. de decimis, primitijs, & oblation. Siendum hic eſt, quod quando in Bulla vel alibi ſuſpenduntur, aut reuocantur omnia priuilegia, intelligitur de priuilegijs ſimilibus priuilegijs Bullæ, v.g. Cruciatę, in Regnis in quibus prędicatur. Secus de priuilegijs circa alias materias. Ita Angelus verb. excomm. Fel. Panor. & alij, quos refert.

Ad tertium reſpondetur, Quod ſi per priuilegia conceſſa ſuper reſidentia, Eccleſia patiatur graue diſpendium in cultu diuino; talia priuilegia ſeruanda non ſunt, vt habetur ex cap. 16. de Clericis non reſidentib. cum ſecundum, vel ad hoc.

Ad quartum reſpondetur, Quod reſcriptum ſiue priuilegium continens id quod ius commune, tollitur per ſecundum abſque alia clauſula derogatoria. Abbas poſt caput ex litteris de conſtit. in c. Sicut Romana de reſcriptis.

Ad quintum reſpondetur, Quod Papa non videtur tollere Priuilegium,

gium, ſi ſemel mandet aliquid contra illud. Nec obedientes videntur illi renunciare. Abb. in cap. Canonici de præbend. & dignitat. Soluens enim metu cenſurarum, & non alias, non dicitur ſoluere animo acquirendi ius aduerſario, vel obediendi Superiori. deciſ. 32. coram Reuerendiſſ. Coccino, 30. Aprilis 1635.

Ad ſextum reſpondetur. Quod certa ſcientia Papæ colligitur quando confirmat aliquam rem, cuius tenorem inſerit in confirmatione. Abbas poſt caput conquerente de peregrinat.

Ad ſeptimum reſpondetur, ex cap. ſi gratioſè de reſcript. in 6. quod hęc conſtituitur differentia inter verba ad beneplacitum meum, & ad beneplacitum Sedis, quod priora includunt beneplacitum, quod vita finitur, & ideo etiam priuilegium illud finitur cum vita concedentis. Poſteriora vero includunt beneplacitum perpetuum, nam Sedes non moritur, ſed per ſucceſſorem eadem ſemper perſeuerat. Et ideo tale priuilegium non finitur per mortem concedentis, ſed durat donec reuocetur.

Ad octauum pro reſolutione reſpondetur, quod opportet aduertere, forum internum interdum vocari forum conſcientiæ, interdum vero forum pœnitentiæ; & multi ſunt effectus pertinentes ad conſcientiam, qui extra Sacramentum pœnitentiæ fieri poſſunt, ſicuti eſt abſolutio à cenſura, vel diſpenſatio ab irregularitate, & conceſſio, vel lucratio Indulgentiæ. Vnde fit, vt priuilegia, quæ ſimpliciter conceduntur in foro conſcientiæ, etiam extra Sacramentum pœnitentiæ, obtineri poſſint. Secus vero priuilegia, quorum vſus conceditur in foro pœnitentiæ, exerceri etenim non poſſunt niſi per Sacerdotem audientem confeſſionem.

Ad nonum reſpondetur. Quod priuilegium, & conſuetudo pacificantur. Rot. dec. 11. de priuilegijs in antiquis.

Ad decimum reſpondetur. Quod tunc eſt cenſenda conſumata conceſſio priuilegij, cum reſcriptum priuilegij eſt autenticè confectum, & ſubſcriptum, ſeu bullatum. Quod fortaſſe locum habet in foro exteriori, nam in interio, ei manifeſtatio voluntatis Principis per verba, vel quocunque modo erit ſufficiens.

De alijs dubijs etiam circa tempus cum eorum ſolutionibus. Cap. XVII.

PRimum. Ad præſcriptionem priuilegij quid requiratur.
2 Priuilegium quando non poſſit interpretari ab inferiore.
3 Priuilegia tertio damnoſa quando veniant reuocanda.
4 Priuilegium certo ordini conceſſum quando perdatur.
5 An per contrariam conſuetudinem, ſiue priuilegium detrahatur iuriſdictioni Dominorum feudorum.
6 Priuilegium collatum vniuerſitati an perdatur per vſum contrarium.

7 Quan-

7 Quando priuilegium non poſſit per concedentem reuocari.
8 Contra priuilegia Eccleſiæ quando præſcribatur.
9 Bulla communicationis priuilegiorum quando, & à quo Pontifice, vel Pontificibus emanarit.

Ad primum licet reſponſum ſit ſuperius Poteſt tamen addi, vt deſeruiens ſolutioni huius dubij, quod Innocentius in c. Accedentibus ait, quod Monaſterium habens priuilegium non ſoluendi decimas, ſi ſoluat illas ſemel, aut iterum, ex communi conſenſu totius Conuentus, non ammittit priuilegium, quia præſumitur id agere ad vitandam litem, quod eſt laudabile.

Ad ſecundum reſpondetur, Quod inferior vbi Princeps eſt in loco, non poteſt priuilegium interpretari, etiam in caſibus, in quibus alias poſſet. Item quando priuilegium ex poſt facto tendit ad noxam, vel ad leſionem iuris tertij, Principi præponendum eſt, & non debet contra illud propria auctoritate veniri, ſed debet recurri ad Principem, & ad Sedem Apoſtolicam. Rot.dec.83.p.2.in nouiſſimis.

Ad tertium reſpondetur, Quod priuilegia tertio damnoſa veniunt reuocanda. Fallit tamen ſi tale præiudicium infertur ex cauſa honeſta, & à iure approbata. Quia hæ cauſæ publicam vtilitatem concernunt. Rot.dec.457.p.1.in nouiſſimis.

Ad quartum reſpondetur, Quod priuilegium certo Ordini tributum propter arctitudinem vitæ ipſius, perditur ſi non ſeruatur regula inſtituta antiquitus, vt ex cap.3.de ſtatu Monachorum recolentes. In hoc capitulo multa ſunt conſideratione digna, & ſcienda pro Menochis.

Ad quintum reſpondetur, Quod per contrariam conſuetudinem, ſeù priuilegium detrahitur iuriſdictioni Dominorum feudorum, vt non ipſi Domini cognoſcant, ſed illi ad quos conſuetudo, vel priuilegium iuriſdictionem defert. Item & vaſſallus poteſt præſcribere contra Dominum, vt non teneatur ad ſeruitia. Abb.in c. Nouit ille de iudicijs.

Ad ſextum reſpondetur, Quod priuilegium collatum Vniuerſitati perditur per vſum contrarium, & per ſingulos de Vniuerſitate, dummodo principaliter non concernat fauorem Eccleſiæ. Abb.in conſil.18.2.p.

Ad ſeptimum reſpondetur, ex Patre Miranda, qu.43. art. 2. primi tom. quod ſi ſuperior ex certa ſcientia confirmauit priuilegium conceſſum ab inferiore, non poteſt poſtea reuocari per inferiorem. Vnde priuilegia à Regibus, vel Imperatoribus conceſſa, & confirmata per Papam, non poſſunt poſtmodum ab eiſdem Regibus, vel Imperatoribus reuocari.

Ad octauum reſpondetur, Quod priuilegia Eccleſiæ minori ſpatio 40. annorum non præſcribuntur, vt patet ex gloſſ.in c.15. accedentibus.

Ad nonum Reſpondetur, Quod Bulla communicationis omnium priuilegiorum Mendicantium, inter vniuerſos, & ſingulos eorundem Mendicantium emanauit. A.D.1516. à Leone X. Bull.22. Sed de hoc notatum eſt latius ſuperius.

De

De dubijs, quæ contingere poſſunt in Priuilegijs circa res, & circa modum cum ſolutionibus. Cap. XVIII.

PRimum. An ſcriptum ſit de eſſentia Priuilegij.
2 Viuæ vocis oracula an tantum valeant quantum priuilegia.
3 Viuæ vocis oracula in quo foro faciant fidem.
4 Viuæ vocis oracula an ſint reuocata.
5 Poteſtas abſoluendi vi priuilegiorum à caſibus reſeruatis Epiſcopis, quomodo intelligatur.
6 Priuilegium obtentum per relationem falſam, an valeat.
7 An priuilegia abſoluendi ſe extendant ad caſus Bullæ in Cęna Domini.
8 An priuilegia in quibus dicitur, quod non intelligantur reuocata, niſi de eis fiat ſpecialis mentio, & ſi non fiat, reuocentur.
9 Priuilegium aperiendi Eccleſiam tempore interdicti, quomodo intelligitur.

Ad primum reſpondetur, à Roderico tom. 1. quæſt. 7. ar. 5. quod ſcriptura, ſiue bullario non eſt de eſſentia priuilegij Apoſtolici, ſecundum Innocentium, & alios. Tamen quia ſine Bullis non poteſt priuilegium probari, ideò requiritur, vt priuilegium in ſcriptis edatur non ad eſſentiam ipſius, ſed ad probationem. Viuæ etenim vocis oracula ſunt non minoris efficaciæ, quam conceſſa per Bullas, aut Breuia priuilegium enim datur à Principe ſine ſcriptura. Rot. dec. 10. de officio delegat. in nouis. Modo vero iam omnia viuæ vocis oracula ſunt reuocata, vt infra dicitur.

Ad ſecundum reſpondetur, Quod viuæ vocis oracula non ſunt minoris efficaciæ, & valoris, quam conceſſa per Bullas, aut Breue, vt dictum eſt hic ad primum: ſed hoc in foro conſcientiæ tantum, vt declarauit Leo X. Patribus Minoribus Obſeruantiæ.

Ad tertium reſpondetur, quod viuæ vocis oracula non faciunt fidem, niſi pro foro conſcientiæ, vt dictum eſt, & pro rebus ſpiritualibus, vt habetur in Compend. P. Mend. & non Mend. ſub ver. Tertiarij Fratres, & Sorores: & in de Iure Abb. Tamb. tom. 2. diſput. 8. quæſt. 3. ſimiliter aſſeritur, quod viuæ vocis oracula intelligenda ſunt tantum pro foro conſcientiæ, & quo ad caſus occultos. Quia pro huiuſmodi tantum fieri ſolent.

Ad quartum dicitur, Quod omnia, & ſingula viuæ vocis oracula, & conceſſiones quecunque viuæ vocis oraculo factæ, tum ad interius, tum ad exterius forum ſpectantia, Gregorius XV. Bulla 7. reuocauit, voluit tamen, vt firma, & in ſuo robore permanerent omnia illa, quæ propria manu S.R.E. Cardinalium firmata eſſent. Ceterum Vrbanus VIII. omnia illa, etiam ſi à Cardinalibus firmata eſſent, reuocauit anno

1631.

163 1. Aduertendum tamen, quod viuæ vocis oracula, quæ priuilegia, facultates, & gratiæ non ſunt, ſed mere declarationes, aut explicationes priuilegiorum; non ſunt abrogatæ. Ita Lezana in Summa qq. regular. de obligationibus Religioſorum c. 3.

Ad quintum reſpondetur, Quod quando dicitur, quod Confeſſores regulares vi ſuorum priuilegiorum habent omnes caſus Epiſcopis reſeruatos, hoc intelligitur exceptis reſeruatis à iure. Ita in Compend. P. Mend. & non Mend. ex Alphonſo de Caſarubios pag. 62. & pius part. 59. & 57. in qua infertur, quod Reuerendiſſimus Epiſcopus Gaietanus nomine dicti Alphonſi Hiſpani Cardinalium Congregationem conſulens, an per Bullas ordinarias, in quibus ſolet dari facultas abſoluendi à caſibus Sedis Apoſtolicæ reſeruatis, comprehendantur etiam caſus Ordinario, & Prælatis regularibus reſeruatis. Fuit reſponſum, quod non niſi de eis fieret ſpecialibus mentio. In poſteriorib. tamen S. Congregat declarationibus, omnes, & quicunque caſus Epiſcopis reſeruati, negantur Regularibus non obſtantibus eorum priuilegijs. Vide Lezanam tom. 2. qq regul c. 19.

Ad ſextum reſpondetur, Quod relatio Breuis, vel Bullæ, ſuper qua fit cōceſſio, debet eſſe vera, nam ſi eſt falſa, nihil valet, quod conceditur, etiam ſi contineat in maximas clauſulas, & non obſtantias. Ita in C. P. M. & non Mend. ver. priuil. Fratr.

Ad ſeptimum reſpondetur negatiuè, vt habetur in de Iure Abb. tom. 2. diſp. 13. quæſt. 15. Ratio eſt, quia ita in praxi ſeruatur, & ſic diffinitum eſt ex ſpeciali mandato Clement. VIII. & Pauli V. Et quia caſus Bullæ quolibet anno de nouo ſeruatur cum derogationibus priuilegiorum Ordinum, & eximijs non obſtantijs.

Ad octauum reſpondetur affirmatiuè. Nam & ſi in pleriſque conceſſionibus contineatur, vt habetur in Compend. P. Mend. & non Mend. ſub ver. priuilegia Fratrum, quod non intelligantur reuocata, niſi de eis fiat mentio de verbo ad verbum tamen ſtilus Curiæ eſt in contrarium vt eſt pluſquam manifeſtum.

Ad nonum reſpondetur, Quod illud priuilegium intelligitur, quod vna tantum ſola Eccleſia eiuſdem Ordinis aperiatur in illa Ciuitate, Caſtro aut villa, quæ fuerit interdicta, vt habetur ex Gloſſ. cap. 24. vt priuilegia de priuil.

De alijs dubijs etiam circa res & modum, cum eorum ſolutionibus. Cap. XIX.

PRimum. Priuilegium, benedicendi quomodo intelligatur.
2 Quomodo priuilegium de decimis noualibus ſoluendis.
3 Quomodo priuilegiatum non ſoluere decimas.
4 Quomodo priuilegia de non ſoluendis decimis habeant intelligi.
5 Contra legem & priuilegium qui faciat.

Digitized by Google

6 Ad renunciationem priuilegij quid requiratur.
7 Quodnam priuilegium dicatur in forma communi cõfirmatum.
8 An priuilegium ammittatur per abuſum.
9 Priuilegium Papæ quomodo ſit interpretandum.
10 Quomodo interpretandũ priuilegium Principis in ſui prẹiudiciũ.
11 Priuilegium de non ſoluendis decimis de acquiſitis & acquirendis, ad quæ extendatur.
12 Priuilegiũ non valens vt confirmatũ, an poſſit alio modo valere.
13 Priuilegio confirmatorio quomodo ſtandum ſit.

Ad primum reſpondetur, Quod priuilegium obtentum à Sede Apoſtolica, vt Abbas poſſit impartiri ſolemnem benedictionem, reſtringitur quamdiu eſt in Monaſterio vel in Capella ſibi pleno iure ſubiectis: vt in c. 3. de priuileg. in 6. Decret.

Ad ſecundum reſpondetur, Quod priuilegium de decimis noualium ſoluendis, non comprehendit decimas tempore priuilegij impetrati, poſſeſſas ab alijs, niſi de poſſeſſione alterius in priuilegio fiat mentio, vt habetur ex gloſſ. ſuper cap. 31. dudum de priuilegijs.

Ad tertium reſpondetur, Quod priuilegiatos non ſoluere decimas, intelligitur de prædijs proprijs. Secus de his, quæ quis ab alio conducit. Abb. in c. Dilecti filij, de decim. & oblat. Hic notandum, quod generalis mẽtio in materia exemptionis, fallit in ſolutione decimarum, quæ tanquã exorbitans à iure communi, ſub generalitate verborum comprehendi non valet, dec. 31. cor. Eminentiſſimo Cardin. Veroſpio 25. Maij 1618.

Ad quartum reſpondetur, Quod priuilegia de non ſoluendis decimis cõceſſa alicui loco Religioſo, non extẽduntur ad decimas de nouo acquiſitorũ, ex quibus ante decimæ ſoluebãtur. Abb. in c. nuper de decim.

Ad quintum reſpondetur, Quod contra legem, ſeu Priuilegium facit, qui ſeruat ſola verba, & venit contra mentem. Abb. c. Quanto de priu.

Ad ſextum reſpondetur, Quod neceſſarium eſt, vt voluntas renunciandi priuilegium, exterius ſe prodat, quod egregiè confirmatur, ex c. licet de Procur. in 6. vbi dicitur, mandatum Procuratoris non cenſeri abſolutè reuocatum, etiam ſi is, ad quem dirigitur dicat ſe nolle acceptare mandatum, quamdiù mandans priorem voluntatem ſuam non reuocauerit. Vnde concluditur ad expreſſam renunciationem priuilegij, nõ ſolum eſſe neceſſariam voluntatem internam, ſed etiam ſignum corporale externum, ſatis expreſsè declarans illam voluntatem. Renunciatio expreſſa fit verbis, tacita vero fit potius factis, vel omiſſionib. &c.

Ad ſeptimum reſpondetur, Quod priuilegium confirmatum in forma communi dicitur, quando Pontifex confirmat priuilegium prout factum eſt vel prout eſt in vſu. Ita ſentiunt Abb. & Io: Andreas in c. exterminat. de confirmat. vtil. vel inutil.

Priuilegiũ quãdo dicitur confirmatũ in forma cõmuni.

Item confirmatio facta ſine clauſula ex certa ſcientia, dicitur eſſe in forma communi, & generalis, & cõditionalis, quatenus ſcilicet ſtatuta ſint iuſta, & rationabilia, dec. 780. in nouis. Confirmatio ex certa ſciẽtia

fit,

ſit, quando Pontifex habet perfectam notitiam totius negotij, & omniũ eius circumſtantiarum. Item tunc aliquid dicitur confirmatum in forma communi, quando ſit ad inſtantiam partis, & aliter quam Principe ſeu Summo Pontifice inſtructo de re, ſiue negocio, quod concedit, aut confirmat. Et tunc verba ſunt intelligenda conditionaliter, etiam ſi non exprimantur id eſt ſi ita eſt, aut ſi preces veritati nitantur. Miranda tom. 1. quæſt. 45. art. 1. & Tamb. inde Iure Abb. tom. 1. diſp. 18. q. 1.

Ad octauũ reſpondetur, Quod quoties vſus contrarius priuilegio dat alteri occaſionem, & tempus præſcribendi contra priuilegium, conſumata præſcriptione, ammittit priuilegium in re ipſa, ac ſubinde etiam in conſcientia. Vnde adeſt illa ſententia Simplicij Papæ. priuilegium meretur ammittere, qui conceſſa ſibi abutitur poteſtate. Abbuſus vero cõſiſtit vtendo priuilegio, in tempore, aut locos aut circa materiam, vel perſonam non conceſſam.

Ad nonum reſpondetur, Quod priuilegium Papæ non eſt interpretandum in præiudicium tertij. Rot. deciſione ſecunda de renunciatione in antiq. Quando enim Papa concedit aliquid, per quod præiudicatur Ordinario, in dubio non videtur feciſſe niſi in eo, quod expreſsè conceſſit.

Ad decimum reſpondetur, Quod priuilegium principis eſt latiſſime interpretandum. Rot. dec. 4. de præbend. in nouis. Et in tantum, vt abſurdum ſit, liberalitatem Principis in diminutionem velle interpretari, & præcipuè ſi agatur de fauore cultus diuini. Secus dicitur de ijs, quæ honorem Principis à oneſtarent, & quando derogatur vtilitati publicæ, vt habetur in practica concluſionum Iuris Dominici Cardinalis Tuſchi concluſ. 49. in verbo Beneficium.

Ad vndecimũ reſpondetur, Quod priuilegium de nõ ſoluendis decimis, de poſſeſſionibus acquiſitis, & in poſterum acquirendis, non extenditur magnas poſſeſſiones in vna Parochia acquiſitas, per quod fieret Eccleſiæ parochiali enorme præiudicium. Rot. deciſ. 83. p. 2. in nouiſſimis.

Ad duodecimum reſpondetur, Quod quando priuilegia non ſolum confirmantur, ſed de nouo conceduntur eo caſu non requiritur verificatio priuilegiorum narratorum. Quando enim Princeps dicit, talia concedimus, & confirmamus in quibus non valet, vt confirmatis, valet vt conceſſio. Nam hæc videtur fuiſſe Principis intentio, vt in omnem euentum voluerit valere. Rot. dec. 36. p. 2. in nouiſſimis.

Ad tertium decimum reſpondetur, Quod Priuilegio confirmatorio ſtandum eſt abſque productione, & verificatione priuilegij confirmati, quando in eo ſubſtantia priuilegij confirmati plenè narratur, vt in ſupradicta deciſ. 36. p. 2. in nouiſſimis determinatur.

Finis Libri Secundi.

Digitized by Google

DE PRIVILEGIIS RELIGIOSORVM

LIBER TERTIS.

IVXTA id, quod promiſſus in principio huius noſtri Operis, declaratis iam clauſulis priuilegiorum, & habita eorum notitia, & reſolutis dubijs, quæ circa ea contingere ſolent; modo aſsignanda ſunt quædam Priuilegia maiora, quę à Summis Pontificibus, diuerſis Regularibus conceſſa fuerunt, & ponentur ſecundum ordinem Alphabeti, vt promptius inueniri poſsint.

Abbas.

Abbates titulares qui dicã tur.

SVppoſito igitur prius, quod omnes Abbates, & Prælati, habentes vſum Pontificalium, veniant appellatione Pontificium, vt habet Tambur. tom. 1. diſput. 1. quæſt. 6. Quia alias Pontificale Romanum pro omnibus Eccleſiæ Prælatis à Clemente VIII. ordinatum, Abbatibus non conueniret quia ferè ſemper Pontificis nomine appellatur Rubricis Prælatus ille ad quem functiones in eodem pontificali præſcriptas exercere pertinet. Item & quod Abbates, qui Regulares ſub ſe ſubditos non habent, vel quia fortaſſis Monachi locum reliquerunt, vel quia Monaſterium eſt alio translatum, vel alicui ſæculari Clerico commendatum, titulares Abbates vocantur: ac pontificalibus inſignij, vtuntur, de licentia tamen Abbatum localium, in quorum Eccleſijs, ea exercere voluerint, & ſuffragia, & liberam vocem habent in Capitulis, &c. vt pariter notatum eſt à Tamb. in de Iure Abb. tom. 1. diſput. 3. quæſt. 1. Et quod Abbates, qui ſunt Capita Ordinum, & alij Abbates exempti vti poſſunt ſigillo proprio, proprijs armis, ſeu inſignijs, Capello, vel Mitra, vel Cruce, pro cuiuſque gradu, & dignitate, vt deinde probatur diſput. 19. quæſt. 2. eiuſdem primi tomi. His dico ſuppoſitis: priuilegia ſunt infraſcripta.

Quibus vti poſſint Abbates Generales.

Sanctiſſimis Pater Petrus Cęleſtinus V. Anno Domini 1294. conceſſit Abbati generali ſuæ Religionis, & omnibus ſucceſſoribus pro tempore exiſtentibus, vt ſtatim electus, benedictionis ſuę munus à quocunque maluerit catholico Epiſcopo, gratiam, & cõmunem Apoſtolicæ Sedis habente, recipere poſſit. Et vt in Miſſis benedictionem ſolem-

Digitized by Google

nem poſſit dare, & vaſa, & alia paramenta ad cultum diuinum pertinentia, nec non in ædificandis Capellis, aut Hoſpitalibus, primarium lapidem, fundamenta, Pontificali more benedicere, nec non minores Ordines Confratribus, & alijs familiaribus, & ſubditis conferre. Et Clemens VIII. temporibus noſtris priuilegia Camaldulenſium confirmans, declarauit, & de nouo conceſſit eorum Abbatibus, etiam non benedictis, & Prioribus ſimiliter, quod poſſint ordines minores conferre ſuis ſubditis Regularibus die 3. Auguſti 1594.

Qui poſſint conferre ordinis.

Ex hoc priuilegio deſumitur, quod etiam quidam Priores, ſcilicet, qui communicant cum ſupradictis Camaldulenſibus poſſunt vti pontificalibus, niſi aliud obſtet ex propria Religione, cum & ipſi poſſint conferre ordines minores.

Sacra Congregatio Rit. in fauorem Abbatum Caſſinenſium Ordinis S. Benedicti declarauit, & cenſuit, licere huiuſmodi Abbatibus, in tribus Feſtiuitatibus quolibet anno quando in eorum Eccleſijs ſolemniter celebrant, vti baldachino, & ita etiam conceſſit Vrbanus VIII. qui ad præſens feliciter regnat, in ſua Conſt. 151. 1629.

De vſu baldachini.

In Collectanea Barboſæ verbo Abbas, notatur, vſum baldachini fuiſſe conceſſum Abbatibus Camaldulenſibus a S. C. R. 21. Auguſti 1632. Abbatibus Oliuetanis à ſupradicto Vrbano VIII. Conſtitut. 97. 1629. & ſub verbo Prælatus idem aſſeritur de Prælatis Canonicorum Regularium quando ſolemniter celebrant, è S. C. R. die 13. Ianuarij 1633. & idē fuit conceſſum à Sanctiſ. Pont. N. Vrb. VIII. die 26. Sept. 1629. Abbatibus noſtris Cæleſtinis pro tribus feſtiuitatibus ſolemniter celebrantibus; & in ſuper cum aſſiſtentia vnius Presbyteri, & duorum Diaconorum, & aliorum ſex Monachorum, ſacris veſtibus indutorum nempè cum pluuialibus, duorum cum Planetis, & aliorum duorum cum Tunicellis, vltra Diaconum, & Subdiaconum, qui in Miſſa cantaturi ſunt Euangelium, & Epiſtolam. Et dicti aſſiſtentes habere ſedere ſuper ſcabellis panno lineo coopertis. Ita Vrbanus VIII. Conſtit. 97. pro patris Oliuetanis.

De miniſtris in Miſſis ſolemnibus.

Hic eſt aduertendum, quod Epiſcopi poſſunt baldachinum erigere in Eccleſijs Abbatialibus, & locis exemptis ſuarum Diœceſum, pontificalia exercentes, vt habet Quaranta in Summa Bullarij pag. 408. pontificalia tamen an poſſint exercere abſque Abbatum licentia, videatur Conc. Trident. ſeſſ. 6. de reformat. cap. vltim. & ſeſſ. 14. cap. 2. & Bulla 9. Eugenij pro Caſſinenſibus, & Bulla 18. eiuſdem Eugenij pro Ciſtercienſibus: & Bul. 34. Sixti IV. pro Auguſtinianis.

De vſu baldachini quo ad Epiſcopos.

Prior Militiæ S. Lazari pro tempore exiſtens, quoties ſibi placuerit, Miſſam, & alia diuina officia in ſua, alijſque dictæ Religionis Eccleſijs, in habitu pontificali, cum mitra, & baculo paſtorali poteſt celebrare, ex conceſſione Pij V. Bull. 28. & à Gregorio XIII. fuit facta vnio Militiç S. Mauritij & S. Lazari, & ſub regimine Sabaudiæ Ducis, magni Magiſtri perpetui. Milites S. Lazari erant ſub regula Sancti Auguſtini. Milites S. Mauritij, ſub regula Ciſtercienſium.

Priuilegiū Prioris Militiæ S. Lazari.

Paulus V. die 19. Decemb. 1606. cõfirmauit pro Abbatibus generalibus Cæleſtinorum, vſum mozzettæ ſuper mantelletto, & bireti quadrati more Clericorum ſecularium pilei, more Prælatorum, & in proprijs Eccleſijs, & Monaſterijs cappa, baculo, mitra, ac cæteris pontificalibus indumentis eos vti poſſe, de nouo conceſſit; Et huiuſmodo confirmationem obtinuit Reuerẽdiſſimus P. D. Celſus Americus Romanus, qui tertio præfuit, & Generalis fuit in noſtra Congregatione.

In Collectan. Barb. ſub verb. Abbas Cæleſtinus, habetur quod a S.C.R. die 8. Auguſti fuit deciſum, quod Abbas Generalis Cæleſtinorum manutenẽdus eſt in poſſeſſione deferendi habitum prælatitium. Et ver. Cappa ſubiungitur, quod cappa Epiſcopalis permittitur Priori S. Frigidiani Lucenſis, & Congreg. Lateran. & S.C.R. die 16. Auguſti 1618.

Cetera, quæ poſſunt deſeruire huic titulo, vide, in ver. Benedicere, Ordines Sacri, & Generales.

Abbatiſſa.

QVibus priuilegijs gaudeant Abbatiſſæ, ex ſuperius habitis in ſecundo libro, in reſolutione dubij, an Moniales communicent in priuilegijs cum Religioſis, & ex inferius dicendis in proprijs locis de Monialibus, intelligere poſſumus. Vnde modo notare ſufficiat, tãquam ſapiens naturam priuilegij, quod eſt licitum accipere pro ſuſtentatione Moniales, non ſolum id, quod eſt neceſſarium pro ſuſtentatione illius tempore nouitiatus, ſed etiam id, quod fuerit neceſſarium pro alimentis ipſius per totam vitam. Ratio eſt, quia hoc non eſt accipere temporale pro ſpirituali, quod eſt ſimoniacum, ſed temporale pro temporali ſcilicet pecuniam pro ſuſtentatione, quod iure naturali conceſſum eſt. Bonac. de ſimon. quæſt. 7. §. 4. & hoc ſolet nominari nomine dotis.

Quid poſſit accipi pro Monialibus.

Et Lezana in capit. 6. de voto paupertatis, ſimiliter ad hoc propoſitum, allato prius Concil. Trid. & Decretis, & præceptis Summorum pontificum, Clementis VIII. Vrbani VIII. & declarationibus S. Congr. ſic concludit. His tamen non obſtantibus, in illis Monaſterijs, in quibus vel ob nimium paupertatem, qua præmuntur Religioſi, vel ob malitiam, incuriam, aut negligentiam Superiorum non poteſt obſeruari vita cõmunis, dando ſingulis, & omnibus Religioſis ea, quæ ſunt ſimpliciter eis neceſſaria, ſecundum decentiam ſtatus; vel de facto non dantur poteſt permitti Religioſis aliquod peculium etiam rei ſtabilis, annuus redditur, vel cenſus, &c. in ordine ad vſus neceſſarios, & an mobiliter à voluntate Superiorum. Ratio eſt, quia cum habere iſto modo non contra naturam voti paupertatis, aut iuris communis, ſed ſolum contra præcepta Eccleſiaſtica, Conc. Trid. Summorum pontificum: præcepta autem Eccleſiaſtica non obligent cum morali impoſſibilitate qualis cenſetur eſſe in caſibus præpoſitis videtur non obligare prædicta præcepta. Nam eatenus Concilium Tridentinum, & Sũmi pontifices poſt ipſum, prohibuere Religioſis prædicta omnia, quatenus ſuppone-

De Peculio.

ponebant Monaſteria, vel Superiores ipſorum concedere ſingulis Religioſis omnia neceſſaria: vel præcipiebant illis, vt ita facerent, vt conſtat ex mente, & verbis ipſorum Decretorum. Ergo cum Monaſteria non poſſunt ita de neceſſarijs prouidere, vel de facto non prouideant; ceſſat hæc lex Eccleſiaſtica. Hæc vero dicũtur non vt abuſibus anſa præbeatur ſed vt timoratis conſcientijs Religioſorum, qui in aliquibus Monaſterijs aliter viuere non poſſunt, ſatisfiat.

Quæ attendenda in diſpēſatione neceſſariorū.

Supradictæ doctrinæ addi poteſt cum Corduba in Regula S. Franciſci c. 6. q. 1. & Thom. de Ieſu in cap. non dicatis, p. 4. quod in taxatione, ſeu diſpenſatione rerum neceſſariarum Religioſi, eſt attendenda in primis neceſſitas naturæ, quæ eſt communis omnibus: deinde neceſſitas perſonæ, quæ eſt particularis in ſingulis, vt ſi ſit ſenex, vel iuuenis, ſanus, vel infirmus, delicatæ vel debilis complexionis. Similiter vſus approbatus inter prudentes, & timoratos Religionis. Et tandem omnes circumſtantiæ temporis, loci, & officij, &c. Ratio eſt, quia ſi ad hæc omnia non attendatur non poteſt eſſe prudens diſpenſatio.

Licentia, quæ requiritur, & regulariter ſufficit ad hoc, quod Religioſi poſſint tenere, poſſidere, accipere, dare, vel expendere, ſufficit qđ ſit tacita, vel prudenter præſumpta. Ratio eſt, quia taciti & expreſſi eadem, eſt virtus: & quod fit cum licentia implicita, & prudenter præſũpta Superioris, dicitur fieri cum eius conſenſu. D. Thom. 2. 2. q. 32. art. 8. Supradicta tamen licentia debet eſſe voluntaria, non coacta, vel precibus importunis vel fauoribus, metu, aut dolo conceſſa. Quia alias talis licentia, potius eſſet violentia. Similiter debet eſſe legitima, vnde ſi ad prauos inhoneſtos, aut inutiles vſus; non eſt valida. Vt habet Lezana t. 1. c. 6. vbi etiam citat Nauar. Sanchez, & alios.

Priuilegiū Abbatiſſarū

Alterum notandum poſt hanc digreſſionem eſt, quod vt habet Tãbin de Iure Abbatiſſarum diſp. 25. qu. 8. Loquens cum Abbatiſſa, ſiue ſit benedicta, quale ſunt perpetuæ, ſiue ſit ex ijs, quæ non benedicuntur, quales ſunt, quæ ad triennium, vel quadriennium eliguntur. Lenz. to. 1. c. 26. non incidit in excommunicationem latam contra alloquentem cum Monialibus, quia ſicut nomine Monachorum non venit Abbas in odioſis, ita nomine Monialium nõ venit Abbatiſſa, in materia enim odioſa feminæ non comprehenduntur; vt in iure c. generali, de elect. lib. 6. & defectum conditionum, quæ requiruntur ex Conc. Tridentino pro electione Abbatiſſarum, ſeu Prioriſſarum, ſeſſ. 25. c. 7. Suarez to. 4. de Relig. tract. 8. lib. 6. c. 6. docet non reddere electionem nullam, aut irritam, ſed ad ſummum irritandam. Cum Concilium non appoſuerit clauſulam irritatiuam; ſed ſolum prohibitiuam. Vnde illegittima, probabile ſatis cenſetur, quod abſque diſpenſatione poſſit eligi in Abbatiſſam. Lez. tom. 1. c. 6.

Abſolutio.

DE hac materia conſule Summiſtas, & Priuilegium Pauli III. Bulla 48. Scias tamen, quod prohibitio decreti Clementis VIII. ſolum

ſe extendat per vniuerſam Italiam. Quod etiam expreſsè habetur ex nouiſſima declaratione S.C.Epiſcoporum, & Reg. edita Anno 1628. die 17.Nouembris,& approbata à S.D.N.Vrbano VIII.vt optimè notauit Lezana t.1.c.19.n.16.

De caſibus Bullæ. Religioſi Societatis Ieſu in terris infidelium remotiſſimis, poſſunt omnes fideles abſoluere etiam à reſeruatis in Bulla Cœnæ, ex conceſſione Pauli III. in ſua Bulla 48.

Paulus V. Bulla 4.alias 26. Patribus Redemptionis Captiuorum idē conceſſit.Vide tamen aliquas limitationes ibi poſitas.

Clemens IV. Bulla 4. conceſſit Generali, & alijs Prælatis Fratrum Minorum Conuentualium S. Franciſci, vt poſſint omnes ſui Ordinis Fratres abſoluere à caſibus, pro quibus excommunicationis,vel interdicti,aut ſuſpenſionis incurrerint ſententias,à iure,vel à Iudice generaliter promulgatas (inter iſtos, etiam nouitios dicit includi Lezana tomo 1.cap. 24.) niſi adeo grauis fuerit, & enormis exceſſus, vel niſi talia forent,propter quæ merito eſſent ad Sedem Apoſtolicam deſtinandi : qualia Sixtus IV. Bulla 6. pro Patribus Minoribus, & Bulla 7.pro Patribus Prædicatoribus declarauit eſſe hereticos relapſos, ſchiſmaticos, & qui litteras Apoſtolicas falſificaſſent, aut ad infideles prohibita detuliſſent.

Quid de irregularitate. Et hoc idem fuit conceſſum à Paulo III. Societati Ieſu Bulla 48.qui etiam eis conceſſit, vt poſſint abſoluere à pœnis eccleſiaſticis. Eſt tamen aduertendum, quod ſecundum ſtilum Curiæ, quæ facit legem, ſub generali clauſula abſoluendi à pœnis, non venit irregularitas, ſicut nec depoſitio,nec degradatio.Suarez tom.4.de Relig.tract.10.l.9.c.20.

Quid de ſuſpēſione. A ſuſpenſione, quam incurrunt Regulares ; ſuſcipiendo ordines illegitimè,& abſque ætate requiſita, poſſunt abſolui in foro conſcientiæ à ſuis Prælatis, propter Priuilegia,de quibus Rodriquez tom.1. qq. reg. q.20.art.1. & 14. Quia tamen ſtilus Curiæ dicitur eſſe in contrarium, quod ſcilicet ſemper petatur diſpenſatio à Papa, vel per Datarium, vel Summum Pœnitentiarium,ſtilo autem Curiæ ſtandum ſit,cum faciat ius,& præualeat conſuetudini :ideo aliorum iudicio hoc remittitur.

De particula in foro conſcientiæ. Habet Lezana cap.18.de obligat. Relig.num.45.quod cum in Priuilegijs, aut indultis conceditur facultas abſolutionis, vel diſpenſationis in foro conſcientiæ, probabile eſt, hoc in foro coſcientiæ denotare ſolum,quod talis abſolutio, vel diſpenſatio non ſuffragetur in foro exteriori,ſed ſolum in foro interiori animæ.Henriquez l.3.de Indulgentijs, cap.3.Miranda in Manuali t.1.q.30.art.21.& tom.2.q.25.art.2.alias diceretur, & adderetur in foro pœnitentiali, & non conſcientiæ tantum.

Item ſciendum, quod Prælati regulares poſſunt abſoluere ſuos ſubditos à cenſuris reſeruatis Papæ, quæ in iure ſunt commiſſæ Epiſcopis, eo quod habeant iuriſdictionem erga eos Epiſcopalem. Secus à cenſuris, quæ Epiſcopis ſunt commiſſæ ex ſpeciali commiſſione, præſertim vt Legatis Summi Pontif. Ratio eſt, quia in illis caſibus ſunt Epiſcopi ſuperiores Prælatis Religionum,tanquam Sedis Apoſtolicæ delegati. Lez.t.1.c.18. & citatur ab eo Suar. Ro-

Rodriquez tom.1.qq.reg.queſt.20.art.4.& Suarez tom.4.de Relig. tract. 8.l.2.cap.25.particulam illam Priuilegij Pauli III. concedentis Generali Societatis Ieſu,vt per ſe, vel per alios poſſit ſuos ſocios abſoluere à quibuſuis excommunicationis, aut interdicti, alijſque Eccleſiaſticis,& ſæcularibus ſententijs,cenſuris,& pœnis,à iure, vel ab homine quomodolibet latis,& promulgatis;illud quomodolibet, dicunt intelligi debere,quando Religioſus nominatim etiam denunciatus eſſet; & conſequenter per ſententiam ſpecialem. De particula quomodolibet.

Hic recordare decreti Clem.VIII.ne fiat error, & videatur eius Bulla,quæ incip.Romani Pontificis, Anno 1599.& Vrbanus VIII. Anno 1630.prædictam Conſtit.cap.8.innouauit vt habetur 4. to. Bullarij inter Bullas Vrbani.

Alia, quæ poſſunt deſiderari pro maiori intelligentia ſupradictæ materiæ abſolutionis,vide in verbo Confeſſio, & Confeſſores. Solum hic finaliter notabimus formam abſolutionis plenariæ à culpa & pęna,& ab omni caſu pertinente ad Papam,quę datur aliquibus Religioſis in agone exiſtentibus auctoritate Priuilegiorum.

Auctoritate Dei,& Apoſtolorum Petri & Pauli,& S. Romanæ Eccleſiæ tibi conceſſa, mihique in hac parte commiſſa, ego te abſoluo, &c.Et eadem auctoritate,& D.N. Papæ Summi Pontificis, in quãtum claues Eccleſiæ ſe extendunt, abſoluo te ab omnibus pœnis tibi in purgatorio debitis,& concedo tibi indulgentiam plenariam omnium peccatorum tuorum. In nomine Patris, & Filij,& Spiritus ſancti Amen. Ita eſt aſſignata in Compend.P.M. & non Mend.ſub dicto Verbo Abſolutio. Forma abſolutionis à culpa & pęna.

Accedere ad Monaſteria Monialium.

DEcretum,quo prohibitum fuit Religioſis accedere ad Monialiũ cœnobia,vel ipſas perſonas intra clauſuram exiſtentes alloqui,abſque licentia expreſſa Sacræ Congregationis, ſub pœna priuationis officiorum, & vocis actiuæ, & paſſiuæ ipſo facto incurrendæ, Anno 1590.licet innouatum ſit à S.C ſub S.D.Vrbano VIII.Anno 1623.moderatum tamen fuit quo ad hoc, ſcilicet facultatem tribuendo Ordinarijs vt, quatenus ſibi viſum fuerit in Domino expedire, licentiam poſſint concedere per quatuor vices ad ſummum quolibet anno cuicunque regulari, vt Moniales ſibi in primo, & ſecundo tantum conſanguinitatis gradu coniunctas, conuenire, & alloqui poſſit. Matres tamen,patres,& filij Monialium poſſunt eas alloqui ſine licentia,non tamen in diebus prohibitis. Gauant.in Manuali Epiſcop. verb. Monialium collocutio.Scribere Epiſtolas ad Moniales,Romæ eſt interdictũ, extra tamen Romam non videtur obligare,quia non eſt lex Pontificia.

Licentia alloquendi cum Monialibus extenditur etiam ad ſocios,vt habet Tamb.in de Iure Abbatiſſarum diſp.26.quæſ.3.& nota ex Rodriq.tom.1.q.63.art.7.Quod Cuſtos,& Guardianus,qui poſſunt licentiare ſuos ſubditos ad acceſſus,& ingreſſus in Monaſteria Monialium, poſ-

poſſunt etiam licentiare ſe ipſos, quia eo ipſo, quo eis confiditur & conceditur, vt poſſint licentiare alios, confiditur, & conceditur etiam, quod & ſe ipſos ſimiliter licentiare poſſint. Faciat ad hoc doctrina Caietani dicentis, quod in ſuis legibus poteſt Superior eo modo ſecum diſpenſare, ſicut & cum alijs ſubditis.

Alia, quæ poſſunt deſeruire pro meliori intelligentia ſupradictæ materiæ, habetur in verbo Ingredi Monaſteria Monialium, & apud Summiſtas communiter, prætermitteuntur autem tanquam non deſeruientia ad tractatum priuil.

Alienatio bonorum.

Licet alienatio propriè non ſit, in qua reſeruatur rectum dominium dec. 608. prima parte in nouiſſimis. Tamen alienationis appellatione venit etiam locatio ad longum tempus, deciſ. 26. part. 2. in nouiſſimis.

Hic eſt aduertendum, quod licet alienatio bonorum Monaſterij ſit aliquando vtilis, ad ipſam Congregationem pertinet iudicare de tali vtilitate.

Inter alios caſus tamen quibus licita eſt alienatio, ſine vlla Sedis Apoſtolicæ licentia, poſita tamen neceſſitate Eccleſiæ; vnus eſt, quando res alienanda, eſt modici valoris, iuxta caput terrulas, vt etiam notatum eſt in prax. Curiæ Archiepiſcopalis Neapolitanæ cap. 60. vbi habetur, quod ſine aſſenſu Papæ poſſunt alienari terrulæ, vineolæ, & domunculæ Eccleſiæ minus vtiles, & à longe poſitæ, & exigue. Nam in generali prohibitione non veniunt modica, vt dicit Abbas in cap. de rebus Eccleſiæ non alienandis, & de modicis aut parum, aut nihil curatur. Quid autem dicatur modicum; Iudicis arbitrio remittitur. Regulariter tamen dicitur minimi, valoris terra aſcendens ad ſummam ducatorum decem, vel viginti, & non plus. Sed aduertendum, quod terra poteſt eſſe magni valoris reſpectu Eccleſiæ pauperis, non diuitis, &c. Alter caſus eſt, neceſſitas tam vrgentes, vt non poſſit expectari licentia Papæ, vt ſi eſſent citò redimendi captiui à pyratis detenti: aut pauperes in graui & repentina neceſſitate paſcendi. Molina diſput. 468. Et nota quo ad locationem, quod quando prædia alternis tantum annis fructum ferunt, poſſunt locari in ſexennium. Nam annus in locatione non taxatur, ex ſimplici decurſu temporis, ſed ex fructu. Nauarr. tom. 2. de alienat. n. 21. & 22. Azor. par. 2. l. 9. c. 2.

Quid dicatur modicum.

Quando locatio fieri poſſit ad ſexenniū.

Priuilegia præcedentia decretum Vrbani VIII. de bonis Eccleſiæ non alienandis, non adducimus, quia iam abrogata ſunt.

Si Epiſcopus poſſit alienare.

Epiſcopus de bonis ſuæ menſis Epiſcopalis poteſt donare, vel alienare capitulo ſine ſolemnitatibus, non obſtante iuramento de non alienando ſine Superioris licentia. Et ratio eſt, quia non poteſt dici alienatum ab Eccleſia, quod ſemper in dominio Eccleſiæ retinetur, deciſ. 756. 1. p. in nouiſſimis.

Alta-

Digitized by Google

Altare.

SIxtus Quartus Bulla 6. 1474. conceſſit Fratribus Minoribus, vt non ſolum in Oratorijs, & in locis, in quibus degunt, ſed etiam in quouis alio loco congruenti, & honeſto poſſint ſuper Altare portatile liberè, & licitè Miſſas celebrare; & Iulius II. Bulla 30. conceſſit Canonicis Sancti Saluatoris: vt poſſint in itineratione altare portatile habere, & ſuper eo locis congruis, & honeſtis Miſſas, & alia diuina officia celebrare; & Paulus Tertius Bull. 48. Gregor. XIII. in Bulla Vſum Altaris, & in alia decet Romanum Pontificem, idem conceſſerunt de Altare portatili Patribus Societatis Ieſu.

Videas tamen pro hac materia Concilium Tridentinum ſeſ. 22. & aduerte, quod Oratoria, quæ ſolent eſſe in Monaſterijs, Clauſtris, Infirmarijs, &c. nec ſunt priuatæ domus, nec extra Eccleſiam; vt Lezana demonſtrat cum auctoritatibus, tom. 1. cap. 21. num. 14.

Appellare.

LIcet appellatio ab aliquibus Summis Pontificibus fuerit interdicta aliquibus Regularibus, tamen vt notatur in Compendio priuileg. Mend. & non Mend. ſub hoc verbo Appellare, hoc eſt intelligendum, vbi iuſtitia non periclitatur, & modus non exceditur. Quare Superiores non ex hoc eximuntur à iure communi, ad quod omnes Catholici tenentur, nec ab ijs, quæ ſunt de ſubſtantia, & eſſentia iuris, vt ſunt teſtes idonei, legitimæ probationes, & legitimæ defenſiones: Sed eximuntur ab apicibus & rimulis iuris, vt ſunt porrectio libelli, citatio in die feriata, & his ſimilia, ſiue quibus in iudicio contentioſo procedi non poteſt: Sicuti ſtatutum mandans procedi de plano, & manu regia, non tollit ſubſtantialia iudicij deciſ. 445. part. 1. in nouiſſimis.

Hinc Gregorius VIII. Bull. 27. Anno 1575. quibus fuerat interdicta appellatio à correptio, & punitione ſuorum Superiorum, conceſſit appellationem ad Generalem, protectorem, vel Papam: & a Sacra adhuc Cõgregatione Cardinalium eſt impoſitum decretum A. 1587. Quod appellatio hoc modo proſequitur, ſcilicet à Guardiano ad Prouincialem à prouinciali ad Generalem à Generali ad Protectorem: à Protectore ad Sacram Congregationem. At cum appellatio ad Sedem Apoſtolicam conceditur, licet regulariter loquendo fieri debeat ordinatè, à Priore: vel Guardiano ad Prouincialem, & ab hoc ad Generalem; caſu tamen quo à prædictis non ſperetur remedium contra iniuriam illatam appellanti; licitè fieri poterit immediatè ad Sedem Apoſtolicam, ex Lezana tom. 1. c. 9. n. 7.

Religioſis quo ordine conceda tur appellatio.

Quando poſſit immediate appellatio.

Et ſcien-

Digitized by Google

Quoties conceditur appellatio

Et ſciendum ex Ghiſlerio ſuo modo formandi proceſſum cap. 15. de Appellatione quod vltra tres vices minimè conceditur appellatio, vt cauſæ terminari valeant, quorum exitus alioquin videretur vnquam. Adde quod Iudices ipſos, toties à recto iudicio deficere præſumi non debet. Conceditur tamen ter appellare, vt ſi reus nouam fortaſſis iuris, aut facti rationem inuenire poſſit, quam alijs coram Iudicibus aut nequiuit aut nequaquam preponere nouit, ea ſe tueri ratione, ac defendere poſſit.

Si ſuperiores intra tempus officij poſſint deponi.

A Tamburrino in de Iure Abbatum diſput. 13. quæſt. 2. determinatur, & concluditur quod Abbates, & Prælati regulares, qui ad vitam, vel ad certum tempus creantur, nequeant intra illud tempus abſque iuſta cauſa à Superioribus deponi, quia hoc eſſet contra charitatem, & iuſtitiam legalem. Priuare enim Religioſum Abbatia ſine cauſa, eſſet illi pœnam ſine culpa imponere, quod abſque dubio illicitum eſt, &c.

Quid de Prioribus.

Prior non poteſt ab Abbate ſine cauſa remoui, deciſ. 772. in prima parte in nouiſſimis, & licet deinde deciſ. 778. dicatur quod Abbas poteſt remouere Priorem manualem, etiam ſine cauſa, additur tamen in ipſa deciſione dummodo abſit malitia, & non ſubſit præſumptio alicuius odij.

Benedicere Eccleſiaſtica.

IVlius II. Bull. 10. conceſſit Ordini Minimorum, vt Generalis illius, Prouinciales, & eorum Vicarij poſſint, & valeant benedicere corporalia; & alia ornamenta Eccleſiaſtica ſuorum locorum, & domorum. Item omnes, & ſingulas eiuſdem Ordinis Eccleſias, Cœmeteria, & Oratoria, ſanguinis, vel ſeminis, aut alias quomodocunque polluta, vt etiam notatur apud Confectium in de priuilegijs pag. 434. & idem Iulius II. Bulla 18. conceſſit Generali Heremitarum S. Auguſtini, & eius Vicario generali, vt poſſint ſacrare, & benedicere corporalia, & ea, quæ ſacris vſibus neceſſaria ſunt.

Priuilegiũ benedicendi calices.

Abbati Montis Virginis conceſſum eſt ab Vrbano IV. Bulla 6. vt poſſit benedicere calices, & concedere indulgentiam 40. dierum ſub his verbis, Tibi fili Abbas, & ſucceſſoribus tuis concedimus de gratia ſpeciali, &c.

Declaratio in fauorẽ Abbatũ, qui benedicti ſunt.

Tamburrinus notat in ſuo de Iure Abbatum tom. 1. diſput. 23. quæſt. 1. quod S. C. Cardinalium Concilij Tridentini interpretum declarauit deciſionem à ſe alias editam, quod Abbates vtcunque benedicti benedicere non poſſint ea, in quibus vnctio requiritur, vt calices, altaria, &c. non obſtare quominus idem munus prædictæ benedictionis expendere queant, ſi ſpecialibus Sedis Apoſtolicæ priuilegijs, quibus ijdem Concilium nequaquam derogat, muniti fuerint. Datum 15. Septembris 1614.

Item

Item in diſput.23.queſ.4.ſubiungit, quod Abbates poſſunt Altaria tam portatilia, quam fixa conſecrare. Quod probat exemplo ſuæ Eccleſiæ Romæ. Nam Anno 1624. Illuſtriſſimi & Reuerendiſſimi Viſitatores Apoſtolici acquieuerunt, quod Altaria S. Praxedis per Abbatem dictæ Eccleſiæ conſecrata eſſent; & confirmat ex rubricis Miſſalis Monaſtici, auctoritate Pauli V. recogniti; vbi in rubrica de præparatione Altaris habetur quod debet eſſe conſecratum ab Epiſcopo, ſiue ab Abbate, & loquitur ibi vniuerſaliter de omnibus Abbatibus. Item & in Collectanea Bullarij Barboſæ in verbo Abbas eſt notatum, quod Abbates Caſſinenſ. in ipſorum Eccleſijs, poſſunt etiam conſecrare Altaria lapidea ex Pio IV. Conſt 97.1565.

An Abbates poſſint Altaria conſecrare.

Tamen in eadem Collect. Bull. Barboſç ſub eodem verbo Abbas dicitur, quod Abbates, Priores, Guardiani, & alij Religionum Prælati, etiam ex Societate Ieſu, habentes priuilegia benedicendi veſtes ſacras, Cœmiteria, & ſimilia; dicto priuilegio vti non poſſunt, niſi in ijs rebus, in quibus ſacra vnctio non adhibetur; & pro ſeruitio dumtaxat Monaſteriorum, & Eccleſiarum propriarum è Sac. Congreg. Rit. die 13. Martij 1632. Sed hoc non obſtante, probabile videtur ſub nomine Abbatum communiter, de quibus loquitur Sac. Congregat. Rit. non includi Abbates benedictos, de quibus loquitur Sacr. Congregat. Cardinalium ſuperius citata: immo cum talia benedicere non includat præiudicium tertij, neque ſint ex ijs, quæ habentur difficilis conceſſionis, probabile etiam videtur ratione communicationis priuilegiorum Abbatum non benedictorum cum benedictis, etiam eos talia benedicere, & conſecrare poſſe, cum iam Ordines Minores, quod maius videtur conferre poſſint. Tamē quod ad hanc totam materiam benedictionis me remitto iudicio Sapientiorum, & deciſ. SS. Cōgreg.

Fratres Beatæ Mariæ de Mercede, certis diebus poſſunt Cōfratres, & Sorores cū ſolemni benedictione Adiutorium noſtrum, & Sit nomen Domini benedictum prius, benedicere: & deinde eis bona, quæ fiunt in Religione communicant, ex Conceſſione Clem. VIII. Bull. 4. & 79.

Priuilegium ſolemniter benedicere.

In Collect. Bull. Barboſæ ſub verbo Abbas notatur quod Abbas quauis habeat vſum mitræ, & baculi, & ſolēniter populo inter Miſſarū ſolemnia benedicere poſſit, tamen priuatum benedictionem per viam ſubditis dare non poteſt è S. C. R. die 17. Iulij A. 1604. Nota illud per viam, per quod non obſtat doctrinæ, quæ habetur à Tamb. in de Iure Abb. tom. 1. diſp. 21. queſ. 8. ſcilicet, quod Abbates tam accedendo ad Altare ad pontificalem Miſſam celebrandam habitu domeſtico, quam ab eo recedendo, poſt eiuſdem Miſſæ pontificalis celebrationem, vel tranſeundo per Eccleſiam, poſſunt benedictionem populo præſenti elargiri. Quia cum poſſint maius, quod eſt populum benedicere ſolemniter; poterunt etiam minus.

Sed dicas, priuilegia hoc eis non concedunt. Reſpondeo, eadem priuilegia concedere eis celebriorem, quæ eſt illa ſolemnis in Miſſa, ergo videtur etiam eis concedere minorem. Nec inde alicui,

præiu-

Digitized by Google

præiudicium infertur; & talis opinio videtur valde probabilis ex ratione allata, & etiam quia non videtur obſtare deciſioni Congregat. ſupradictæ. Quia ipſa loquitur de benedictione per viam, non per Eccleſiam.

Abbates an poſſint ſolēniter benedicere etiam coram Epiſcopis, & Cardinalib.

Et queſ.9 eiuſdem ſupradictæ diſputationis habetur, quod Abbates ex ſpeciali priuilegii poſſunt populo ſolemniter benedicere etiam coram Epiſcopis, & alijs maioribus Prælatis. Et hoc priuilegium praxi demandatum fuit Romæ, coram duodecim Eminentiſs. Cardinalibus in Eccleſia Sanctæ Mariæ de Pace, per Abbatem eiuſdem Eccleſiæ A.D.1614.in feſto Viſitatioris Beatæ Virginis. Hoc non legi reuocatum, vnde ſecurè mihi videtur poſſe ſequi, quod hic dicit P.Tamb.

Cõuerſi ſi poſſint tangere Calices.

Ex quo hic facta eſt mentio de vaſis ſacris, inter quæ primo connumerantur calices, ideo ſciendum, quod conceſſiones tangendi calices fuerunt viuæ vocis oracula, quæ poſt reuocationem: præſertim Vrbani VIII. nulla ſunt, niſi de nouo concedantur ideo extat alia conceſſio Sixti IV. pro Fratribus profeſſis conuerſis, Ord. S. Auguſtini, cuius vigore dum Sacriſtiæ curam gerunt, ſcilicet Sacriſtarum officium exercent, poſſunt tangere Calices, patenas, & purificatoria, cum neceſſe erit. Quæ conceſſio quamuis neque per Bullam, neque per Breue facta ſit, quia tamen a Papa videtur ſubſcripta; ideo non apparet viuæ vocis oraculum, & per conſequens hoc tempore ſubſiſtit. tom.2.cap.8.num.33.

Et ſacra vaſa tangere, cum in eis non continetur Corpus, aut Sanguis Chriſti etiam eſt illicitum conuerſis ſecluſo priuilegio. Huius tamen præcepti tranſgreſſio ſecluſo contemptu, ſolum eſt venialis; immo ſi rationabilis cauſa, vel moralis neceſſitas adſit, nulla erit culpa id facere. Lezana vbi ſupra & citat. ad hoc Suarez, & Sotum, & alios.

Hæc iudicauimus ſufficere circa benedictiones rerum, & perſonarum, & etiam circa conſecrationes.

Bona.

Litteræ cõmunicationis poſſunt concedi.

POſſunt Religionum Prælati applicare alijs bona opera ſuorum ſubditorum, illiſque tribuere litteras talis communicationis, non ſolum ex priuilegijs, vt habetur in capit. priuileg. Mend. & non Mend. verbo Indulgentia, ſed etiam quia iure communi quilibet Prælatus cuiuſcunque Congregationis poteſt id facere. S. Thom. in 4. diſtinct. 20. quæſt. 1. art. 1.

Bona incerta intrãtium Religionem quibus poſſint applicari.

Fratrum Prædicatorum S. Dominici Religionem intrantes, bona incertis perſonis debita, ipſius Religionis locis applicari poſſũt ex Gregorio XI. Conſt. 7. & ſuccedunt in bonis temporalibus, ac ſi eſſent in ſeculo ex Clemente IV. Conſt. 1. & hoc eodem priuilegio gaudent Fratres Minores Conuentuales ex eodem pontifice, & eadem Conſtitutione.

ne. Item pro bonis Nouitiorum incertis perſonis debitis, extat priuilegium Sixti IV. Carmelitis conceſſum in Bulla, Dum attenta; quod a Superioribus in pios vſu conuerti valeant, prout ſecundum Deum viderint expedire; vt notatur à Lezana in de Obligationibus Religioſorum cap.24.de Nouitij .

Aliud priuilegiũ pro PP. Ieſuitis.

Societatis Ieſu Religioſi non profeſſi, dominium bonorum retinent, ex conceſſione Gregorij XIII. Conſt.89.

Sixtus IV. Bulla 6. Anno 1474. ſtatuit, vt cum contigerit Monaſteria Monialium S.Claræ deſtitui, immo & aliarum ſibi ſubiectarum perpetuis vſibus Fratrum, ſub quorum cura erant, applicentur.

Bona apoſtatarum quibus debeantur.

Ea bona, quæ acquirit Religioſus apoſtata, vel fugitiuus, etiam peccando aliquo genere peccati, præter peccatum contra iuſtitiam, ſi moriatur in apoſtaſia, vel fuga, pertinent ad Religionem, D. Antoninus 3.part.tom.16.cap.5. Silueſter Roſella, & alij citati à Lezana in de Obligationibus Relig.capit.16.num.20 Secus dicitur ſi moriantur in apoſtaſia, vel fuga. Quia pertinent ad Cameram Apoſtolicam propter Conſtitutionem Gregorij XIII. quæ incipit, Officij noſtri. Si autem quæ acquiſiuit Religioſus ſua induſtria, etiam peccando aliquo genere peccati, præter peccatum contra iuſtitiam, in vita dedit Religioni, non videtur reſtituenda Cameræ, niſi Camera petat. Quia nemo tenetur ad pœnam ante condemnationem, vt docet Suarez 4. tom. de Religione, tract.3. & citatus vbi ſupra.

Priuilegium Iudæorum circa bona.

Iudæis ad fidem conuerſis, bona, quæ reſtituenda forent, ſi perſonæ quibus facienda ſit reſtitutio incertè ſint, condonauit Paulus III. Conſt. 32. & efficiuntur ciues loci, vbi baptizantur.

Confeſſio, & Confeſſores.

PRoprie tractare de huiuſmodi materia pertinet ad Summiſtas, ideo ad eos Lectores remittimus, & nos ſolum tangemus ea, quæ ſunt Priuilegia, vel ſapiunt naturam Priuilegij.

Regulæ communes pro priuilegijs.

Primo igitur notamus, quod ne Prælati in abſolutione à caſibus, & cenſuris reſeruatis, vel diſpenſatione irregularitatibus propter priuilegia, debent aduertere ad formalia verba priuilegij, conceſſionis, vel indulti, quo vti volunt. Aliquando enim in illis certæ conditiones apponuntur, quibus non ſeruatis, abſolutio, vel diſpenſatio nulla eſt. Nam aliqua ex ipſis priuilegijs reſtrictionem habent reſpectu prælatorum, alia non. Aliquando in illis conceditur abſolutio, vel diſpenſatio, niſi peccata fuerint commiſſa in contemptum clauium, vel cum fiducia talium priuilegiorum, aliquando vero non. Quædam etiam priuilegia Religionibus conceſſa, expreſsè excludunt, quod alijs communicentur. Preterea multa ex priuilegijs per non vſum, ſeu per contrarium vſum, aut etiam renunciationem,

om-

Digitized by Google

omnino ſublata ſunt, vel etiam reuocata, vel moderata per appoſitionem clauſulæ derogatoriæ. Non obſtantibus quibuſcunque Priuilegijs, &c. Suar. tom. 4. de Relig. tract. 8. l. 2. cap. 21.

Item circa diſpenſationem in irregularitatibus ſpecialiter animaduertendum eſt, illam ſine legitima cauſa concedi non poſſe, nec licitè, nec validè, etiam ſi talis cauſa in indulto conceſſo non exprimatur, vt neceſſaria ad diſpenſationem. Ratio ſumitur ex natura diſpenſationis, quæ ſine cauſa conceſſa, irrita eſt, & inualida. Nauarrus in Manual c. 25. & Siluester verbo Diſpenſatio. Item etiam aduertendum, quod quamuis in aliquibus priuilegijs Religionum conceſſa videatur facultas diſpẽſandi in omni irregularitate, etiam ſemper debent intelligi excluſæ ab hac generali facultate, vltra illas tres, bigamiæ, occiſionis voluntariæ, & abſciſſionis membrorum; etiam illę, quæ procedunt ex aliquo enormi corporis, vel etiam animæ vitio. Vt ſi aliquis ſit lepra infectus, vel morbum caducum patiatur, aut ſit conuinctus de peccato indicibili. Ratio eſt, quia cum caſus iſti ſint ſpecialiſſimi, ſine ſpecifica expreſſione non reputantur conceſſi. ex Lezana tom. 1. cap. 18. & citat Suarez cum Miranda.

Societatis Ieſu Confeſſarij debitè expoſiti ad audiendas ſæcularium confeſſiones, licet nullo litterarum gradu ſint inſigniti, poſſunt aperire litteras ſacræ Pœnitentiariæ, & auditis confeſſionibus ad eos recurrentium, impoſitaque pœnitentia in litteris expreſſa, vel de iure imponenda, abſoluere.

Ita eis conceſſit Gregorius XIII. Bulla 75. Anno 1582. Sed aduerte non eſſe ſecurum potiri hoc priuilegio, etiam per viam communicationis, illas Religiones, quarum Religioſi gradum doctoratus admittunt. Quia titulus, ratione cuius hoc conceſſit Pontifex Patribus Societatis, eſt quia ipſi non ſolent ad tales gradus promoueri. Quæ ratio ceſsat in alijs Religionibus tales gradus admittentibus; vt dicitur à Lezana in de Obligat. Relig. c. 19.

Pro ſeruitoribus.

Sacerdotes regulares aliquarum Religionum, poſsunt familiarium Confeſsiones, ſcilicet ſæcularium audire, qui actu ſeruiunt Religioſis, & inter eorum ſepta, de domos reſident addidit Lezana, ſub que eorum obedientia viuunt, licet non ſint approbati ab Ordinario; vt habet Tambur. in de Iure Abb. tom. 2. diſput. 6. quæſ. 16. & ab eo citantur Summi Pontifices, qui hoc conceſserunt. Vnde in Collectanea Bullarij Barboſę verbo Confeſsarius habetur talis declaratio S. Congregationis ſcilicet Confeſsarij regulares in Monaſterijs, & Collegijs, vbi regularia inſtituta ſeruantur, poſsunt abſque licentia Epiſcopi audire confeſsiones eorum ſæcularium, qui ſunt verè de familia, & communes commenſales. Nec obſtat decretum Sacræ Congregationis de anno 1568. vt notatur à ſupradicto Tambur. vbi ſupra, quia intelligitur de his, qui inſeruiunt Monaſterij, ſed non viuunt in eis, vt tonſores, ſutores, & ſimiles.

Qui dicantur familiares.

Religioſorũ familiares, & domeſtici vocantur, qui in domibus Religio-

ligioſorum commorantur, & illorum bonis aluntur, licet aliquando ob aliqua negotia abſint à Monaſterijs: ita ex Ioanne de la Cruz cap. 7. de Priuilegijs.

Item quidam Regulares confeſſores, poſſunt ſuos famulos laicos, inter ſepta Monaſterij cohabitantes, à caſibus locorum Ordinarijs reſeruatis, & pro tempore reſeruandis abſoluere, & hoc ex indulto Clementis VIII. Carthuſienſibus conceſſo die 26. Maij 1602. niſi talis conceſſio ſit reuocata, vel viuæ vocis oraculo facta. Quod adhuc videre non potui.

Et aduertendum, quod ad hoc, vt Confeſſores audire poſſint confeſſiones aliorum Regularium, requiritur licentia ſuorum Prælatorum. Ratio eſt, quia Confeſſores Religioſorum ſolum ſunt vel Prælati ipſorum, vel ab ipſis deputati, Et non eſt credendum Pontifices conceſſiſſe aliquod priuilegium vni Religioni cum præiudicio prelatorum alterius. Silueſter verbo Confeſſor; & Armilla verbo Abſolutio. Excipiunt tamen aliqui pœnitentiarios Papæ, quia Papa eſt ſupremus Prælatus Religionum (Peirinis) cum prædicti Pœnitentiarij ſint quaſi Vicarij Papæ. *De Confeſſorib. Regularium.*

Religioſi itinerantes poſſunt quibuſcunque Confeſſarij regularibus, ſiue ſæcularibus confiteri, & ſat eſt, quod Sacerdotes regulares per proprios Prælatos ad audiendas aliorum Religioſorum confeſſiones ſint expoſiti, licet non ſint approbati per Epiſcopum. Mirand. tom. 2. q, 33. art. 6. *Regulares itinerãtes quibus poſſint cõfiteri.*

Generales aliquorum Ordinum cum defectum natalium patientibus poſtquam vota omiſerint, etiam diſpenſare poſſunt, vt ad quoſcunque ſacros, etiam presbyteratus ordines promoueri, & in illis miniſtrare, nec non ad quaſcunque dignitates, & officia Congregationis eligi, & aſſumi valeant. Ita Sixtus IV. Bulla 6. pro Minoribus Conuentualibus S. Franciſci, & ſeptima pro PP. S. Dominici, & Bull. 10. pro Canonicis regularibus Ordinis Lateranenſium.

Gregorius XIII. hoc idem conceſſit Religioni Miniſtrantium infirmis, ſed cum duabus limitationibus, ſcilicet in foro conſcientiæ tantum, & de præfecti generalis licentia. Ita Lezana tom. 1. c. 18.

In Iubileis, ſeu Bullis, etiam Cruciatæ, nomine Confeſſoris approbati ab Ordinario, reſpectu ſecularium, intelligitur approbatus ab Ordinario loci, ſeu Diœceſis, reſpectu vero regularium, intelligi poteſt approbatus à Superiore regulari, Hoc fundatur in benigna interpretatione vocis, Ordinarius; vt docet Vincentius Filiucius citatus à Lezana tom. 1. cap 19. num. 19.

Quoad commutationem votorum vide Bullam 30. Iulij II. pro Canonicis S. Saluatoris.

Romæ extat decretum S.C. Apoſt. Viſitationis, de mandato SS. D. N. Vrb. VIII. quod Confeſſores in proprijs domibus confitentiũ, etiam extra tempus infirmitatum, poſſint audire confeſſiones Eminentiſs. & RR. Cardinalium, Oratorum Regum, & magnorum Principum,

E nec

nec non Ducum,ac Romani Pontificis,qui fuerunt, vel pro tempore erunt,Nepotum: aliorum vero extra tempus grauis infirmitatis non: niſi de licentia Eminentiſs.Cardinalis Vicarij, vel Reuerendiſs. D. eius Viceſgerentis,in ſcriptis obtenta.

Apud Confectium in ſuo de Priuilegijs, capit. 3. pag. 416. habetur quod S. Cardinalium Congregatio die 2. Iulij 1587. determinauit, & declararit, quod Regulares, qui ad confeſſiones audiendas idonei generaliter ab Ordinarijs, eorumue examinatoribus reperti, & probati fuerint, generaliter quoque & abſque aliqua limitatione temporis, certorumue locorum, aut generis perſonarum admittantur. Qui non adeo idonei reperiuntur, arbitrio Ordinariorum relinquitur ipſos cum limitata facultate probare, & admittere. Idem habetur apud Barboſam in verſ.Epiſcopus.

Aduertendum tamen, & ſciendum, quod approbatio confeſſariorum regularium poteſt ab Ordinarijs iuxta, & rationabili cauſa ſubſiſtente, reſtringi, & limitari ad certum tempus, locum, atque perſonas. Vnde approbatus pro omnibus exceptis mulieribus, ex defectu ætatis, pro illis idoneus non cenſetur. Quia idoneitas confeſſarij conſiſtit non tantum in ſcientiæ peritia, ſed etiam in probitate vitæ, in morum honeſtate, modeſtia, deuotione, &c. & à Ioanne de la Cruz, c. 6. de Priuilegijs citantur quamplures Doctores hoc aſſerentes. Si tamen id fiat ſine iuxta, & legitima cauſa, probabiliſſimum eſt talem reſtrictionem nihil valere.

Et non poſſunt omnes confeſſarij vnius conuentus, priuari ab Ordinario facultate audiendi confeſſiones. Ita enim determinatum eſt à S.Congregatione 20. Nouembris, 1615. & ſi contra hoc decretum ſuſpendantur, videtur eis non obediendum, cum excedant in tali caſu Ordinarij limites auctoritatis, quam habent, vt eſt videre apud Lezanam tom. 1. c. 19. n. 8. vbi citat & iura & plurium Doctorum auctoritates. Bene verum eſt, quod Regulares approbati ab Ordinarijs ad audiendas confeſſiones ſæcularium, poſſunt à ſuis ſuperioribus rationabili de cauſa reprobari, ſuſpendi, & coarctari. Quia auctoritas eis conceſſa ſemper intelligenda eſt, quo ad vſum & executionem pendere à voluntate Prælatorum, ratione voti obedientiæ. ex Soto, & Graffio à ſupradicto Lezan. citatis vbi ſupra.

Approbatio Confeſſorum regularium non expirat per mortem concedentis. Quia id videtur ſupponi à Cōgregatione dum dicit, poſſe iterum à ſucceſſore examinari, iuxta Bullam Pij V. 133. anno 1571. Vnde ſi ſucceſſor non reuocet, ſemper durat approbatio. Ita Nauar. & Suarez citati à Lezana tom. 1. capitul. 19. Vbi ſubiungitur, quod Regulares approbati ab Epiſcopis ad audiendas confeſſiones ſecularium, ſi contra voluntatem ſuorum Superiorum audiant confeſſiones, peccant, propter votum obedientiæ, quod tranſgrediuntur, valide tamen abſoluunt, cum re vera habeant poteſtatem Ordinis, & iuriſdictionis.

Apud

Apud Confectium in ſuo Compendio de Priuilegijs cap. 3 eſt notatum, quod regularis Sacerdos, ſemel in confeſſarium ab Epiſcopo generaliter, & indiſtinctè approbatur, non poteſt ab Epiſcopo approbante, ab officio confeſſarij ſuſpendi. Quod intellige iuxta declarationem S. Congregat. niſi ex noua cauſa ipſaque ad confeſſiones pertinente. Quoniam facta approbatione, Epiſcopus functus eſt officio ſuo, & cum regularis ſit ab Epiſcopo omnino Exemptus, ab eo non poteſt ſuſpendi, ſicut nec excommunicari, Et ſi de facto regularis ſuſpendatur ab officio, ſuſpenſio nullius valoris, vel momenti eſſet: Ita vt abſoluendo, valide ſententiam abſolutionis proferret, delictum tamen regularis Prælato, ad quem pertinet correptio ſignificandum eſt, qui Prælatus Fratres ſibi ſubditos declarat ex cauſa ſibi cognita non amplius pro ſacris confeſſionibus audiendis idoneos haberi debere, & ex tunc omni iuriſdictio ab eis aufertur. Ita vt munus antea ſuſceptum, neque licite, neque valide amplius exercere valeant. Irritumque, & inane eſt, quicquid attentatur. Cetera, quæ poſſunt deſeruire huic titulo, vide ſuperius in verbo Abſolutio.

Campana.

PEr Leonem Decimum Bull. 22. anno 1516. in Concilio Lateranenſi fuit inter alia prouiſum, quod vt debitus honor matrici Eccleſiæ reddatur tam ipſi Fratres, quàm alij Clerici ſeculares, etiam ſuper hoc Apoſtolicæ Sedis priuilegio muniti, die Sabbathi maiores hebdomadæ, antequam campana, Cathedralis, vel matricis Eccleſiæ pulſauerit, campanas in Eccleſijs ſuis pulſare minime poſſint. Contrafacientes pœnam centum ducatorum incurrant. Cæteris vero diebus non poſſunt impediri, &c. Et verè talis prerogatiua rationabiliter videtur competere Cathedrali, in qua reſidet paſtor animarum, & matrici Eccleſiæ, per quã ſacro Fonte renaſcimur ad vitam immortalem.

Priuilegiĩ Cathedralis. & matricis Eccleſiæ.

Canonica Portio.

CAnonica portio dicitur, quæ à Canonibus eſt approbata, & iure decretorum debita. Reſolutio huius Canonicæ portionis conſiſtit in hoc, quod Religioſi non tenentur aliquid dare de quibuslibet rebus eis oblatis, vel relictis, niſi inter eos, & clericos, aliqua pacta, vel conuentiones fuerint factæ: quæ ſeruandæ ſunt, ſi ſcriptæ, & authenticæ habeantur, ſic ſtatuit Sixtus IV. Bul. 6. & 7. anno 1474. quo ad quartam funeralem.

Canonica portio. qua dicatur.

Item Religioſi nõ tenentur de oblationis quas occaſione funerum, ſeu ſucceſſionis, aut legati, vel relicti aut fides commiſſi, ad eos, & Eccleſias, & loca ipſorum pietatis intuitu deuenire contigerit, iuſtitiam, ſeu

Priuil. S. Petri Cœleſt. vel bo aliorum Põtificum.

E 2 por-

portionem Canonicam exhibere. Sic conceſſit Cæleſtinus V. Bull. 1. ſuis filijs Cæleſtinis, & ſimiliter hoc cōceſſerunt alij quamplures Summi Pontifices alij Religionibus, & ſignanter Paulus III. Patribus Societatis Ieſu Bull. 48. 1550.

Confirmatio Prælatorum.

CLemens Quartus Bulla 4. Anno 1265. ſtatuit, quod Generales Miniſtri Fratrum minorum, ſtatim poſtquam electi fuerint ſecundum Regulam, & Conſtitutionis Ordinis, eo ipſo verè Miniſtri, & Generales eiuſdem Ordinis ſint effecti, hoc eſt, quod pro confirmatis habeantur.

Item Abbates generales ſtatim electi, nulla ſuper hoc à Sede Apoſtoli ca confirmatione petita, vel obtenta; eo ipſo ſuæ adminiſtrationis officium habent, & illud tanquam Patres Abbates liberè exequi poſſunt. Sic etiam conceſſit S. Petrus Cæleſtinus V. Abbati generali ſuæ Religionis.

Quæ beneficia ſint perpetua.

Et nota ex Patre Sigiſmundo in de electione, & poteſtate Prælatorum dubio 49. quod regularia beneficia non ſolum cenſentur perpetua, quando ſunt electiua, ſcilicet facta per Capitulum Cathedralis Eccleſiæ, vel Collegiatæ, ſeu Conuentualis, ſed etiam quando ſunt Curatæ. Vnde quando Regulares promouentur ad Eccleſias Parochiales tanquam quilibet clericus ſæcularis, quæ Eccleſiæ, vel nullo, vel non pleno iure ſubduntur Regularibus tunc deſinunt eſſe Monachi Monaſterij; vt notat Panormitanus in cap. Monachi n. 3. Vnde iure optimo non poſſunt amoueri ſine conſilio Epiſcoporum, qui eis talem curam concedunt, ſecluſis Religioſorum Priuilegijs, qualia habent quidam Mendicantes.

Quoties enim, dicit Suarez 4. tom. de Religione, tract. 8. l. 3. cap. 19. beneficij regularis collatio, non pleno iure ſpectat ad Superiorem Monaſterij, ſed ſimul ad Epiſcopum, vel alium Prælatum, tunc tale beneficium perpetuum erit, non manuale, ſeu amouibile.

Ex quot capitib. beneficia regularia poſſint eſſe perpetua

Et beneficia Regularia perpetua, & non manualia eſſe poſſunt ex inſtitutione, conſuetudine, vel priuilegio, & tunc Religioſi illa poſſidentes remoueri non poſſunt ſine culpa ipſorum. Quia hæc eſt qualitas, ſeu natura beneficij perpetui. Nauarr. Sanchez, & alij citati à Lezana tom. 2. cap. 18. vbi ſubiungitur idem dici, quando talium beneficiorum collatio non pertinet pleno iure ad Superiorem Religionis, ſed ſimul ad Epiſcopum, vel alium Prælatum. Sicut enim ea non poſſunt per ſolam voluntatem à Superiore Ordinis prouideri, ſic nec ab ipſo tolli. Vnde ſunt perpetua.

De Parochis.

Apud Barboſam in Collect. Bull. ſub verbo Parochianus habetur, quod Parochi amouibiles, amoueri non poſſunt abſque rationabili cauſa, ex S. Congregatione Conſilij 11. Iulij 1628. Quod intelli-

telli-

telligitur magis verum, quando ſunt amouibiles ad nutum non ipſorum Regularium, vt quidam ex Mendicantibus, ſed ad nutum Cardinalis Vicarij pro tempore in Vrbe.

Licet Prælati proprie illi dicantur, qui in vtroque foro iuriſdictionem habet, vt docent Angelus, Silueſter, & alij, tamen etiam Parochi largè dicuntur Prælati, imo & abſolutè ab aliquibus Summiſtis nuncupantur Prælati, quia curam gerunt animarum. Ita Armilla, ita Tabiena in verbo Conſeruator. Parochi dicũtur Prælati.

Apud Sigiſmundum dub. 114. habetur; quod quando Pontifex ex certa ſcientia, & cum cauſæ cognitione, ſpecialique derogatione, confirmat alicui aliquam ex his Prælaturis, nempè Prioratus, Abbatiatus, vel Guardianatus in perpetuum, Profectò illo non poteſt deponi, vel inde amoueri ſine ſpeciali mandato Papæ. Ita Innocentius communiter receptus, teſte Nauar. cum Rota.

Conſeruatores Ordinum.

Conſectius in ſuo Compendio de Priuilegijs, in capite Conſeruatorum notat, quod precipuum munus ipſorum eſt, ſuſceptos in protectionem à manifeſtis ingiurijs, & violentijs, tam illatis, quàm inferendis defendere nempe per cenſuram eccleſiaſticam, & brachij ſecularis inuocationem; iniuriantes ad ſatisfaciendum leſis compellendo, aut ne offendant, prohibendo.

Leo X. Bull. 21. Fratribus Mendicantibus dedit conſeruatores, omnes Eccleſiarum Prælatos.

Et quamuis conſeruator ſecundum iura non permittatur extra Ciuitatem, aut Diœceſim, in qua fuerit deputatus, contra aliquem procedere, aut aliquem extra locum itineris vnius diei remotiorem protrahere; Conſeruatores tamen Fratrum, ſecundum Priuilegia id poſſunt facere. Sic conceſſit Clemens VII. Bull. 6. Anno 1524. non obſtantibus Bonifacij VIII. de vna, & Concilij Generalis, de duabus dictis. Dummodo vltra tres dietas aliquis non trahatur.

Dietæ in partibus Italiæ 20. milliarium ſpatium conſtituunt. Et ſciendum, quod ea, quæ Sancta Synodus limitauit circa Iudices conſeruatores ſeſſ. 14. de reformat. capit. 5. non comprehendit perſonas Regularium, vt eſt notatum ſub eiuſmodi titulo Conſeruatores, in Compend. Priuil. Mend. & non Mend.

Tamen Clemens VIII. Ann. 1592. reuocauit omnes, & quaſcunq; Iudicum Conſeruatorum deputationes, quæ non habuerint qualitates requiſitas à Bonifacio VIII. & Bulla habetur 3. tom. Bull. 11. f. 3. & Gregor. XV. Anno 1621. in Bulla, quæ incipit Sanctiſſimus in Chriſto Pater, aſſignat quomodo Conſeruatores habeant eligi: ideo quando caſus talis electionis occurreret, prædicta Bulla eſſet videnda, & conſideranda.

Digitized by Google

Procuratores domorum Minimorum, fruuntur gratijs a Iulio II. conceſſis, quod ſcilicet omnium ſacrificiorum, & quorumcunque aliorum bonorum, quæ in Religionibus fiunt; participes reddantur. Lez.tom.2.cap.17.

Conueniri in Iudicio.

SAnctiſs.P.Cæleſtinus V.an.D.1294.exemit omnia Monaſteria ſui Ordinis, & quæ ſunt, & quæ erunt & ipſorum perſonas, & totum Ordinem ab omni prorſus iuriſdictione poteſtate, ac dominio Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, & Abbatum omnium, &c. Neque vult, quod vel ratione delicti, vel contractus, vel alterius rei de qua contra eos ageretur poſſint conueniri coram locorum Ordinarijs, non obſtante Conſtitutione Innocentij ſui prædeceſſoris.

Et ipſi Religioſi habent aduertere, loquor de exemptis, quod licet ſubditi non ſint Epiſcopis, tenentur tamen obedire Conſtitutionibus Synodalibus concernentibus actiones communes totius populi, & obſeruantiæ regulari non derogantibus, vt de ieiunijs ſeruandis, celebrandis aliquibus feſtis, & alijs huiuſmodi. Non quidem debito, obedientiæ, ſed debito, & iure naturali, quo ſicut partes, & membra illius populi tenentur ſe toti corpori conformare.

Et propter eandem rationem tenentur obſeruare vota, & promiſſiones facta à populis, vel Ciuitatibus, in quibus morantur. Ita Lez. tom.1.cap.11. & citat. Vaſquez, Sanchez, & alios. Et deinde ſubiungit, quod quamuis Religioſi immunes, & exempti ſint a ſecularium Iudicum iuriſdictione, nihilominus non ſunt exempti a legibus ciuilibus, quæ non ſunt contra libertatem Eccleſiaſticam, ſed ad bonam Reipublicæ adminiſtrationem. Quia ipſi ſunt ciues, & membra Reipublicę & ſubiacent capiti, ſcilicet Magiſtratui, vel Principi ſeculari. Et pro hoc citatur Victoria, Molina, cum alij. Tamen Religioſi tranſgreſſores legum, ſeu conſtitutionum ciuilium, non ſunt deferendi ad Iudices ſeculares, ſed ad ſuos Prælatos, qui pro grauitate tranſgreſſionis, & ſcandali inde ſequuti, illos punire debent, aliter enim procedendo, contra Decreta Bulla Cœnæ Domini fieret.

Religioſi nō obediendo magiſtratui a quibus puniendi.

Conuentiones.

LEo X. Bull.22. An. Dom. 1516. ſtatuit in Conc. Lateranenſi, quod pacta, & conuentiones inter Fratres & Prælatos, ac Curatos pro tempore inita valeant, niſi per ſequens Capitulum Generale, vel prouinciale refutata, & per eos refutatio huiuſmodi intimata debito tempore fuerit.

Dare,

Digitized by Google

Dare, vel Donare.

CIrca largiones munerum, modo obſeruanda eſt diſpoſitio Clementis VIII. Bull. 28. in qua caſu exempti, in quibus licet donare ſunt ſequentes. Primo, quando in Cap. Generali ex cauſa approbata, & iuſta, fit aliqua donatio. Secundo, quando donantur quædam leuiora oſculenta, & poculenta, ſeu ad deuotionem, & Religionem pertinentia; cum licentia Superioris, quæ licentia poteſt dari ſemel pro ſemper, ne ſæpè obtundantur aures Superioris. Nec debet eſſe quotidiana, quia eſſet facere fraudem legi, & multa modica faciunt vnum ſatis. Tertius caſus eſt, pro ſubleuandis pauperibus indigentibus neceſſariorum, & non valentibus decenter, & ſecundum ſtatum, & conditionem ſuam viuere. Sunt & alij caſus, qui tacite comprehenduntur ſub illis verbis, aut alias in rebus licitis. Vnde poſſunt fieri aliquæ commeſſationes in recompenſationem; Item quando remuneratur, ſiue compenſatur aliquod beneficium, & obſequium, verbi gratia, famulis Monaſteriorum vltra ſalarium taxatum, poteſt aliquod aliud in remunerationem bonorum ſeruitiorum eis dari. Nam ad hoc, quod ſit vera donatio, debet fieri ſine vlla cauſa, vt Summiſtæ, Theologi, & Canoniſtæ docent. Talia notauimus, quia etiam reperiuntur notata in Comp. priuil. Mend. & non Mend. & ſapiunt naturam priuilegiorum. *Quæ ſit vera donatio.*

Prætermittimus ſub hoc titulo dare, quæ ſolummodo concernunt conſcientiam, cum non ſit noſtri intentus tractare hic de caſibus conſcientiæ. Notabimus tamen etiam hoc, quod habetur tom. 2. de Iure Abb. Tamb. diſput. 21. queſ. 9. & correſpondet prædictis, ſcilicet quod poteſt Monachus ex Abbatis licentia, peculium habens, ex eo, vel ex alijs, quæ propria induſtria acquirit, aliquid in eleemoſynam ſuis conſanguineis indigentibus donare, vſque ad decem ducatorum ſummam, vel plurium, conſiderata ſecūdum prudentum iudicium illorum indigentia, ſemel & pluries in Anno. Nec obſtat motus proprius Clementis VIII.

Quia intento Summi Pontificis fuit ſolummodo obtineat abuſibus inter Religioſos, non autem prohibendi ſubueniant conſanguineis in neceſſitate cōſtitutis, quod eſt opus maximę charitatis, & eleemoſynę.

Decimæ.

PRiuſquam ad priuilegia de decimis deueniamus, ſcire oportet ex Sancto Thoma 2. 2. quæſt. 87. & 2. quolibet, art. 8. quod decimæ in lege veteri dabantur ad ſuſtentationem miniſtrorum Dei. Vnde illud præceptum erat partim morale, iure diuino, & naturali ratione inductum, quæ dictat, neceſſaria miniſtranda eſſe a populo *Decimæ quæ ſoluerentur.*

 mini-

miniſtrantibus in cultu diuino: parti iudiciale, quod ad determinationem certæ partis. Tribu Leuitica poſſeſſiones non habente. Sed & cum Cæremonialibus conueniebat quantum ad aliquam ſignificationem. Cum igitur præcepta moralia in noua lege neceſſario ligent, & Cæremonialia neceſſario dimittantur, & Iudicialia obſeruari poſſint, & non obſeruari; Præceptum decimarum in noua lege, partim obligat in quantum eſt morale, partim ex inſtitutione Eccleſiæ, quæ Eccleſia vt vult S. Thomas ſtatuere poteſt, vt loco decimarum detur octaua, vel duodecima, &c. Quando igitur Vincentius Epiſcopus Beluiacenſis dicit in ſuo Speculo doctrinali lib. 9. tractans de decimis, quod Papa non poteſt dare priuilegium de decimis non ſoluendis, debet intelligi quatenus ſunt de iure diuino, non Eccleſiaſtico. Immo alicubi milites accipiunt decimas. Ex conceſſione enim Eccleſiæ, datæ ſunt eis propter aliqua ſeruitia Eccleſiæ facta.

Præceptũ decimarum quo iure obligat.

De quib. Regulares habeant ſoluere decimis.

Barboſa in Coll. Bull. ver. Decimæ, habet, quod decimas ſoluere tenentur Regulares pro prædijs acquiſitis emptione, vel donatione Clericorum quas eadem prædia prius ſoluebant, antequam ad illorum manus perueniſſent, è Sacra Congreg. Concilij 18. Decembris, 1627. iuxta caput Nuper. At multi Summi Pontifices exemptionem iam conceſſerunt de decimis. Eugenius IV. Bulla 18. Anno Dom. 1439. exemit Moniales Sanct. Claræ a ſolutione decimarum, & Pius IV. in Conſtitutione ſua quinta, Anno 1560. exemit Moniales omnium Ordinum à ſolutione quaruncumque decimarum. Martinus V. Bull. 4. immunes reddit Fratres Cartuſianos à ſolutione primitiarum, & decimarum. Et Bull. 8 hoc idem concedit Ciſtercienſibus, & Sanctiſſimus Pater Cæleſtinus V. in ſua Bulla pro noſtra Cæleſtinorum Congregatione præcepit vniuerſis Eccleſiarum Prælatis, quatenus eorum ſubditis auctoritate Apoſtolica inhibeant, ne à prædictis Cæleſtinis decimas exigere aliquatenus præſumant, non obſtante longa præſcriptione, ſeu potius violentia ſuper dictis exactionibus. Et Pius V. Bull. 11. Ordinibus Mendicantium concedit amplam exemptionem pro eorum bonis, & perſonis à ſolutione gabellarum, & quarumcunque contributionum, onereque hoſpitandi milites, &c.

Priuilegiũ Cæleſtini quo ad decimas &c.

Alia circa decimas vide in Superiori libro 2. in ſolutione dubiorum circa res.

Diſpenſare.

QVoniam ſecundum iura, illegitimè natus, ſine diſpenſatione non poteſt eligi in Superiorem, ideo Iulius II. Bull. 10. & Sixtus IV. Bulla 6. & 7. Clemens VIII. in Bulla Decet, & Paulus V. in Bulla Ex quo diuina, Prælatis quarundam Religionum conceſſerunt cum huiuſmodi poſſe diſpenſare cum certis conditionibus, & quamuis Prælati Religionum non poſſint diſpenſare cum illegitimi ad officia, pro-

propter priuilegia conceſſa Religionibus ante Conſtitutionem Sixti V. quia ab ipſo abrogata fuerunt, poſſunt tamen ſecundum moderationem factam a Greg. XV. in Conſtitutione, quæ incipit, Circumſpecta Romani Pont. prouidentia, & propter priuilegium ſupradicti Gregorij conceſſum Congregationi Clericorum Regularium Miniſtrantium Infirmis. De Irregularitate.

Et nota, quod illegitimi, qui poſtea ſequto matrimonio legitimati ſunt, non cõprehenduntur ſub Conſtitutione Sixti V. quia ita declarauit ipſemet Pontifex in poſteriori alia Conſtitutione, quæ incipit, Ad Romanum Pontificem.

Vtile iudicauimus hic notare cum Patre Sigiſmundo in electione, & poteſtate Prælatorum, dub. 97. quod Canoniſtæ citantes, ſtylum Curiæ, affirmant poteſtatem quantumcunque ampliſſimam datam ad abſoluendum a cenſuris, non extendi ad irregularitatem, Cuius ratio potiſſima eſt, teſte Rota, quia irregularitas tollitur diſpenſatione, non autem abſolutione. Abſolutio eſt actus iuſtitiæ, quia non datur contra ius, nam potius lex præcipit penitentem abſolui, & per talem actum non relaxatur. Diſpenſatio vero eſt exceptio à communi lege, ſeu prohibitione, quæ datur contra, vel ſaltem præter ius, & eſt actus iuriſdictionis voluntarius, quo vulneratur lex dum ex parte tollitur.

Diſpenſare cum ordinandis in interſtitijs, regulariter ſpectat ad Epiſcopum ordinantem, etiam quo ad Religioſos, vt expreſsè colligitur ex Concilio Trident. cap. 11. ſeſſ. 23. Et ita fuit deciſum à S. Congregatione eiuſdem Concilij, Romæ die 7. Septembris 1593. Verum quo ad Ordines Minores, ſpectat ad Abbatem. Nam acceſſorium ſequitur naturam principalis. Cum ergo Abbatibus competat ſuis Monachis minores ordines conferre, conſequenter etiam ipſis conuenit ſuper interſtitijs diſpenſare. Quo vero ad dimiſſorias, Tambur. de Iure Abb. tom. 2. diſput. 1. quæſ. 26. dicit, quod dimiſſorias litteras Abbates dare nequeunt Clericis ſæcularibus ſibi ſubditis, ex Concilio Tridentino ſeſſ. 23. c. 10. Quod tamen limitatur, niſi ſit Ordinarius priuatiuè ad Epiſcopum, & habeat ius viſitandi, & Synodum congregandi.

Cauſa ſufficiens diſpenſandi cum initiatis primis ordinibus minoribus, in interſtitijs, eſt neceſſitas, vel vtilitas Eccleſiæ. Neceſſitas, quando non habet, qui Capellis, & beneficijs ſatisfaciant: vtilitas quando alijs pluribus indiget, vt melius ſeruiatur. Ita S. Antoninus 3. p. tom. 14. de tempore, & loco ordinandorum.

Si Religioſus habeat ſufficientem, & certam cauſam, vt ſecum in Regulæ obſeruantijs diſpenſetur, & non adeſt Prælatus, qui id faciat, vel ex odio, aut malitia nolit diſpenſare, tunc poteſt ſecum per epicheiam diſpenſare. Ita Rodriquez, & Laurentius de Peirinis. Et eſt ipſo iure diſpenſatus, Henriquez lib. 6. de pœnit. c. 13.

Forma tollendi irregularitatem, hæc eſt, vt habetur apud Confectiũ in de priuilegijs. Diſpenſo tecum in irregularitate; quam ob ſacrorum ordinum ſuſceptionem in excommunicatione, vel in illis admini- Forma, qua tolli tur irregularitas

adminiſtrationem in ſuſpenſionem contraxiſti, & reſtituo te ad dictorum Ordinum exercitium. In Nomine Patris, & Filij, & Spiritus ſancti. Amen.

Eccleſiarum immunitas.

SIxtus Quartus Bulla 6. 1474. conceſſit Fratribus Minoribus, vt in Eccleſijs Curatis, ſeu Parochialibus, quas eos habere contigerit, poſſint per Capellanum per eos pro eorum nutu ponendum, & amouendum curam huiuſmodi exercere, qui quamdiu capellanatus huiuſmodi fungetur officio, ac ſi dicti Ordinis profeſſor exiſteret, & Eccleſia ipſius domus, qua domus Fratrum prærogatiua letetur.

De Parochis.

Incidentur ſcias, quod Regularis preſentatus Epiſcopo ad Eccleſiam, aliquam Parochialem à ſuo Superiore, poſſet ab eodem, etiam ſine conſenſu Epiſcopi remoueri. Quia etiam ſic præſentatus non liberatur à iugo obedientiæ: Lez. tom. 1. c. 2. citant Nauar. conſ. 2. de reg. num. 65.

Aduertẽdũ quod non diciturinuito Epiſcop. Cardin. nec Vicatio Papę. ſed tãtũ ſimpliciter Epiſc.

Sacræ Congregat. Concilij declarauit poſſe Abbates Ordinum, inuito Epiſcopo reuocare abſolute ad Monaſterium Religioſos exercentes curam animarum in Eccleſijs, quæ ſunt vnitæ ipſis Monaſterijs. Barb. in Collect. Bullarij ver. Abbas. Ad hoc autem, quod licitè, & prudenter fiat reuocatio requiritur aliqua cauſa rationabilis, vel quæcunque vtilitas, vel commoditas Religionis, aut Eccleſiæ. Caſu autem, quo conſtaret reuocationem factam eſſe malo animo, malitia, aut odio, poſſet Religioſus implorare auxilium Superioris, &c. Lez. tom. 2. cap. 18.

Apud Confectium pag. 360. notatur quod regulares perſonæ, ſeu etiam ſeculares, qui cura animarum ſecularium, Monaſterijs annoſſæ, etiam ad nutum amouibiles præficiendæ ſunt, per ſuperiores regulares, cum aſſenſu tamen Ordinarij, & præuio eius examine, & approbatione deputari debent; ſicut etiam per S. Congregationem Concil. Trident. ſuper caput quintum, ſeſſ. 21. definitum fuit. Excipiuntur tamen illa Monaſteria, ſeu loca, in quibus Abbates Generales, aut Capita ordinum ſedem Ordinariam principalem habent, aut iuriſdictionem ſpiritualem, & temporalem in Parochos, & Parochianos exercent.

De acceſſu ad Synodum.

Et aduertendum, quod licet in de Iure Abb. tom. 1. diſput. 24. quæſ. 4. legamus, quod Abbates, & Prælati regulares exempti, ad Diœceſanum Synodum accedere non tenentur, vt habetur ex Conc. Trid. ſeſſ. 24. cap. 2. Quia Abbates Generales Capitulis Generalibus ſubduntur, & quia accedere ad Synodum Epiſcopi, eſt ſignum ſubiectionis, & Abbates ſunt exempti ab Epiſcopi iuriſdictione; hoc tamen intelligitur niſi adſit conſuetudo, vt ad Synodum vocentur, vel niſi habeant Cappellas, & Eccleſias Parochiales cum cura animarum. Quia tunc accedere tenentur vel mittere Capellanos.

Item

Item ſciendum, vt habetur queſ.5.ſupradictæ diſput.quod Abbatibus in Synodo primus locus poſt Epiſcopum competi, & vt deinde notatur quæſ.6.Abbates exempti in Concilijs, & Synodis, ornantur mitris aurifrigiatis, non tamen aureis, vel argenteis laminis, Abbates non exempti vtuntur mitris ſimplicibus,albis,& planit. De loco Abbatũ in eo Synodo.

Gregorius XIII.Bulla 8.ſtatuit,quod Eccleſiaſtici, & Regulares quicunque abſque irregularitatis nota, & alicuius cenſuræ Eccleſiaſticæ, poſſint quando à Curia ſeculari fuerint requiſiti, conſignare malefactores,qui immunitate Eccleſiaſtica non pſſunt gaudere. Vide Bullam 2 tom.Bullarij Laertij Cherubini fol 694.

Item ſciendum eſt,quod Patroni Eccleſiarum, ſcilicet qui Eccleſias fundarunt,conſtruxerunt, vel dotarunt; ex iure Canonico gaudent ijs priuilegijs,quod eis conuenientia obſequia præſtari debent,& honorificius locus eis in ſuis Eccleſijs conceditur, & ſi ad ægeſtatem deuenerint,Eccleſia debet eis ſuccurrere maiori cura, & obligatione quam alijs pauperibus. Et pro huiuſmodi Patronis tam viuis, quam defunctis orationes, ſuffragia, & ſacrificia fieri ſolent, & fieri debent ad minus titulo gratitudinis: cum ſint inſignes benefactores Monaſteriorum. Et ad eos pertinet ius præſentandi ad beneficia,& eligi debet præſentatus à maiori parte ipſorum. Ex Lezana tom. 2.c.9.vbi citat Syluestrum,Sanchez,& alios.

Aedificare.

PRo huiuſmodi titulo vide Conſtitutionem 25. SS. D. N. Vrbani VIII.

Electio.

QVæ de electione habentur, & quæ de ipſa ſcripſere Doctores, & multa ſunt, & ſcitu neceſſaria; cum tamen meum ſit in hoc opere dumtaxat tractare de Priuilegijs, ideo alijs prætermiſſis, ſolum notabo,ea quæ aliqualiter ſapiunt naturam priuilegij.

Quorum vnum eſt,vt Syluester docet in verbo Electio,citatus à Patre Iacobo de Graffijs, quod & ſi nunquam licet prælaturam quærere, tamen eam appetere à Deo,non vt quis præſit,ſed vt proſit licitum eſt. Quia velle promoueri à Deo non eſt præſemptuoſum, cum ipſe non præmoueat niſi dignos. Immo qui dignus eſt, non ſolum poteſt appetere,ſed etiam & petere. Et ratio eſt, quia per hoc petit opportunitatem communicandi quod habet, quod laudabile eſt, & ad charitatem pertinens. Si liceat prælaturas appetere.

Prælati Monachorum S.Hieronymi de obſeruantia,ſcilicet Præpoſitus generalis,Procurator generalis, Priores, &c.ex Conſtitutione 21. Clementis VIII.poſſunt eligi etiam de numero ſubditorum.

Pater

Qnali de beat eligi in prę latum. Pater Iacobus Benedictinus in ſuis Deciſionibus aureis, in de dignitatibus, quærens qualis debeat eligi in Prælaturam, reſpondit cum Hugone, melior, ſeu dignior hoc modo videlicet, quod ſi ad eandem prælaturam, vel Epiſcopatum concurrant duo, quorum vnus eſt Theologus, alter Canoniſta, ſi in loco magis ventilentur cauſæ, & lites; præferendus eſt Canoniſta. Si autem pullulent hæreſes, vel eſt locus vicinus hæreticis præfertur Theologus: mixtus præfertur vtriſque. Quæ doctrina conformis eſt doctrinæ S. Thomæ 2.2.quæſt.185.art.3. vbi concluditur in corpore articuli, quod qui eligendus eſt in Epiſcopum, non requiritur, quod ſit melior ſimpliciter, quod eſt ſecundum charitatem; ſed melior quo ad regimen Eccleſiæ, ſcilicet, qui poſſit Eccleſiam & inſtruere, & defendere, & pacifice gubernare.

Priuilegium digniorũ. Pater Sigiſmondus in ſuo de electione, & poteſtate Prælatorum dub. 33. ponit hanc ſæpius communiter repetitam à Doctoribus concluſionem, ſcilicet quod peccat mortaliter, qui eligit dignum, & omittit digniorem: & ratio eſt, quia iuſtitia, diſtributiua, ac commutatiua læditur.

Et ſubiungit, neque obſtat illud Pauli ad Timot. 3. & ad Titum 1. qui ſcribens de conditionibus eligendorum ad Epiſcopatum; non meminit conditionis comparatiuæ, vt ſcilicet eligendus ſit cæteris digniori ſed tantum conditionum poſitiuarum, vt ſcilicet ſit ſobrius, caſtus, &c. Nam reſpondetur cum grauiſſimis Doctoribus, D. Paulum illis in locis tot partes, & perfectiones exigere in Epiſcopo, & Paſtore, vt aperte conſtet exigere digniorem, etiam ſi abſolutè ſimpliciter, & ſine vlla comparatione loquatur. Poſitis enim illis perfectionibus in vno, poterit quidem dari par illi, non tamen melior, ac dignior.

Qui pręferendus ſit in electionibus. Et tandem notandum ex eodem dub. 114. quod vbi cetera ſunt paria, loquendo de promouendis ad Prælaturas, ſcilicet vbi datur paritas morum, ac vitæ integritatis, ac prudentię: præferendus eſt qui eſt doctor, & concionatoris, ac doctoratus laurea ornatus. Ita Rota deciſ. 677.

Euchariſtia.

SAepius declaratum eſt a S. C. Epiſcop. & Regul. non poſſe regulares exponere Sanctiſſimum Sacramentum publicè adorandum, ſine cauſa ab Ordinario approbata. Barboſ. in Collect. Bullarij. Et Gauantus in Manuali Epiſcoporum verbo Euchariſtia quæ decreta ſeruari debent, niſi forſan publicata non ſint, & conſuetudine legitima oppoſitum alicubi habeatur Lez. tom. 2. c. 1. n. 26.

Clemens VII. conceſſit, quod Moniales, ſeu Religioſæ ſub obedientia Fratrum Minorum exiſtentes, poſſint in Eccleſia interiori in loco dicente habere Euchariſtiam, vt notatur in Compend. priuil. Mend. & non Mend. & obſtante, quod S. C. 7. Martij 1612. oppoſitum determinauerit,

Digitized by Google

nauerit,vt notatur in Coll.Barb.in verbo Moniales tamen hoc ſcio in praxi haberi apud Capuccinas Moniales de Vrbe.

Excommunicatio.

LEo X. Bull.2.conceſſit,quod Prælati, & Monachi Camaldulenſes propter participationem in diuinis cum excommunicatis, interdictis,ſuſpenſis à iure, vel ſtatutis Ordinariorum, aliquam excommunicationis cenſuræ, aut peccati maculam non incurrant, niſi ipſi excommunicati eſſent ſpecialiter denunciati. Idem conceſſit Sixtus IV. Bull.10.Canonicis regularibus Lateranenſibus.

Priuilegium cō municādi cū excommunicatis.

Epiſcopi habent priuilegium iure communi, quod excommunicari non poſſint, niſi expreſſa mentio de illis habeatur, cap. Quia periculoſum in 6. Bene verum apoſtatæ, & fugitiui poſſunt vbique apprehendi, etiam quod detineatur ab Epiſcopis, propter conſtitutionem ſeptimam Pij V.

Priuilegiū Epiſcoporū de huiuſmodi cenſura.

Tabiena in verbo Abſolutio credit, quod in neceſſitate, poſſit excommunicatus alterum excommunicatum abſolnere, & ratio eſt, quia neceſſitas non habet legem. Alia de excommunicatione habentur apud omnes Summiſtas, emittuntur autem hic, quia non faciunt ad propoſitum noſtrum de priuilegijs.

Exemptio.

SIxtus IV.Bull.6.& 7.Ann. Dom. 1574. inhibuit locorum Ordinarijs, ſub interdictu ingreſſus Eccleſiæ, ~~& ſuſpenſionis à regimine~~, & adminiſtratione Eccleſiarum ſuarum, & alijs quibuſcunque pœnis, excommunicationis latæ ſententiæ, & priuationis omnium, beneficiorum Eccleſiaſticorum,& inhabilitationis ad illa, eo ipſo per eos qui contrafecerint incurrendis, ne Ordines Fratrum Prædicatorum, & Minorum,præter, aut contra tenorem priuilegiorum ſuorum inquietare,ſeu moleſtare præſumant.

Pęnę inquietantium Religioſoſint Priuilegijs.

Eugenius IV. Bull. 9. conceſſit Monachis S.Benedicti, vt ad concilia generalia, prouincialia, ſeu ſynodalia, ire, ſeu mittere nullatenus compelli poſſint. Contra quæ,quęuis perſona cuiuſcunque conditionis, aut ſtatus exiſtens, attentare præſumens, niſi facta de huiuſmodi indulto notitia, deſtiterit; ipſo facto ſententiam excommunicationis incurrat.

Et Sanctiſſimus P. Cæleſtinus V. D. Benedicti filius, & Caſſinenſium partus; ampliſſimam ſuis Cæleſtinis exemptionem ad modum ſupradictarum conceſſit. Et hoc, & omnia alia contenta in eius priuilegio, deinde fuerunt confirmata à pluribus Summis Pontificibus. Et noſtris temporibus etiam a Clemente VIII. Paulo V. & Vrbano

VIII.

VIII.qui ad præſens & feliciter & glorioſe Orbem regit, & omnipotentis Eccleſiam gubernat.

Familiares, ſeu Famuli Religioſorum.

QVæ deſeruire poſſunt pro huiuſmodi tit. vide in verbo Abſolutio, & in verbo Confeſſores.

Generales Ordinum.

De vnione Monaſteriorum. ET Capitula generalia poſſunt Monaſteria, & prioratus etiam Monialium vniore alijs Monaſterijs, ſine licentia Diœceſani, aut alterius. Ita conceſſit Pius II. Bulla 6. Priori benedictino valeoletano, ſcilicet poſſe duo, vel tria Monaſteria in vnum vnire, vbi duodecim ſaltem Monachi conſtituantur.

Et Innocentius VIII. Bull. 2. conceſſit prædicatoribus, quod Conuentus non valens ſuſtentare octo Religioſos, poſſit alteri incorporari per Vicarium Congreg. cum diffinitoribus dum tamen ſine ſcandalo fiat. Ita Ioannes de la Cruz c. 9. de priuilegijs.

De titularibus. Poſſunt Generales Carmelitani inſtituere Prouinciales titulares Angliæ, Hiberniæ, Daciæ, Saxoniæ, & aliarum Prouinciarum, quæ olim in Religione verum, & reale ius, & dominium iuriſdictionem habuere, vt conſtat ex decreto S. Concilij anno 1592.

Et S. Congregatio declarauit non prohiberi titulares ferre ſuffragia in electionibus Superiorum ex decreto S. C. Trident. ſeſſ. 25. de Regul. c. 6. ſed mentem Concilij fuiſſent tollere ſubditos titulares, quando ſolum pro tempore electionis faciendæ, ad hunc effectum ſunt electi; non vero titulares perpetuos: & vt notatum eſt a Lezana in de Obligationibus Reg. c. 18.

Procuratores Generales decorantur præeminentia loci in Cappella Sanctiſs. D. Papæ, & in eadem Cappella erant Procuratores Generales Dominicanæ, Franciſcanæ, Heremitanæ, Carmelitanæ, familiæ, ſeruorum B. Mariæ, & aliorum Ordinum iuxta Calendarij Romani diſpoſitionem.

A quibus, & qui poſſint eligi Abbates titulares. Gregorius XIII. Bull. 54. conceſſit diffinitoribus Congregationis S. Bernardi Ordinis Ciſtercienſis, Regularis obſeruantiæ, auctoritatem creandi tres titulos Abbatiales ex vnaque Prouincia, diſtribuendos inter ſenes effectos, & inhabiles ob maturam eorum etatem, & Abbates titulares huiuſmodi priuilegijs aliorum Abbatum gaudent, &c. Paulus V. conceſſit Priori Generali Ordinis S. Auguſtini quod Congregationem, & eius Conuentus per ſe, vel per aliam perſonam viſitare poſſit; De viſitatione. & Bulla habetur in 4. tom. Bullarij, perfecto à D. Angelo Cherubino Monacho Caſſinenſe.

Hereditas, & Hæres.

CLemens IV. Bull. 1. conceſſit, quod Fratres Ordinis Prædicatorum, & Minorum poſſint liberè ſuccedere in bonis temporalibus, in quibus ſuccedunt in ſeculo exiſtentes, ac bonorum ipſorum poſſeſſione apprehendere, & liberè vendere, eorumque pretium in vtilitatem ſuam conuertere, prout Prælatis dictorum Ordinum viſum fuerit expedire. Et P. Capuccinus in ſua annotatione ſub tali titulo in Comp. Priu. Mend. & non Mend. ſubiungit, quinimmo non licet eorum parentibus eos à portione legitima repellere. Et hoc indubitanter eſt tenendum de Religionibus, quæ licet ſingulis proprietatem denegent, eis tamen in communi concedit, vt in regula Caſſin. Charthuſ. & ſimilium. Sed hoc non currit in illis Religionibus in quibus ex propria regula inter dicitur dominium, & proprietas alicuius rei etiam in communi.

Indulgentia.

Quæ indulgentiæ ſint reuocatæ.

QVamuis multæ, varieque Indulgentiæ conceſſe ſint à Summis Pōtificibus, variuſque ſexus Regularibus, eas tamen reuocauit, & ceſſauit Paulus V. in Bulla edita anno 1606. & eſt 21. alias 26. inter Bullas huius Pontificis. Eſt autem aduertendum, quod quamuis per hanc conſtitutionem reuocentur omnes Indulgentiæ Regularibus conceſſæ, non tamen reuocantur Indulgentiæ conceſſæ Eccleſijs Regularium pro ſecularibus. Ita enim declaratum fuit a S. Congregatione Pium tamen, & probabile eſt nec eſſe reuocatas Indulgentias conceſſas Regularibus defunctis, aut etiam in articulo mortis conſtitutis. Nam ea, quæ ſpeciali digna ſunt nota, non cenſentur eſſe ſublata niſi expreſſe nominentur. Sic enim decet credere de Summorum Pontificum pietatè. Et ſic videtur declaraſſe eundem Paulum V. vt notat P. Lez. in ſuo de obliga. Regul. c. 3. n. 19.

De huiuſmodi Indulgētijs vide q. q. regul. t. 2. q. 87. art. 5.

Stante hac doctrina, notamus, quod quicunque confeſſor quemlibet Ordinis Religioſum in articulo mortis ab omnibus caſibus, ac ſi in illlo actu eſſet Summis Pontifex, abſoluere poteſt. Et Indulgentiam plenariam concedere; ex indulto Innocentij VIII. pro Monachis Caſſinenſibus Ordini S. Benedicti.

De Indulgētia plenaria

Occaſione huius materiæ Indulgentiarum, notare teneor quandam ampliſſimam Indulgentiam, quam conceſſit Sanctiſſimus Pater Petrus Cæleſtinus V. in perpetuum, in Eccleſia S. Mariæ Colliſmadij Ciuitatis Aquilanæ, in qua veneratur Sacratiſſimum Corpus ſupradicti Summi Pontificis: & eſt à culpa & pœna. Quæ quatenus per eam pœnitentes poſſunt abſolui ab omnibus caſibus, & dicitur a culpa. Et quatenus ordinatur ad remiſſionem pœnæ debitæ, dicitur a pœna. Vt de-

De indulgentia Sanctiſs. P. Petri Cęleſtini.

Digitized by Google

quod Abbas cum ſuis Monachis ad ieiunia regularia de conſilio tantum tenetur. In regula enim S.Benedicti præter eſſentialia Religionis, quæ ſunt tria vota, & ea, quæ ſunt tamquam finis Regulæ, vel eſſentialiter ad illam facientia, & ad ſalutem neceſſaria, vt diligere Deum, & proximum, & mandata Dei, & Eccleſiaſtica ſeruare, reliqua ſunt tantum conſilia, non præcepta, vt ait Turrecremata in expoſitione regulæ Silueſter verbo Religio, & alij.

Ieiunia regularia ſunt de conſilio.

Et queſ. 2. eiuſdem ſupradictæ diſputationis ſubiungitur quod ieiunium Aduentus eſt de conſilio, non autem de præcepto, ſecundum veriorem opinionem. Vt teſtatur Silueſter verbo Ieiunium. Et ita communiter teneri ait Tabiena. Et queſ. 11. concluditur, quod Abbates cum ſuis Monachis, carnes comedere poſſunt in illis Monaſterijs, in quibus adeſt conſuetudo comedendi carnes, ſcientibus, & permittentibus Superioribus. Præterea adeſt etiam Priuilegium Sixti V. pro Monachis Ciſtercienſibus conceſſum ſub Datum Romæ 1475. idibus Decembris. Et Paulus V. idem, & ſimiliter declarauit pro Caſſinenſibus conſtit. 33.

Itē ieiunium de Aduētu.

Rodericus tom. 3. quæſt. 45. art. 3. docet, quod Prælatus potens diſpenſare cum ſubdito, vt comedat carnes, poteſt etiam diſpenſare quod comedat in die Nat. D. ſi feria 6. venerit, vel Sabbato. Textus in cap. Ab eſu carnium, & in cap. Ieiunia de conſecrat. diſt. 3. loquitur de his, qui ex voto tenentur vel vt dicit Gloſa, talis obſeruantia fuit in primitiua Eccleſia, hodie vero non amplius obſeruatur.

Quid dicendum de Natali ſi veniat fer. 6.

Ingredi Monaſteria Monialium.

PRimo hic ſciendum, quod iſta nomina Monacha, ſeu Monialis a principio impoſita ſunt ſolum feminis Religioſis Ordinum Monachalium, quia tunc non erant aliæ Religiones præter Monachales; tamen poſtquam alij Ordini Mendicantium præſertim inſtituti ſunt, quamuis feminæ Religioſæ ſub eorum gubernatione exiſtentes, acceperint pro peculiari, ſeu proprio nomine vocari ſorores, non tamen propter hoc renunciauerunt nomine antiquo, ſcilicet Monacharum immo fuerunt, & ſunt hoc nomine vtraque nuncupatæ, vt plurium in iure; abſque vlla differentia, & in Bullis Summorum Pontificum, & in libris Iuriſperitorum.

Nomen Monialis commune eſt omnibus formis Religioſis.

Iſta materia eſt valde delicata, & periculoſa, & poteſt de facili colligi ex hoc, quia Religioſis prohibitum eſt accedere ad Monialium cenobia, vel ipſas perſonas intra clauſuram exiſtentes alloqui ſiue ſui, ſiue alterius cuiuſuis Ordinis, abſque licentia expreſſa S. Congreg. ſub pœna priuationis officiorum, & vocis actiuæ, & paſſiuæ, ipſo facto incurrendæ. Ita habetur ex decreto S. Congregat. anno 1590. Superiore tamen, cui Monaſterij ſeu domus cura incumbit, confeſſarioque, ordinario, ſeu extraordinario dumtaxat excepto.

Digitized by Google

Et hoc decretum obligare ſub mortali docet Bonacina in de Clauſtra. Et ſic declaratum fuit a S.Congreg.anno 1606.

Multa hic eſſent addenda, quæ de facili, & acceſſorie poſſunt moueri, ſed quia propriè non pertinent ad priuilegia; ideo ea prætermittimus.

Quibus caſibus earum Prælati ingredi poſſint, habetur in conſtitut. Pij V.dico 28. Gregorij XIII. & quibus caſibus Moniales extra clauſuram ſtare poſſint habetur in conſtitut. 8. iam dicti Pij V. 1569.in qua tres cauſæ aſignantur quibus Moniales egredi poſſunt a Mon.ſcilicet magni incendij, vel infirmitatis lepræ aut epidimiæ, immo quando huiuſmodi magno incendio occurri poteſt ſine egreſſu Monialis à ſuo Mon.aut curari lepra, aut epidemia ſine periculo aliarum: tunc non erunt ſufficientes cauſæ greſſionis. Vide Conc.Trident. ſeſſ. 25. cap. 5.Couertite tamen ſi egeant, poſſunt pro queſtu egredi è Monaſterio quatenus ſint in etate ſaltem quadraginta annorum, non pulchre, &c. vt deciſum fuit à S.Congregat.die 11.Ianuarij 1620. vt notatum eſt in de Iure Abbatiſſarum diſp.7.queſ.4.

Oblatæ Turris Speculorum Romæ non arcentur ad clauſuram, cum non ſint vere Moniales, & nullo voto ſolemni adſtringantur ita habetur in de iure Abbatiſſ.diſp.18.queſ.5.Nec nouitiæ ad præceptum clauſuræ tenentur, quia non ſunt vere Moniales, Benè tamen tenentur taciè profeſſe.

Quando liceat Moniali bus egre di a clau ſura.

Quantum vero, & quale debeat eſſe periculum, ſeu diſpendium ratione cuius liceat ingredi clauſuram, determinari debet arbitrio Abbatiſſæ, & diſcretarum Conuentus. Et qui deſiderat aliquos caſus in ſpecie videre, eos notatos reperiet in Comp. priuil. Mend. & non Mend.ſub prædicto titulo.Notabo tamen vnum, vel duos in ſatisfactionem legentium.

Quædam vidua intrat Religionem Monialium, & poſt ingreſſum inuenitur,quod remanſit prægnans de viro ſuo, venit tempus partus talis parere poterit intra clauſuram Monaſterij ſicut poſſet curari ab alia infirmitate,& per conſequens poſſet ingredi obſtritix,prout ingreditur Medicus.

Item ſi forte tam grandis contentio, & diſcordia foret inter aliquas ex Monialibus, quod aliæ Moniales non poſſent eas pacificare, timeretur quæ mors, aut aliquod magnum damnum poſſent tunc ingredi illi, qui neceſſarij ſunt ad opponendum remedium, &c. ſine licentia tamen hæc non debent ad praxim reduci in Ciuitatibus, & locis, in quibus etiam congruo tempore poteſt haberi recurſus pro licentia, ad Superiores.

Item apud Bonacinam in verbo Monaſterium habetur, quod licitum eſt feminæ ingreſſus in Monaſterium virorum ob neceſſitatem ex.gr.ad lactandum infirmum,ſeu medendum, dum aliud remedium commodum non eſt.

Incidenter etiam hic addam, quod Sacriſtiæ, ad quas non eſt aditus

per

Digitized by Google

per clauſtra, ſed per Eccleſiam, non ſunt ſubiectæ clauſuræ. Vt ſupradictus Bonacin. tenet in de clauſura quæſt. 5. puncto 1. Nec ſubduntur clauſuræ Monaſteria non dũ fabricata ſed fabricari incepta, vbi non eſt communitas Religioſorum, ſed tantum aliquis, vel aliqui pro fabrica, vt notat Sorbus in Comp. priu. Mend. non Mend. verbo Ingreſsus Monialium. Secus dicitur de prioratibus, quos habent aliquæ Religiones, quia ſunt Monaſterio, & habent clauſuram, vt notat Sanchez citatus a Lezana tom. 1. cap. 10.

Et redeundo ad propoſitum de Monialibus, eſt ſciendum, quod ad intrandum Monialium Monaſteria de Epiſcopi, vel Superioris licentia, non requiritur neceſſitas abſoluta, ſcilicet Logica, aut Metaphiſica, vt illud, ſine quo aliquid ſimpliciter fieri non poteſt, ſed ſufficit moralis, rationabilis, & manifeſto. Ita Miranda tom. primo, quæſt. 2. artic. 4.

Et notandum, quod Moniales expelli non poſsunt a Religione, etiam propter incorrigibilitatem: non ſolum quia iura, & decreta Summorum Pontificum de viris ſolum intelligi praxis Eccleſiæ hucuſque recepit, non de feminis, ſed etiam quia S. C. Epiſcop. & Reg. Anno 1603. declarauit, quod eijci non poſſint, neque transferri in conſulta ſede. Vt eſt notatum apud Lezanam tom. 1. cap. 25. à quo citantur, & alij DD. hoc aſserentes.

Religioſi exempti non afficiuntur cenſuris ab Epiſcopo impoſitis contra accedentes ad Monaſteria abſque licentia, cum non ſint ſui ſubditi. Ita ex Quaranta verbo Monaſteria Monialium. Videatur tamen poſt Bullam 18 Gregorij XV. in tom. 4. Bullarij, & Bonac. in de clauſura quæſt. 3. punct. 4.

Ex ſententia Sanchez, Lezana addit vbi ſupra cap. 25. de obligationibus Relig. quod nouitiæ ſi ex cauſa rationabili, & ex licentia Superiorum, ac cum habitu exeant; non cenſentur interrumpere ſuum nouitiatum. Ratio eſt, quia talis egreſsus cum illis circumſtantijs arguit vnionem, & permanentiam in Religione, effectumque perſeuerandi. Secus autem ſi ſine cauſa, licentia, aut habitu exeant.

Imperatores, & Imperatrices, Reges, & Reginæ non comprehenduntur in decretis Apoſtolicis, prohibentibus ingreſsum Monaſteriorum Monialium. Immo filij, & filia eorum. Quia Gregorius XIII. in Bulla, quæ incipit Vbi gratiæ. Poſtquam dixit perſonas cuiuſcunque conditionis, addit licet ille perſonæ Comitiſsæ, Marchioniſsæ, & Duciſsæ ſint. Quo loquendi modo ſatis indicat non prohiberi Imperatores, &c. cum ſint perſonę altioris, & eminentioris dignitatis, & gradus. Ita Sanchez, Rodericus, & Bonacina, qui citantur in de Iure Abbat. diſp. 24. queſ. 13.

Interdictum.

CIrca priuilegia conceſſa quoad interdictum Fratribus Minoribus, Prædicatoribus, Carmelitis, Auguſtinienſibus, & alijs Patribus, notare ſufficiat cum Medina, quod poſſunt Mendicantes eis vti in feſtis ſuorum Ordinum etiam poſt Concilium. Quia Concilium intendit illa Priuilegia reuocare, quæ a quibuſdam Religioſibus prætendebantur haberi de nullatenus interdictum ſeruando: Etiam quod ab Eccleſia matrice, ſeruaretur. Ita etiam tenet Rodriquez in expoſitione Bullæ Cruciatæ.

Cetera de interdicto, completè & perfectè reperiuntur in Summis, ideo ad illas Lectores remittimus, noſtrum eſt enim ſolum tractare de priuilegijs.

Miſſa.

Qua hora celebrari poſſit.

GRegorius XIII. Bull. 22. conceſſit Religioſis Societatis, poſſe Miſſas celebrare ante auroram, circa lucem, & infra horam poſt meridiem, itineris, aut alterius legitimi impedimenti exiſtente cauſa. Vt notat Ioannes de la Cruz c.5. de priuilegijs.

De Miſſa quo ad locũ.

Vaſquez tom. 3. in 3. part. diſput. 232. cap. 3. addit, quod ſine priuilegio, Miſſa in aliquo ſolemni feſto, cum concio non finiatur niſi poſt meridiem, vel ſi ratione itineris occurrat tardius venire, poterit etiam celebrari aliquo tempore poſt meridiem.

Clemens IV. Bull. 4. conceſſit FF. Minoribus, vt in eorum locis poſſint habere Oratoria, in quibus cum altari portatili poſſint miſſarum ſolemnia celebrare, & alia diuina officia; & etiam Eccleſiaſtica recipere Sacramenta.

Et ſciendum, quod propter neceſſitatem, iure communi permiſſum eſt celebrare abſque; Epiſcopi licentia ſub die, & extra Eccleſiam, ac Oratorium deſignatum: vt ſi Rex, aut Dux ſit in exercitu, vel claſſis

De Miſſa quoad modum.

Chriſtianorum appellat ad terram, vel in itinere Eccleſia deſit; vel cum magna multitudo hominum in aliquo feſto ad paruam aliquam Eccleſiam concurrit, &c. modo ſemper adſit altare viaticum, ſeu portatile, ab Epiſcopo conſecratum. Vt probatur ex iure a Suarez, Vaſquez citati à Lezana tom. 1. c. 2.

Feminæ quo modo poſſint deſeruire celebrãti. Et ſi Sacerdos ſolus poſſit celebrare.

Item ſciendum, quod aliud eſt miniſtrare Sacerdoti ad altare, ſcilicet porrigendo calicem, aut dando incenſum, & huiuſmodi; & hoc prohibetur mulieri: & aliud eſt miniſtre Sacerdoti dicenti miſſam, vel ſalutanti populum, reſpondendo, & hoc poſſunt in neceſſitate, feminæ. Vnde in multis locis reſpondent Moniales. Et licet Sacerdos debeat celebrare cum ſocio, ſeu clerico, vel alio Miniſtro,

Digitized by Google

niſtro tamen fallit in recluſo, qui ſolus ſine aſſiſtente, miſſam celebrare poteſt. Vbi clerici copia non ſuffragatur ita ex Patre Iacobo de Graſſijs Benedictino in ſuis aureis deciſionibus, in verbo Miſſa.

Miſſa de ſancto ita prodeſt defunctis, ac ſi de mortuis diceretur quo ad ſacrificium, quo ad orationes, magis prodeſt, quæ pro defunctis. Tamen huic defectui ſatisfacit maior deuotio eius, qui de Sancto celebrat ſecundum S. Thomam 4. ſentent. diſtinct. 45. quæſt. art. 3. & ad tollendum aliquos ſcrupulos ſcire debemus ex Rod. tom. 1. qq. Reg. quæſt. 43. art. 10. quod obligatio qua quis obligatur ſingulis diebus celebrare, iuxta terminos iuris debet interpretari, quod debet celebrare quanto frequentius poterit, ſalua debita reuerentia, ac deuotione ad Sacramentum. *De valore Miſſarum.* *Obligatio quotidie celebrandi quo modo intelligatur.*

Societatis Ieſu Religioſi quando, & vbi bis in die Miſſam celebrare poſſint, habetur conſt. 84. Pauli III.

Feria quinta maioris hebdomadæ ſaltem iure communi, licitum eſt omnibus Sacerdotibus celebrare, ſecluſo ſcandalo, & in ſecreto, cum id nullo iure prohibeatur. In die autem paraſceuæ, peccatum mortale eſt ſiue in publico, ſiue in ſecreto celebrare, etiam ſi in illo die occurrat feſtum Annuntiationis. Die Sabbathi Sancti, aliqui putant poſſe celebrari priuatim, & occulte, ſaltem ab ea hora, in qua incipit ſolemne Paſchale. Lez. tom. 1. cap. 21. & citat Sotum, Suarez, & alios. *Quibus temporibus ſit vacandũ à celebratione.*

Quando miſſa votiua exigitur, verbi gratia, de Aſſumpt. B. Mariæ, de Natiuitate, & huiuſmodi, poteſt dici miſſa votiua de Beatæ V. cum intentione ad honorem Aſſumptionis, Natiuitatis B. M. &c. Similiter ſi dicatur aliqua miſſa votiua de aliquo ſancto, mutatur in collecta verbum Natalitia, ſeu feſta in verbum commemorationem. Et cum miſſa Roſarij ſolum dici poſſit a ~~Patribus Dominicanis~~, & miſſa de B. Virgine de monte Carmelo, ſolum etiam à Carmelitis, ſi quis alias habeat onus celebrandi tales miſſas, ſatisfacit dicendo Miſſam de B. V. votiuam, vt in Miſſali. Gauantus in Theſauro tom. 1. p. 4. tit. 17. & in rubrica tomi primi p. 4. &c. *De miſſis votiuis.*

Circa onera vero miſſarum, modo eſt obſeruandum Decretum Congregat. editum ex auctoritate Sanctiſs. Opt. Maximi Vrbani VIII. Anno 1625. quod decretum loquitur de obligationibus præteritis, & etiam futuris. Et pro his omnibus reducendis, & moderandis, vel commutandis, vult vt ad Apoſtolicam Sedem recurratur. Quæ re diligenter perſpecta, id ſtatuet, quod magis in Domino expedire arbitrabitur.

Notarius.

POſſunt Religioſi exercere munus Notariorum in quibuſcunque cauſis fidei, & inquiſitionis ex decreto Pij IV. Bulla, quæ

Nouitij in articulo mortis exiſtentes, poſſunt profiteri ante annum probationis expletum, dummodo tamen in ætate legitima conſtituti ſint. Sicque lucrari Indulgentias, & gratias alijs profeſſis conceſſas. Quia ita conceſſit Pius V. Monialibus Sancti Dominici Anno 1570. Vnde iſto priuilegio potiri poſſunt omnes Religioſi habentes communicationem cum Dominicanis.

Abſolutio tamen quæ impenditur Nouitijs ratione priuilegiorum, intelligitur ipſo iure, ſi in Religione perſeuerauerint. Vt docent Angelus in verbo Excommunicatio, & Silueſter verbo Abſolutio.

Officium Diuinum.

LEo X. Eugenius IV. Martinus V. & alij Summi Pontifices multa conceſſerunt priuilegio pro Diuino officio, quæ modo nihil iuuant, quia fuerunt viuæ vocis oracula. Nihilominus pro infirmis, vel circa infirmorum curationem occupatis, adeſt priuilegium Pauli III. pro Congregatione Clericorum Regularium S. Pauli decollati tom. 1. Bullarij pag. *618.* vt certum pſalmorum numerum non minus ſeptem, aut ſex, & Dominicam orationem ſepties, ac Simbolum Apoſtolorum bis in die recitando, ſeptem horis Canonicis, & toto diuino officio ſatisfeciſſe cenſeantur. Vide tamen circumſtantias dicti priuilegij in ipſa Bulla.

Simile huic adeſt Clementis Septimi conceſſum Societati Clericorum Sancti Silueſtri, & S. Andreæ de Vrbe alias Theatinorum. Vt eſt videre tom. 1. Bullarij pag. *606.* quo prædicationi verbi Dei, audientiæ confeſſionum, ac Sacræ Theologiæ, ac Sacrorum Canonum ſtudijs conſiſtentes, ad ſuam, & animarum fidelium vtilitatem, & qui occupantur infirmitate propria, aut infirmorum Fratrum curatione, ſatisfaciant pro horis Canonicis recitantes certum, numerum pſalmorum, per Superiorem eis aſſignandorum non minus ſeptem, aut ſex, ac orationem Dominicam ſepties, & Simbolum Apoſtolorum bis. Ita etiam conceſſit, & Iulius II. Bull. 12. Congregationi Montis Oliueti.

Fratrum Seruorum B.V. Superiores diſpenſant cum Lectorib. Prædicatorib. & Officialibus circa Diuini officij recitationem in choro, ex Pij V. conſtitutio 103. eis conceſſa.

Ordines Maiores, & minores.

QVod Abbates poſſint conferre ordines minores, non vertitur in dubium. Nam vt habetur in Collectanea Bullarij Barb. ſub verbo Ordo, Sacra Congreg. Concilij die 15. Februarij, *1610.* concluſit, quod ordines ſuis ſubditis poteſt de iure Abbas conferre, licet non ſit benedictus, ſed tantum ſit triennalis, qui ad tempus crea-

tur, vt habet Tambur. tom. 2. diſputat. 2. in de iure Abbat. quæſ. 3. & idem fuit reſolutum Anno 1619. ſed an poſſint conferre alijs à proprijs ſubditis, hoc eſt, quod patitur difficultatem. Nam Barboſa tenet partem negatiuam, dicens ita fuiſſe reſolutum de ordine Clementis III. per ſacram Rotam. Vt videre eſt apud Seraphin. deciſ. 985. & nouiſſime per Sacram Congregat. Epiſcop. & Regul. ſub die 27. Iunij 1631. quæ cenſuit promotum ab Abbate de Corropoli indigere noua promotione.

Hoc tamen non obſtante videtur ſecurè poſſe teneri cum diſtinctione partem affirmatiuam, ex conceſs. Gregorij IX. Bull. 23. & Iulij II. Bull. 25. Et in Collectanea prædicti Barb. ſub verbo Abbas dicitur quod Abbas poſtquam benedictionis munus, & Sacerdotalem ordinem ſuſceperit, poteſt tonſuram, & minores ordines ſecularibus. Epiſcopi iuriſdictioni ſubiectis conferre. Si modo ipſius Epiſcopi conſenſus accedat & litteras dimiſſorias ab eodem Epiſcopo impetrauerint. Item & eoſdem ordines conferre poteſt alijs Regularibus, qui dimiſſorias ſpeciales ſuorum Superiorum, & ſpecialem conſenſum Epiſcopi loci habuerint. Ita vt ſatis non ſit id generatim ab Epiſcopo conceſſum eſſe, ſed hac conceſſione ſemper opus ſit ſingulis. Ita Sacra Congregat. Concil die 7. Septembris 1593. teſtibus Ioanne Confectio in collectione Priuilegiorum f. 136. Quaranta in ſua Summa Bullarij verbo Ordo, & Patre Aſcanio Tamb. in de iure Abb. tom. 2. diſ. 2. queſ. 7. & ſupradicto modo declarauit S. Card. Congregatio ſupra caput decimum ſeſſionis 23. Concilio Tridentini.

At hic eſt aduertendum, quod Cōgregatio, quę citatur à Confectio, à Quaranta, & à Patre Tamb. nō loquitur de Abbatib. ſimpliciter, ſed de Abbatibus benedictis: & Abbates benedicti vt in pluribus ſunt, vel fuerunt capita Ordinum, & ſunt Abbates perpetui, & in proprijs Monaſterijs habent auctoritatem quaſi Epiſcopalem. Abbates conuentuales, vel triennales, & non benedicti poſſunt cōferre Ord. ſuis ſubditis de propria Religione, & de proprijs Monaſterijs, benedicti vero, & Abb. Gen. illud amplius habent, vt poſſint conferre ordines etiam alijs Cler. ſecularibus, & Regularibus de alijs Religionibus de licentia tamen vt dictum eſt ſupra.

Abbates inter ſe quomodo communicēt in Priuilegijs. Et licet Abbates nō benedicti gaudeant eiſdem priuilegijs, quibus & benedicti, hoc tamen intelligitur de his, quę ſpeciali nota non indigent, vt ſæpius dictum eſt ſup. in diuerſis locis, & capitib. Et communicatio currit de Generalibus ad Generales; De benedictis ad benedictos: de perpetuis ad perpetuos: & non alias.

Ordinario ſine licentia Epiſcopi an valeat. Et ſciendum ex Tamb. in de iure Abbatum t. 2. diſp. 2. queſ. 8. quod ſi Abbates ordinauerint ſeculares ſibi, vel Epiſcopis ſubiectos, vel Regulares non ſibi ſubditos, ſine licentia Epiſcopi loci, talis ordinatio valet. Et ratio eſt, quia per huiuſmodi ordinationem character imprimitur, & hoc non fuit reuocatum à Conc. Trid. Quod & ſi prohibet Abbatibus ordinare illos, qui ſibi ſubditi non ſunt, non tamen decernit ipſos Ab-

ſos Abbates ordinando ſuos non ſubditos, illis characterem non conferre. Vltra quod actus factus contra formam traditam à lege, ſine clauſula annullatiua, valet: & tenet: licet contrafaciens veniat puniendus dec. 570. prima parte in nouiſſimis.

Innoc. VIII. Bul. 5. an. D. 1489. conceſſit Abbati Ciſterc. Babilonem. Diœceſis, & alijs quatuor Abbatibus aliorum Conuentuum, & iſtorū ſucceſſionibus, poſſe ſuis ſubditis conferre Subdiaconatum, & Diaconatum, & alios ordines minores, vt notauit etiam Io. de la Cruz c. 8. de Priuil. Hodie tamen Abbates non poſſunt ſacros ordines conferre ex determinatione Conc. Trid. Nec obſtat, quod eo Priuilegio modo dicti Abbates vtantur. Quia eorum Abbatiæ, vt dicit Tāb. t. 2. diſp. 2. q. 5. in Gallia conſtitutæ ſunt, vbi hactenus Conc. Trid. non fuit receptum.

Patres Societatis Ieſu ordines à quocunque Antiſtite ſuſcipere poſſunt, etiam extra tempora, & tribus diebus Dominicis, vel alijs feſtis diebus, etiam continuis, non ſeruatis interſtitijs ex conceſs. Gregorij XIII. Bull. 77. Anno Dom. 1582. Preſentis tamen gratiæ communicationem cum alijs fieri omnino prohibet. At Vrbanus VIII. idem conceſſit Fratribus S. Franciſci de obſeruantia, in partibus Indiarum occidentalium, de ſuorum Superiorum licentia, cum conſenſu Diœceſani Anno 1625. Priuilegiū PP. Ieſuitarum.

De Fratribus Ioannis Dei, vnum in quolibet eorum loco, ad ſacros ordines promoueri poſſe indulſit Paulus V. conſtitut. 55. Iſti emittunt tria ſubſtantialia vota, & quartum ſeruiendi infirmis ſuorum hoſpitalium, & ſub regula S. Auguſtini degunt. Et incidenter ſcias, quod ordinatus ad minores ordines, poteſt redire ad ſeculum. Secus in maioribus deciſ. 731. prima parte in nouiſſimis. Priuilegiū Fratrū Ioannis Dei.

Hæc ſufficere poſſe credimus pro præſenti materia, addemus tamen, vt deſeruiens etiam ad ipſam materiam, quod annus interponendus ab vno ad alterum ordinem eſt Eccleſiaſticus, non ſolaris, vt declarauit S. Congregatio. Vnde qui ad Subdiaconatus ordinem quatuor temporibus Quadrageſ. promoti fuerint, poſſunt anno ſequenti eiſdem quatuor temporibus Quadrageſ. ad diaconatum promoueri, licet annus naturalis integer tunc lapſus non fuerit. Ita habetur in additionibus ad Quarantam Proſperi Auguſtini in verbo ordo.

Prædicatores verbi Dei.

Clemens IV. Bull. 4. conceſſit Minoribus Conuentualibus, vt ſinguli Prouinciales in Prouincijs, cum diffinitoribus in ſuis Capitulis Prouincialibus, habeant plenariam auctoritatem, & facultatem examinandi, & approbandi Fratres in ſacra pagina eruditos, & quod eis officium prædicationis committere valeant, &c. Vide tamen Concilium Tridentinum.

A Tamb. in de Iure Abb. tom. 2. diſput. 11. queſ. 2. habetur, quod & ſi per

ſi per decretum Concil. Trid. ſeſſ.24. de reformat. cap. 4. ſtatuitur, vt nullus ſecularis, aut regularis, etiam in Eccleſijs Ordinum, contradicente Epiſcopo prædicare præſumat; Hoc tamen decretum intelligendum eſt illo tempore, vel hora, qua Epiſcopi prædicare voluerint, vel coram ſe ipſis prædicari facere. Et ita intelligi debere affirmant Rodericus, Miranda, & alij ab ipſo Tamburino citati.

Et ſecundum quamplures, ſi Epiſcopus benedictionem neget, nihilominus poſſunt Regulares in ſuis Eccleſijs prædicare, eo quod Concilium ſolum dicit, quod teneantur petere benedictionem, nec dicit & illam obtinere.

Præſertim, quia benedictio iure petita, ſi iniuſte negetur videtur iure conceſſa Henriquez l. 6. de pœnitentia capit. 13. dicens hoc conceſſiſſe S. Congregationem Anno 1597. & ſubiungitur ab eodem Henriquez l. 7. de Indulgent. cap. 16. poſſe regularem doctum, & idoneum, prædicare duabus, aut tribus vicibus ſolum de licentia Parochi in ſua Parochia. Lezana tom. 1. cap. 18. hoc limitat, ſi præſumeretur licentia tacita, vel interpretatiua Epiſcopi, & in oppidis, vbi non eſſent Epiſcopi, ſed tantum Parochi, &c. Et Prædicatores præſentati ſemel, non tenentur amplius in illa diœceſi præſentari. Vt patet ex conſtitut. Pij V. Bull. 4. & ſi Mendicantium 1564.

Præſcriptio.

LEo X. Bull. 2. Anno Dom. 1513. conceſſit Camaldulenſibus, & Vallis Vmbroſæ Congregationi, quod contra illorum Monaſteria ſeu bona, & perſonas, tam in præteritum, quàm in futurum, nulla currat præſcriptio, niſi poſt lapſum ſexaginta annorum, & eo elapſo, tunc quadraginta annorum præſcripitionem incipiendam eſſe, quibus omnibus iunctis, & continuatis, centum annorum numerus conſtituitur, ita vt non niſi illis elapſis à nomine in iudicio moleſtari poſſit.

De titu-li. Et ſciendum ad propoſitum huius materię, quod titulus iuſtus eſt omnis actus, per quem ſolet acquiri dominium; vt quando à vero domino res traditur, aut à poſſidente emitur, ſeu per iudicis ſententiam recipitur, ſine pro derelicta occupatur, &c. Et rem legitime præſcriptam poſſidens, ad reſtitutionem minime tenetur etiam ſi poſtea ſuperueniat mala fides, hoc eſt ſcientia rei alienæ, Cum alienum non ſit, quod iure poſſidetur iuxta D. Auguſtini ſententiam.

Priuilegia Fratrum.

IN de electione, & poteſtate Prælatorum Pater Sigiſmundi, in additione ad dubium 37. habetur de mente Rodriquez, & Suarez de le-

de legibus, quod decreta Concilij Tridentini ſe habent induplici differentia. In alibus enim, decretis ipſius Concilii derogatur expreſſe priuilegijs, & conſuetudinibus etiam Regularium: in alijs vero licet diſponatur contra eorundem Regularium Priuilegia non tamen ipſis derogatur. Vnde optime infert ſupradictus Rodriquez de mente doctiſſimorum virorum priuilegia Regularium aduerſantia Concilij Tridentini decretis primo modo; non ſubſiſtere. Alia vero ſic.

Fratres ſcrupuloſi, ex conceſſione Leonis X. poſſunt in omnibus ſuam conſcientiam tangentibus ſtare determinationi ſui guardiani, vel cuiuſcunque alterius Prælati. Ita Caſarubius verbo Declaratio, & Miranda tom. 3. quæſt. 44. art. 2. Quæ conceſſiones quamuis viuæ vocis oracula ſint, valent tamen ſi non vt gratiam aliquam concernentes; vt explicatiuæ iuris; quod habent Prælati, vt veri Paſtores, & Doctores ſuorum ſubditorum. Quod intelligo verum, ſi Prælati, docti ſint, & ſapientes vel ſaltem determinent cum conſilio Doctorum, et Sapientum: alias ſi cecus cecum ducat, ambo in foueam cadunt.

Patientia, quæ prohibetur deferri à mulieribus Tertiarijs, intelligi videtur deberi, vt non illam deferant eo modo, quo Fratres, et Moniales, ſed breuiores, & ſtrictiores. Et conſonat declarationi S. Congregationis apud Barboſam in Collect. Bullarij verbo Confratres. Vbi aſſeritur poſſe Confratribus, ſecularibus concedi habitum patientiæ, quæ ſolis Religioſis proprie conuenit, ſi enim Confratribus id conceditur, multa potiori ratione Tertiarijs concedi debet qui magis accedunt ad ſtatum Religioſum.

Apud Confectium in ſuo Compendio priuilegiorum pag. 253. adſunt litteræ Auditoris Cameræ Apoſtolicæ, in executionem litterarū Apoſtolicarum, & priuilegiorū a Pio V. Bul. 11. An. D. 1566. Ordinib. Mendic. conceſſorum, ſub Greg. XIII emanatæ, quorum principium eſt huius tenoris. Quia Ordinum Mendicantium Procuratores reclamarunt contra eos moleſtantes in conceſſis à Summis Pontificibus, hinc contra dictos moleſtantes imponitur pœna decem millium ducatorum auri, & in iuris ſubſidium etiam pœna excommunicationis, aliarum cenſurarum Eccleſiaſticarum, &c. Pęna cōtra moleſtātes Religioſos in Priuilegijs.

Et ſcias, quod probabile eſt monialem profeſſam in articulo mortis virtute priuilegij Pij V. ante annum probationis expletum, ſi caſu non decedat è vita, vere profeſſam manere, nec noua indigere profeſſione. Quia circa tempus nouitiatus Papa diſpenſat. Vide tamen Gauantum in Manuali Epiſcop. verbo Monialium profeſſio.

Et incidenter nota, quod ſtabilitas quæ in profeſſione emittitur, non ſemper intelligitur in ordine ad aliquod certum, & indiuiduum Monaſterio, quæ diceretur ſtabilitas in loco, ſed de ſtabilitate in ſpecie, quatenus importat permanentium in eadem Religione, in qua profitetur ex deciſ. 19. Veneris 10. Ianuarij 1631. & ex aliæ deciſ. 20. decima Febr. 1632. in quibus habetur quod promiſſio ſtabilitatis, quæ fit in profeſſione, intellligitur de ſtabilitate in Congreg. communitatis. De ſtabilitate, quę promittitur in profeſſione.

Reli-

Religioſi, & Religioſæ.

SVb iſto titulo ponuntur etiam quædam, quæ non ita proprie, ſed tantum reductiuè ei conueniunt, ad tollendam multiplicitatem eorum, quæ cum pauca ſint, videntur melius ſub hoc vno, & eodem titulo poſſe reduci. Et incipiendo à Monialibus ſcire debemus, quod Siluester verbo excom. aſſerit Martinum ſucceſſorem Vrbani abſtuliſſe quoad Moniales ſententiam excommunicationis latam per dictum Vrbanum V. & Gregorium XI. contra recipientes pro ingreſſu Religionis, &c. Facit ad hoc Caietanus in ſummula verbo excommunicatio de conſtitutionibus non receptis, & ſpecialiter ſaluat *Moniales* habentes talem vſum recipiendi, &c. & faciat Gerſon in 3. parte ſumma de vita ſpirituali. Quia tales ſententiæ videntur inualidæ per non vſum, & per conſuetudinem oppoſitam.

An Religioſi poſſint ſibi eligere confeſſorem præter deſtinatos à proprijs Prælatis, virtute Bullæ Cruciatæ, aut aliorum indultorum, & priuilegiorum, videatur Bull. Clementis VIII. quæ incipit, Romani Pontificis, anno 1599. quam confirmauit Vrbanus VIII. anno 1630. vt habetur 4. tom. Bullarij.

Poteſt Religioſus ex legittima cauſa, vt ob neceſſitatem parentum, viuere extra Monaſterium, retento habitu, & poſſunt Prælati Religionum iure communi hanc licentiam concedere. Tamen iure nouo Clementis VIII. in decretis pro reformatione Regularium approbatis, & innouatis à S. Congregatione SS. D. N. Vrbani VIII. requiritur licentia Sedis Apoſtolicæ talem cauſam approbantis.

Religioſi graduati, vt aliquo gradus ſui priuilegio vti poſſint, debent actu legere, vel prædicare, propter decretum Clementis VIII. & SS. D. N. Vrbani VIII. anno 1624. Illud tamen actu legere, vel prædicare, poteſt trahi ad ſimiles caſus, quales ſunt libros edere, caſus conſcientiæ reſoluere, & ſimiles. Dictio enim taxatiua in Decretis non excludit caſus ſimiles vel vrgentiores. Lezana tom. 1. capit. 10. num. 20.

Vt Tertiarij priuilegijs, quibus Fratres Ordinis, cuius ſunt Tertiarij fruantur requiritur quod Collegialiter viuant, aut cum Clauſtralibus habitent, ex Bulla Leonis in Concil. Later. & decretis SS. Congregat. At vt feminæ Tertiariæ, Beatæ Vrſolinæ, vel ſimilibus nominibus cognominatæ, prædictis priuilegijs fruantur, ſufficit, quod virginalem, celibem, aut caſtam vitam ducant, voto ſimplici facto de prædictis, etiam ſi in conſanguineorum aut proprijs domibus, vel ſeorſim habitent Lez. t. 2. c. 14.

In de Iure Abbatiſſarum Tambur. diſput. 7. queſ. 3. habetur quod Subdiaconiſſæ, Diaconiſſæ, & Epiſcopiſſæ mulieres erant, quæ à viris, qui ad Subdiaconatum, Diaconatum, & Præsbyteratum, & Epiſco-

Epiſcopatum promoti erant, ex mutuo conſenſu reliquebantur & caſtitatem ſeruare,& cœlibem vitam ducere promittebant.Ita in Conc. Turonenſi ſub Ioanne III.

Poſſunt permitti intrare in Monaſteria Religioſorum puellæ paruulæ, non obſtante prohibitione Pontificum Pij V. anno 1570. ex motu proprio, quæ incipit Regularium perſonarum, & conſtitut.Gregorij XIII.quæ incipit, Vbi gratiæ. Eo quod finis illorum eſt, ne detur Religioſis occaſio impudicitiæ,quod ceſſat in paruulis, Lez.tom. 1.c. 10.& citat Nauarr. Azorium,& Suarez.

Clemens VIII.anno 1640.in conſtitut.quæcunque à Sede, quæ habetur in 3.tom.Bullarij inter conſtitutiones ipſius Clementis, & Paulus V.in Bulla, quæ ſalubiter an.1610.quæ ſimiliter habetur inter Bullas ipſius in 3. tom. Bullarij multa decreuerunt circa Confraternitates videnda quando caſus occurreret ipſas erigendi,ſeu aggregandi.

Pius V.Bulla 11.eximit Monaſteria cenobial, & alia Eccleſiaſtica loca ſtatus Eccleſiaſtici Mendicantium, & non Mendicantium à ſolutione gabellarum, & quarumcunque contributionum; & ab onere hoſpitandi milites tam in tranſeundo, quam in commorando, imponens Communitatibus,& Vniuerſitatibus pœnam duorum millium ducatorum &c. & Gubernatoribus Prætorijs,Capitaneis,& alijs Officialibus pœnam priuationis officiorum.Et hoc præcipit in virtute Sanctæ obedientiæ,ſcilicet ne moleſtent circa hoc Religioſos. De exemptionibus Monaſteriorum.

Iulius II. Bull. 30. conceſſit Canonicis regularibus Sancti Saluatoris, vt ſint exempti etiam à pontium refectionibus, & viarum reparationibus.

Omnes in dignitate Eccleſiaſtica conſtituti, præter Religioſos, tenentur ſub excom.acceptare eſſe conſeruatore, niſi alias ſint legitime impediti.Ita conceſſerunt quamplures Summi Pontifices diuerſis Religionibus,qui notantur a Ioanne de la Cruz cap.10.de Priuilegijs. De Conſeruatoribus.

Eccleſia Lateranenſis de Vrbe, ſupremum locum tenet ſuper omnes Eccleſias Vrbis, & Orbis. Ita Gregorius XI. conſtitut. 1. & Pius V.conſtitut.9.

Patribus S.Auguſtini officium Reuerendiſs. Sacriſtæ Capellæ Palatij Apoſtolici,conceſſit Alexander VI.conſtit.5.

Gubernator Vrbis non incurrit irregularitatem ab latam ſententiam ſanguinis.Ita Leo X.conſtit.8.

Sepelitio,vel Sepultura.

CVm Fratres aliqui extra Monaſterium moriuntur, & à Curatis Sacramenta receperunt, poſſunt ab eorum Superioribus ad ſuas Eccleſias deferri,Parochis inconſultis ex declaratione S. Congregationis 2.Iulij anno 1620.Quod etiam notat Barboſa in de officio,& poteſtate Parochi.c.26.num.68.

Abba-

Abbatum cadauera induuntur eiſdem veſtibus & inſignijs Pontificalibus quibus Abbas viuus induebatur cum ſolemnia celebraturus erat. Et ponitur ſuper corpus Defunċti Abbatis crux aliqua, quam manibus tenet. Et eſequiæ pro ipſo debent ab alio Abbate celebrari, cum oratione funebri in fine miſſæ, ante abſolutionem facienda. Quæ abſolutio fieri debet à quatuor ex dignioribus Monaſterij ſeu Collegij. Et ſi Abbas defunctus eſſet Generalis, præter Abbatem celebrantem, quatuor etiam Abbates cum mitra, & pluuiali adeſſe poterunt. Vt notatum eſt in de Iure Abb. à Tamb. tom. 1. diſp. 19. queſ. 4.

Hæc ſufficere poſſe pro tractatu huius materiæ de priuilegijs indicauimus, remanet ſolum, vt notemus, quod Mendicantes Ordines ſunt ſequentes ſcilicet Sancti Dominici, S. Franciſci, S. Auguſtini, & Carmelitarum, vt declarauit Pius V. in conſtitut. 44. immo, & Ordines Seruorum B. Mariæ, S. Franciſci de Paula, & Societatis Ieſu inter ordines Mendicantium ſupradictos idem Pius V. non ſolum in ſupradicta conſtit. ſed etiam in 49. comprehendi voluit. Et Gregor. XIII. in conſtit. 102. Aſcendente Domino. Participantes ſunt omnes alij ab ijs tam Canonici regulares, quam Monachi, & Presbyteri regulares. Vnde quælibet Religio ſua poterit conſulere priuilegia, & ſic clarius, intelliget ſi communicet, & cum quibus in priuilegijs communicet, & ſic in vſu priuilegiorum, non errabit, & ſecurius aget.

L A V S D E O.

A P P E N D I X.

Eorum quæ fuiſſent addenda in verbo Religioſi.

SAcramentum confirmationis, ſcio quoſdam Abbates conferre, ſed Priuilegium adhuc ad manus noſtras non peruenit, ideo de eo nihil dicere ſũ auſus.

Iulius II. Bulla 10. conceſſit ac indulſit cultricibus, ac fundatricibus Ord. Minimorum, & earum vtriuſque ſexu liberis procreati, & procreandis, vt omnibus, & ſingulis eiuſdem Ord. Priuilegijs, exemptionibus, indulgentijs, & c. vti, & potiri libere, ac licitè valeant,

Quando conſtitutiones, ſeu ſtatuta religionum confirmata ſunt auctoritate Papæ, in fauorem ſtatuentium tales leges, tunc confirmatio Papæ habet vim cuiuſdam Priuilegij, & ita libere ab illa poſſunt recedere priuilegiati. Lezana tom. 1. cap. 8. & citantur Rodriguez, & Miranda.

Seruitores, qui inſeruiunt toti communitati, vel conuentui, vel etiam particularibus religioſis, deſignatis tamen à Prælatis, vel Superioribus, fruuntur Religioſorum Priuilegiis Lezana tom. 2. cap. 16.

Sepultura.

IN-

Digitized by Google

INDEX CAPITVM.

Et rerum magis notabilium huius operis.

PRIMI LIBRI.

CAp.1.declaratur.qui ſignificet hoc nomen Priuilegium, & quid requiratur ad eius rationem.
Cap. 2. quid ſit, & quotuplex ſit Priuilegium, & quando in priuilegijs vtendum ſit coniecturis.
Cap.3.agitur de clauſula,Motu proprio, & docetur,quid requiratur ad hoc,vt Priuilegium non ſit ſurreptitium.
Cap.4.agitur de clauſula, Ex certa ſcientia.
Cap.5.declaratur clauſula. De plenitudine poteſtatis.
Cap.6.clauſula,Quatenus ſunt in vſu.
Cap.7.declarantur clauſulæ, Ad inſtar, Perinde,& Pariformiter.
Cap.8.declaratur clauſula, Cum abſolutione à cenſuris.
Cap.9.clauſula,De iure,& de facto.
Cap.10.clauſula,Nõ obſtante quacũq.lege.
Cap.11.clauſula,Appellatione remota.
Cap.12.clauſula,Supplentes omnẽ defectũ.
Cap.13. clauſula, Non obſtantibus quibuſcunque, vbi intelligitur quando reuocatio Priuilegiorum ſit culpa mortalis, & inualida.
Cap.14.clauſula, Non obſtantibus conſuetudinibus.
Cap.15.clauſula, Non obſtãtibus quibuſuis derogatoriarum derogatorijs, vbi intelligitur ad quę ſe extendat reuocatio.
Cap.16.clauſula,Contradictores,&c.
Cap.17. clauſula, Indignationem omnipotentis Dei.
Cap.18.ponuntur clauſulæ, Quæ ſubintelligũtur in Priuileg.& ſi nõ ponãtur. Et declaratur quomodo ſint intelligẽda ſtatuta,& quomodo clauſulæ generales.
Hic pro maiori ſatisfactione Lectorũ notatur,vnde deſumptæ ſint Bullæ, & Deciſiones,quæ in hoc opere citantur.

SECVNDI LIBRI.

CAp. 1. aſſignatur diuiſio dubiorum,de quibus habet tractari.
Cap.2.ad ſunt decẽ dubia cõmunia de Priuileg.cum eorum reſolutionibus,& in reſolutioue ad decimum habetur, & intelligitur ad quæ trahatur Priuilegium communicatiuum.
Cap.3.adſunt alia decem dubia communia cum reſolutionibus, & in reſolutione ad primũ notatur inter quos currat cõmunicatio Priuilegiorum, & in reſolutione ad ſecundum habetur de quibus intelligatur communicatio.
Cap.4.ad ſunt alia decem dubia cõmunia, cum reſolutionibus, & in reſolutione ad quintum affertur ratio, quare Priuilegia non extendantur ex identitate rationis.
Cap. 5. adſunt alia decẽ dubia cõmunia de Priuilegijs cum eorum reſolutionibus.
Cap. 6. ſunt notata dubia decẽ circa perſonas in Priuilegijs cum reſolutionibus.
Cap. 7. alia item decem dubia circa perſonas,cum,&c.
Cap.8.alia decẽ dub.circa perſonas,cũ;&c.
Cap.9.alia decẽ dubia circa perſonas, &c.
Cap.10.sũt notata alia duo dubia circa perſonas,cum,&c.
Cap.11.citantur Bullæ:& Priuilegia quibus gaudent Milites, & Equites Regulares, quibus ipſi Regulares,& quibus Confraternitates,& alij.
Hic ſubiungitur quædam rationabilis excuſatio Auctoris.
Cap.12.reperiũtur decẽ dubia,quæ contingere poſſunt circa locũ in priuilegijs, cũ ſolitis reſpõſionibus,& in reſpõſione ad tertiũ habetur quædam regula generalis pro intelligentia cõmunicationis Priuilegiorum,notabilis.
Cap.13.notantur alia duo dubia circa locũ cũ, &c. & deinde ſequitur de Priuilegijs quibus gaudent Collegia.
Cap.14.habentur decem dubia, quæ poſsẽt accidere circa tẽpus in priuileg., cũ &c.
Hic aduerte in reſponſione ad tertium, & ad quartũ,quod meminere debemus reſponſionis ad octauum præcedentis, Cap. 4. de dubijs communibus Priuilegiorum, & in reſolutione ad decimum intelligitur, quando Priuilegium iudicetur quintum ſequentis Cap.16.
Cap.15.item alia decem dubia circa tempus,cum &c.
Cap. 16. alia decem dubia circa tempus, cum,&c.
Cap. 17. alia nouem dubia circa tempus, cum,&c.

Cap.

Digitized by Google

Cap.18.aſſignantur nouem dubia, quæ accidere poſſunt circa res, & circa modũ, cum, &c.
Cap.19.finaliter, alia tredecim dubia circa res,& circa modum,cum, &c.

TERTII LIBRI.
Abbas.

SVb hoc verbo agitur de priuilegijs Abbatum, & etiam eorum qui titulares ſunt.De vſu baldachini,põtificalium,&c.
Abbatiſſa.
Hic incidenter agitur de peculio,etiam quo ad religioſos, & de particularibus priuilegijs Abbatiſſarum.
Abſolutio.
Hic precipuè declarantur illa verba in foro conſcientiæ, & agitur de caſibus Bullæ, de irregularitate, & ſuſpenſione aſſignantur quædam Priuilegia.
Accedere ad Monaſteria Monialium.
Hic habetur declaratum decretum prohibens acceſſum,&c.
Alienatio bonorum.
Hic præcipuè notatur, quando poſſit fieri ad ſexennium.
Altare.
Hic notantur priuilegia de Altari portatili.
Appellare.
Hic notantur, quæ faciunt ad huiuſmodi propoſitum,& reſoluitur dubium,quando Abbates, & Priores poſſint deponi, & remoueri.
Benedicere Eccleſiaſtica.
Hic præcipue notatur ſi Abbates poſſint altaria conſacrare,&c.
Bona.
Hic etiam agitur de litteris, quæ dicuntur participationis.
Confeſſio, & Confeſſores.
Hic aſſignantur quidem regulæ generales ne erretur in vſu priuilegiorum,& etiam agitur de Ordinaria.
Campana.
Hic habetur priuilegium Cathedralis, & matricis Eccleſiæ.
Canonica portio.
Confirmatio Prælatorum.
Hic declaratur, quæ beneficia ſint perpetuo & notatur de Parochia,&c.
Conſeruatores Ordinum.
Conueniri in iudicio.
Conuentiones.
Dare vel donare.
Decimæ.
Diſpenſare.
Hic adeſt præcipuum notandum de irregularitate.
Eccleſiarum immunitas.
Hic etiam notatur de Parochis, & agitur ſicut ſuperius in verbo Confirmatio Prelatorum, & de loco Abbatum in ſynodo.
Edificare.
Electio.
Hic edocemur an liceat prælaturas appetere,& petere. Nam non ſola petitio facit quem ambitioſum, ſed quando concurrit mala intentio,deciſ.117.p.2.in nouiſſimis.
Euchariſtia.
Excommunicatio.
Exemptio.
Hic notare ſunt pœnæ inquietantium Religioſi in priuilegijs.
Famuliares.
Generales Ordinum.
Hic fit ſermo de titularibus Abbatibus, & non Abbatibus.
Hereditas,& heredes.
Indulgentia.
Hic,&c.
Ieiunium.
Ingredi Monaſteria Monialium.
Hic aſſignantur quidam caſus, quibus Monialibus licet egredi,& clauſura.
Interdictum.
Miſſa.
Notarius.
Nouitius.
Officium Diuinum.
Ordines maiores,& minores.
Hic notatur quo modo Abbates inter ſe communicent in Priuilegijs, & reſoluitur dubium de Ordinarijs ſine licentia.
Prædicatores.
Præſcriptio.
Priuilegia Fratrum.
Hic reſoluitur dubium an Priuilegia aduerſantia Concil.Trid.decritis ſubſiſtant, & aſſignatur pœna contra moleſtantes Religioſos in priuilegijs.
Religioſi, & Religioſæ.
Hic adeſt miſcellanea aliquorum Priuilegiorum, quæ omiſſa fuerunt in proprijs locis, & adeſt Priuilegium exemptionis notabile Pij V.

FINIS.

ANT 1.316.540

Digitized by Google